

УРСУЛА ЛЕ ГУИН
Землемория III
НАЙ-ДАЛЕЧНИЯТ БРЯГ

АРГУС
001
Фантастика

УРСУЛА ЛЕ ГУИН НАЙ-ДАЛЕЧНИЯТ БРЯГ

Превод: Мария Кръстева

chitanka.info

1. САМОДИВСКОТО ДЪРВО

Мартенското слънце грееше в младите листа на ясените и брястовите дървета в Двора на водоскока, водата бликаше и падаше в мрежа от сенки и светлини. Четири каменни зида обграждаха открития двор. Отвъд тях се простираха обширни зали и градини, алеи, коридори, кули и най-накрая здравите външни стени на Големия дом на Роук, устойчив на всяко нашествие, земетресение и дори морски прилив, защото бе съграден не само от камък, но и от вечна магия. Понеже Роук е Островът на мъдреците, тук се открехват тайните на магическото изкуство. Големият дом е Школата и основното средище на магьосниците. А главното място в дома е този малък двор, сгъстен в самото му сърце, където водоскокът танцува и дърветата се извисяват в дъжд, слънце или звездна светлина.

Едно голямо самодивско дърво, най-близкото до водоскока, бе изгърбило и напукало мраморната настилка с корените си. Ивици зелен мъх прорастаха в пукнатините, плъзнали откъм тревната площ около басейна. Там, върху ниска, покрита с мрамор и мъх издатина, седеше момче и следеше с поглед високата струя на водоскока. То бе почти мъж и все пак още момче — стройно, богато облечено. Лицето му беше толкова фино очертано и спокойно, сякаш бе изваяно от бронз.

Зад него, на петнайсетина стъпки под дърветата на централната поляна, стоеше мъж — или поне така изглеждаше, — трудно бе да се определи в тази трепкаща, менлива сянка и нагорещена светлина. Той наблюдаваше момчето, вперило очи във водоскока. Ни звук, ни движение се усещаше — само играта на листата и водата с нейната постоянна песен. Ветрецьт повя в самодивското дърво и разлюля едва покарания знак. Сепнато, момчето пъргаво скочи. Отиде до мъжа и му се поклони:

— Повелителю мой, Върховни жрецо — промълви то.

Мъжът застана пред него — ниска, изправена, жилава фигура в бяла вълнена наметка с отметната качулка. Над гънките ѝ се

очертаваше лицето му, мургаво, с орлов нос и белези като от някогашна рана. Очите му бяха ясни и пронизателни. Той ласкаво заговори:

— Приятно място да приседнеш е Дворът на водоскока — и изпреварвайки извинението на момчето, добави: — Ти идваш отдалеч и си уморен. Седни.

Жрецьт коленичи на белия ръб на басейна и протегна ръка към пръстена блестящи капчици, които падаха от високото устие на фонтана, оставяйки водата да се стича през пръстите му. Момчето се настани отново върху издадените плочи и в продължение на минута никой не проговори.

— Ти си синът на принца на Енлад — каза Върховният жрец, — наследникът на престолнината на Моред. Няма по-древно, нито по-красиво наследство в цяла Землемория. Виждал съм градините на Енлад напролет и златистите покриви на Берила... Как те наричат?

— Наричат ме Арен.

— Това сигурно е дума от твоето родно наречие. Какво значи тя в обикновения говор?

— Меч — отвърна момчето.

Върховният жрец кимна. Пак замълчаха и после момчето подзе — не самонадеяно, ала не и плахо:

— Аз си мислех, че Върховният жрец познава всички езици.

Мъжът поклати глава, съзерцавайки водоскока.

— И всички имена...

— Всички имена ли? Единствено Сегой, който е изрекъл Първото слово, въздигайки островите от дълбините на морето, е знаел всички имена. Положително — и ясният изпитателен поглед падна върху лицето на Арен — ако ми трябваше да зная истинското ти име, щях да го зная. Но не е. Ще те наричам Арен. А моето име е Ястреба... Каж ми, как мина пътуването ти?

— Бе твърде дълго.

— Насрещни ветрове имаше ли?

— Ветровете бяха добри, обаче моите вести са лоши, повелителю Ястребе.

— Да ги чуем тогава — замислено произнесе Върховният жрец като човек, който се подчинява на нетърпението на дете, и когато Арен заговори, той отново се взря в кристалната завеса от водни капки,

падащи от високото, сякаш слушаше, но чуваше отвъд думите на момчето.

— Ти знаеш, повелителю, че моят баща, принцът, владее магическото изкуство, понеже е от родословието на Моред и една година от младостта си е прекарал тук, в Роук. Той притежава сила и познание, въпреки че рядко използва своите умения, зает твърде много с ръководенето и уредбата на страната, с управлението на градовете и търговията. Флотилиите на нашия остров отиват чак до Западния разлив, търгуват със сапфири, волски кожи и калай. Рано тази зима оттам се завърна в града ни един капитан и разказът му стигна до ушите на татко, който проводи да доведат този човек, за да чуе всичко от неговата уста. — Момчето говореше бързо, уверено. То бе възпитавано от фини, изтънчени хора и нямаше хлапашка самонадеяност. — Морският капитан разказа, че на остров Нарвидуен, на около петстотин мили западно от нас, магията е изчезнала. Там според него заклинанията са загубили силата си и магическите слова чезнат в забвение. Баща ми запита дали всички заклинатели и магьосници са напуснали острова, а той отговори, че някои са останали, но вече не правят нито магии, нито дори прости чародейства за поправка на пробит съд или намиране на игла. Тогава татко се поинтересува за хората: не са ли те уплашени? Морският капитан отвърна, че изглеждат по-скоро безразлични. Болест ги е налегнала, каза той, и есенната реколта е слаба, ала тях не ги е грижа. Приличат — аз присъствах, докато говореше, — приличат на болни. Напомнят човек, комуто са предrekli в близката година смърт, а той отказва да повярва, внушавайки си, че ще живее вечно. Вървят — според думите му, — без да виждат нищо наоколо си. И други завърнали се търговци потвърдиха мълвата, че Нарвидуен е станал окаяна земя, загубила магическото изкуство. Но това бяха само приказки от Разлива, които винаги са били причудливи, и единствено моят баща се замисляше над тях. После на Нова година, когато ние в Енлад честваме празника на Агнеца, когато жените на овчарите идват в града и носят първородните агнета от стадата, баща ми определи магьосника Рут да произнесе заклинанието за плодородие. Ала Рут се завърна съкрушен в тронната зала, положи на земята своя жезъл и продума: „Владетелю, не мога да изрека заклинанието.“ Баща ми се опита да разбере нещо повече, но магьосникът успя да каже само: „Забравил съм словата и подредбата.“

Тогава татко излезе на стъдата и сам изрече заклинанието, с което обредът бе извършен. Вечерта обаче го видях да се връща вкъщи мрачен и угрижен и ми призна: „Произнесох думите, но не зная дали те имаха смисъл.“ И наистина, тая пролет става нещо със стадата — овците умират при раждане, много агнета се появяват мъртвородени, а някои са... уродливи. — Гладкият, оживен разказ на момчето секна, то трепна при последната дума и преглътна. — Видях някои от тях — добави то. Последва мълчание.

— Баща ми е убеден: този случай и разказите от Нарвидуен говорят, че зли сили са завладели нашия край. Той има нужда от съвета на мъдреците.

— Нуждата му е неотложна, щом е изпратил теб — каза Върховният жрец. — Ти си неговият единствен син, а пътуването от Енлад до Роук не е кратко. Има ли и друго за разправяне?

— Някои приказки на стариците от Възвишенията.

— Какво говорят стариците?

— Че съдбите, които врачките гадаят по дима и локвите, вещаят все на лошо и че любовното биле не лови. Ала те не познават истинската магия.

— Гаданията и любовното биле не са от особено значение, но в думите на стариците си струва да се вслушва човек. Добре, вестите ти ще бъдат обсъдени от повелителите на Роук. Обаче не зная, Арен, какъв съвет биха дали на твоя баща. Защото Енлад не е първата страна, от която идват подобни вести.

Пътуването на Арен от север на юг, покрай големия остров Хавнър и през Вътрешно море до Роук, бе първото му плаване. Едва сега, през последните няколко седмици, той зърна земи, различни от родния му край, доби представа за разстоянията и многообразието и узна какъв огромен свят и колко много хора има отвъд милите му хълмове на Енлад. Още не беше свикнал да мисли в широта и му трябваше време, докато се научи.

— Къде другаде? — малко обезсърчен попита той, понеже се бе надявал, че ще се завърне в Енлад с незабавен лек.

— Първо в Южния разлив. И още по на юг от Архипелага, в Уотхорт. В Уотхорт е изчезнала магията, твърдят хората. Но е трудно да бъдем сигурни. Това е земя на размирици и пирати и, както се казва, да

слушаш търговец от Юга, е все едно да слушаш лъжец. Ала историята е винаги една и съща: пресъхнали са изворите на магията.

— Но тук, в Роук...

— Тук, в Роук, не сме усетили нищо. Защитени сме от бури, промени и зла участ. Твърде защитени може би. Какво ще правиш сега, принце?

— Ще се завърна в Енлад едва когато мога да занеса на баща си обяснение за бедата и лек за нея.

Върховният жрец се вгледа отново в госта и този път, при цялото си възпитание, Арен отмести поглед встрани. Не знаеше защо — изразът на тия тъмни очи не бе суров. Те бяха справедливи, спокойни, съчувствени.

Всички в Енлад гледаха баща му отдолу нагоре, а той бе неговият син. Никой досега не се беше взирал в него така — не като в Арен, принца на Енлад, сина на владетеля, ами просто като в Арен. Неприятно му бе да признае, че се страхува от погледа на Върховния жрец, обаче не намери сили да го срещне. Този поглед уголемяваше още повече околния свят и в момента не само Енлад потъваше в незначителност, но и самият той — сякаш в очите на Върховния жрец бе само дребна фигурка, много дребна, на фона на огромните, обгърнати от морето земи, над които тегнеше мрак.

Както седеше, Арен ровеше с пръсти живия мъх, пораснал в пукнатините на мраморната настилка, и след кратка пауза изрече:

— Ще постъпя така, както повеляваш. Гласът му, добил плътност едва през последните години, сега прозвуча тънък и дрезгав.

— Дългът ти е не към мен, а към твоя баща — бяха думите на Върховния жрец.

Погледът му се задържа върху Арен и този път момъкът вдигна очи. Решил да се покори изцяло на волята му, Арен забрави себе си и чак тогава видя истински Върховния жрец — най-могъщия магьосник в цяла Землемория, мъжа, затъкнал Черния кладенец на Фъндор, сдобил се с пръстена на Ерет-Акбе от Гробниците на Атуан и построил неуязвимата крайморска дига на Неп; моряка, който познаваше всички морета от Астоуел до Селидор; единствения жив господар на драконите. Това бе той, коленичил до водоскока — нисък, не млад човек, с тих глас и очи, дълбоки като свечеряване.

Арен скочи от мястото си и целият трескав, тържествено падна на колене.

— Повелителю — с пресъхнало гърло промълви той, — позволи ми да бъда твой слуга!

Напуснало го бе цялото му самообладание, лицето му гореше, гласът му трепереше.

На хълбока му, в ножница от чисто нова кожа, с орнаменти в червено и златно, висеше меч. Самият меч беше скромен, с доста износена кръстата дръжка от сребрист бронз. Той нетърпеливо го изтегли и поднесе дръжката му на Върховния жрец, както васал на своя владетел.

Върховният жрец не вдигна ръка да го докосне. Само погледна към него и после към Арен.

— Твой е, не мой — рече жрецът — и ти не си ничий слуга.

— Но баща ми каза да остана в Роук, докато открива откъде идва злото или усвоя някое умение. Аз не владея никаква изкусност, мисля, че не притежавам сила, но сред моите предци е имало магьосници и ако успея по някакъв начин да се науча да бъда полезен...

— Твоите предци са били първо крале — произнесе Върховният жрец — и едва тогава магьосници.

Той стана и с тиха, енергична стъпка се приближи до Арен, взе ръката на момчето и го накара да се изправи.

— Благодарен съм ти за готовността да ми служиш. И макар да не приемам сега, възможно е след като обменим мнения по всичко, да приема. Предложението на една благородна душа не бива да се отхвърля с лекота. Нито пък да се отклонява мечът на един син на Моред!... Сега върви! Онзи момък, който те доведе тук, ще се погрижи да се нахраниш, измиеш и отпочинеш. Върви! — и той леко побутна Арен между плещите — фамилиарност, която никой дотогава не си бе позволявал и която, проявена от всеки друг, би възмутила младия принц. Но докосването на Върховния жрец беше като потупване с меч по рамото за рицарско посвещаване.

Арен бе дейно момче, което се радваше на игрите, изпитваше гордост и удоволствие от уменията на тялото и ума, упражняваше без усилие задълженията си по церемониала и управлението, които съвсем не бяха лесни и прости. И все пак не се беше посвещавал изцяло на нищо. Всичко му се бе удавало с лекота и всичко бе постигал с лекота.

Всичко беше игра и той я играеше с любов. Но сега докоснаха нещо дълбоко у него, събудено не от игра или мечта, а от честта, надвисналата опасност и мъдростта; от едно прорязано от белези лице, тих глас и мургава ръка, която носеше — небрежна към всемогъществото му — тисовия жезъл с инкрустираната от сребро върху черната дървесина загубена Руна на кралете.

И тъй, мигом бе направена първата крачка извън детството, без озъртане напред или назад, безрезервно и безусловно.

Забравил учтивите сбогувания, той се завтече към вратата, смутен, сияещ, покорен. А Гед, Върховният жрец, дълго гледа след него.

Гед постоя известно време под ясена близо до водоскока, сетне вдигна лице към окъпаното от слънцето небе и промълви полугласно, сякаш се обръщаше към водоскока: „Благ е пратеникът, ала зли са известията.“ Водоскокът не го чу, а продължи да ромоли на своя сребърен език и той остана няколко минути заслушан. После се упъти към друга врата, която Арен не забеляза, пък и малцина биха могли да я съзрат, колкото и внимателно да се вглеждат.

— Повелителю на вратата — обърна се той. Показа се дребен човек на неопределена възраст. Млад не беше, тъй че трябваше да се нарече стар, но и тази дума не му подходеше. Лицето му с цвят на слонова кост бе сухо, приятна усмивка очертаваше дълги бръчки по страните му.

— Какво има, Гед? — запита той.

Бяха сами, а Вратарят бе един от седмината на света, които знаеха името на Върховния жрец. Останалите бяха: Повелителят на имената от Роук; Оджиън Мълчаливия — жрецът на Ри Алби, който много отдавна в Гонтската планина даде това име на Гед; Бялата владетелка на Гонт, господарката на пръстена; селският магьосник в Ифиш, на име Веч; и пак в Ифиш жената на един дърводелец, майка на три момичета, невежа в магията, но мъдра в други неща, чието име бе Яроу; накрая, от другата страна на Землемория, далеч на запад, два дракона — Орм Ембар и Калесин.

— Тази вечер трябва да се съберем — каза Върховният жрец. — Аз ще отида при Повелителя на градежа. И ще известя Куремкармерук да остави веднъж своите свитъци и да даде почивка на учениците си,

за да дойде, макар и не телом, при нас. Ще се погрижиш ли за останалите?

— Да — отвърна Повелителят на вратата усмихнат и изчезна. Изчезна и Върховният жрец и само водоскокът продължи да си говори ведро и неуморно в слънчевата светлина на ранната пролет.

Някъде на запад от Големия дом на Роук и понякога южно от него обикновено се вижда неприкосновената Горска обител. Тя не е означена на картите и няма път към нея освен за онези, които го знаят. Но дори новопосветените и хората от града и стопанствата наоколо могат да я съзрат — макар и винаги някак си в далечината: гора с високи дървета, чиито зелени листа имат златни оттенъци даже през пролетта. Всички — новопосветените, градските и селските люде — смятат, че Горската обител се мести по някакъв мистичен начин. Те обаче грешат, защото Горската обител не се движи. Нейните корени са корените на битието. А се движи всичко останало.

Гед пое из полята извън Големия дом. Беше пладне и той свали белия си плащ. Един стопанин, който ореше земята по склона, вдигна ръка за поздрав и Гед му отвърна по същия начин. Малки птички се разлетяха във въздуха и зачуруликаха. Искричето току-що бе цъфнало в незасетите угари и край пътищата. Високо горе ястреб чертаеше обширна дъга по небето. Гед го погледна и пак вдигна ръка. Птицата се спусна стремглаво, завихрила пера, и кацна право върху китката, която Гед й протегна, като се вкопчи в нея с жълтите си нокти. Не бе ястреб, а големият сокол на Роук — ловна птица, цялата на бели и кафяви ивици. Тя се вгледа отстрани във Върховния жрец с едното си искрящо златисто око, после шумно потрака с извития си клон и се вторачи право в него с двете си златисти очи.

— Неустрашими — изрече мъжът на езика на Сътворението, — неустрашими мой.

Огромната птица запляска с криле и впи ноктите си, вперила взор в него.

— Върви сега, братко мой, неустрашими.

Далеч оттатък склона под ясното небе земеделецът беше спрял да погледа. Веднъж през миналата есен той забеляза как Върховният жрец прие на китката си една хищна птица и в следващия миг не се съзираше вече никакъв човек, а само два ястреба, които се носеха нагоре във вятъра.

Но този път земеделецът ги видя да се разделят: птицата пое към висините, човекът продължи пътя си из калните поля.

Той стигна пътеката, извеждаща към неприкосновената Горска обител — пътека, която минаваше винаги пряко и направо, независимо как времето и светът се накланяха спрямо нея, — и следвайки я, скоро се скри в сянката на дърветата.

Някои от тях бяха просто необхватни. Като ги гледаше, човек би могъл най-сетне да повярва, че Горската обител е вечно неподвижна: приличаха на крепостни кули от паметивека, посивели от годините, с чудовищни коренища. Те бяха най-древните, някои вече с оредели листа и изсъхнали клони. Не бяха безсмъртни. Сред гигантите растяха млади фиданки, високи и буйни, със светли корони.

Почвата под дърветата бе мека, обогатена от изгнилата шума на безброй години. В нея растяха папрати и хрусталаци, но никакво дърво от друг вид освен този, който нямаше название на хардийския език на Землемория. Въздухът изпод клоните дъхаше на пръст и свежест и беше с вкус на жива изворна вода.

На горска полянка, образувана преди години, когато тук се бе повалило едно огромно дърво, Гед срещна Повелителя на градежа. Той живееше в Горската обител и рядко, почти никога не излизаше от нея. Косата му жълтееше като масло. Не беше от Архипелага. След като бе съединен отново пръстенът на Ерет-Акбе, дивите каргадски племена прекратиха своите набези и сключиха мир и някои търговски сделки с Вътрешните земи. Те не бяха дружелюбен народ и се държаха настрана. Обаче от време на време се случваше някой млад воин или син на търговец да дойде на своя глава, воден от любов към приключенията или от копнеж да овладее изкуството на магията. Такъв беше преди десет години и Повелителят на градежа — млад дивак от Карего-Ат, препасал сабя и окичен с червени пера; той бе пристигнал една дъждовна утрин в Роук и бе заявил безпрекословно и на оскъден хардийски пред Повелителя на вратата:

— Аз дошъл да учи.

И ето го сега в зелено-златистата светлина под дърветата — висок, светъл мъж, с дълга руса коса и особени зелени очи — Повелителят на градежа на цяла Землемория.

Може би той също знаеше името на Гед, но и така да беше, нито веднъж не го произнесе. Поздравиха се мълчаливо.

— В какво си се вгледал така? — попита Върховният жрец, а другият отговори:

— В един паяк.

В пространството между два високи стръка трева паякът бе изплел своята мрежа — изящно увиснал кръг. Сребърните нишки ловяха слънчевата светлина. А в средата предачът стоеше в очакване — сиво-черна твар, не по-голяма от зеница.

— Това също е градеж — каза Гед, разглеждайки изкусната мрежа.

— Що е зло? — запита по-младият. Кръглата паяжина с черния си център сякаш наблюдаваше и двамата.

— Паяжина, която изплитае ние, хората — отвърна Гед.

В тази гора не пееха птици. Тя беше тиха и топла под обедното слънце. Заобикаляха ги дървета и сенки.

— Дойдоха вести от Нарвидуен и Енлад: и там е същото.

— На юг и югозапад. На север и северозапад — изрече Повелителят на градежа, без да вдига поглед от кръглата паяжина.

— Ще се съберем тази вечер тук. Това е най-доброто място да се посъветваме.

— Аз не мога да дам съвет. — Тоя път Повелителят на градежа погледна към Гед и зелените му очи бяха студени: — Страхувам се — каза той. — Появи се страхът. Страх чак до корените.

— Да — рече Гед. — Мисля, че трябва да надникнем в дълбоките извори. Твърде дълго се радвахме на светлината, приспивани от покоя, който донесе съединяването на пръстена. Занимавахме се с дреболии — да ловим риба из плитчините. Тази вечер ще трябва да изследваме дълбините.

И той остави Повелителя на градежа сам, все така загледан в паяка сред обляната в слънце трева.

В края на Горската обител, където листата на огромните дървета се свеждаха вече над обикновена земя, Гед седна, облегнат на едно могъщо коренище, и постави жезъла на коленете си. Затвори очи като за отмора и изпрати дух-вестител над хълмовете и полята на Роук, на север към плискания от морето нос, където се издига Самотната кула.

— Куремкармерук — прошепна той чрез своя дух и Повелителят на имената вдигна глава от дебелия книга с имена на корени, билки, листа, семена и венчелистчета, която четеше на учениците си, и каза:

— Ето ме, повелителю,

После се вслуша — висок, слаб старец, с бели коси под тъмната качулка. Учениците вдигнаха очи от писалищата в залата на кулата и се спогледаха.

— Ще дойда — рече Куремкармерук, сетне отново наведе глава над книгата и продължи — И тъй, венчелистчето на цветето мули носи името йебера, чашелистчето — партонат. И стъблото, и листата, и коренът — всяко нещо си има име...

А там, под дървото, Върховният жрец Гед, който знаеше всичките имена на мули, извика обратно своя дух-вестител, протегна по-удобно крака и все така със затворени очи скоро потъна в сън под шарената сянка.

2. ПОВЕЛИТЕЛИТЕ НА РОУК

Школата на Роук е мястото, където от всички краища на Землемория се изпращат момчета с талант за чародейство, за да изучават висшите изкуства на магията. Тук те добиват вещина в различни вълшебства, усвояват имена и руни, умения и заклинания, учат какво трябва и какво не трябва да вършат и защо. Там, след дълга практика, ако постигнат хармония между ръката, съзнанието и духа, те могат да получат сан и жезъла на могъществото.

Магьосници се обучават само в Роук и тъй като по всички острови има заклинатели и чародейци, а магията е необходима на хората като хляба и носи наслаждение като музиката, Школата по магическо изкуство се ползва с голяма почит.

Жреците, деветима на брой, които са Учителите в Школата, са смятани за равни с великите принцове на Архипелага. Техният повелител, наставникът на Роук, Върховният жрец, не е подвластен въобще на никой човек освен на Единния крал на всички острови, и то само като проява на добра воля, защото дори кралят не би могъл да принуди един толкова велик жрец да служи на обичайния закон, ако неговата воля е друга. Но даже и във вековете, когато още е нямало крале, Върховните жреци на Роук са проявявали вяност и са спазвали общоприетите закони. Всичко в Роук си оставаше такова, каквото е било от стотици години. Това място изглеждаше защитено от всякакви сътресения и момчешки смях кънтеше из двора и широките, хладни коридори на Големия дом.

Арен бе разведен из Школата от един набит момък, чието наметало се крепеше със сребърна закопчалка на шията — знак, че е преминал послушничеството и е признат за магьосник, а сега се обучава, за да получи жезъл. Наричаше се Гембъл^[1].

— Защото — както обясни той — родителите ми имали шест момичета преди мене и седмото дете, по думите на баща ми, било предизвикателство към съдбата.

Гембъл беше любезен придружител, остроумен и красноречив. В друг случай Арен би се забавлявал с неговото чувство за хумор, ала днес мислите му бяха другаде. Той всъщност не му обръщаше внимание. А Гембъл, подтикнат от естественото желание да бъде забелязан, започна да се възползва от разсеяността на госта. Наговори му чудати неща за Школата, после му заразказва най-невероятни измислици; Арен на всичко от-връщаше: „О, да“ или „Ясно“, докато Гембъл го взе за пълен идиот.

— Тук, разбира се, не се готви — говореше той, превеждайки Арен през огромната каменна кухня, цялата оживена от отблясъците на бакърените котли, от почукването на кълцащи ножове и насълзяващия очите мирис на лук. — Това е само за пред хората. Обикновено ходим в трапезарията и всеки със заклинания извиква онова, което му се яде. Така си спестяваме и миенето на съдове.

— Да, разбирам — каза Арен възпитано.

— Естествено новопостъпилите, неусвоили още заклинанията, често губят значително тегло през първите месеци тук. Но се научават. Има едно момче от Хавнър, което непрекъснато прави опити да извика печено пиле, ала успява да получи само просена каша. Наистина вчера наред с нея се сдоби и с един чироз.

Гембъл започваше да пресипва от усилие да събуди удивлението на госта. Накрая се предаде и престана да говори.

— Откъде... от коя земя е Върховният жрец? — попита гостът, без дори да огледа величествения коридор, през който преминаваха и по чиито стени и сводест таван бе изваяно хилядолистното дърво.

— От Гонт — рече Гембъл. — Там е бил селско козарче.

Едва сега, пред този прост, всеизвестен факт момчето от Енлад се извърна и погледна Гембъл с осъдително неверие:

— Козарче ли?

— Както повечето гонтийци, освен ако не са пирати или магьосници. Не казвам, разбира се, че и днес е козар.

— Но как е могло едно козарче да стане Върховен жрец?

— По същия начин, по който би станал и един принц: като дойде в Роук и надмине по умение всички Учители, като отмъкне пръстена на Атуан, преплава Драконовия път и се превърне в най-великия магьосник след времето на Ерет-Акбе — как иначе?

Те излязоха от галерията през северната врата. Топъл и светъл, късният следобед обгръщаше разораните хълмове, покривите на град Туил и залива отвъд него. Там поспряха да разговарят. Гембъл сподели:

— Всичко това, разбира се, е било твърде отдавна. Откакто е избран за Върховен жрец, той не е направил много. Така е с всички. Седят си просто в Роук и съзерцават Равновесието навярно. Пък и вече е доста стар.

— Стар ли? На колко е години?

— О, към четиридесет или петдесет.

— Ти виждал ли си го?

— Разбира се, че съм го виждал — рязко отвърна Гембъл.

Височайшият идиот започваше да се оказва и височайш сноб.

— Често ли?

— Не. Той живее в уединение. Но когато за първи път дойдох в Роук, го видях в Двора на водоскока.

— Днес и аз там разговарях с него — рече принцът. Нещо в интонацията му накара Гембъл да го погледне и най-подробно да заразказва:

— Беше преди три години. Толкова се притеснявах, че всъщност изобщо не вдигнах поглед към жреца. Бях, разбира се, много млад. Ала в тоя двор е трудно да видиш ясно нещата. Спомням си най-вече неговия глас и ромона на водоскока.

И след малко добави:

— Той има гонтийски акцент.

— Ако аз можех да говоря с драконите на собствения им език, нямаше да ме е грижа за акцента ми.

При тези думи Гембъл го изгледа донякъде одобрително и попита:

— Идваш да постъпиш в Школата ли, принце?

— Не. Донесох вест от моя баща до Върховния жрец.

— Енлад е една от кралските престолнини, нали?

— Енлад, Илиън и Уей. Някога Хавнър и Еа също са били, но династиите в тия земи са отмрели. Родословието на принцовете на Илиън започва от Гемал, Родения от морето, и преминава през Махарион. В началото на царския род на Уей стоят Акамбар и династията на Шелиет. Потеклото на господаря на Енладите, най-

древното, води началото си от Моред, минава през сина му Сериад и стига до Енладската династия.

Арен издекламира родословните дървета с разсеяния вид на примерен ученик, чийто ум е някъде другаде.

— Как мислиш, дали докато сме живи, ще видим отново някога крал в Хавнър?

— Не съм се замислял над това.

— В Арк, откъдето произхождам, хората се замислят. Виждаш ли, след като бе сключено примирие, ние сме част от престолнината Илиън. Колко години минаха, може би седемнайсет или осемнайсет, откак пръстенът с Кралската руна бе върнат на Кралския замък в Хавнър. Тогава за известен период нещата се оправиха, обаче сега са по-зле от всякога. Време е пак крал да заеме трона на Землемория, да вземе в свои ръце делото на мира. Хората са уморени от войни и набези, от търговци, които повишават безбожно цените, и от принцове, които повишават данъците, от цялата тази бъркотия и неуправляеми сили. Роук може да напътства, но не и да управлява. Тук е заложено Равновесието, ала Властта трябва да бъде в ръцете на крал.

Гембъл говореше с истинска загриженост, оставил настрана всякакво занасяне, и най-сетне привлече вниманието на Арен.

— Енлад е богата и мирна земя — бавно промълви гостът. — Никога не е влизала в разпри. Ние само сме чували за такива проблеми по другите земи. На трона в Хавнър не е заставал крал, откакто Махарион почина — цели осемстотин години. Дали тези земи биха приели един крал?

— Ако той дойде с мир и могъщество. Ако Роук и Хавнър го признаят за достоен.

— А има и едно пророчество, което трябва да се сбъдне, нали? Махарион е казал, че следващият крал трябва да бъде жрец — вметна Арен.

— Повелителят на песните е от Хавнър и силно се интересува от това. От три години насам той ни повтаря тези думи. Махарион е завещал: „Моя трон ще наследи онзи, който премине жив през земята на мрака и достигне далечните брегове на деня.“

— А туй ще рече, че трябва да бъде жрец.

— Да, защото само магьосник или жрец може да мине сред мъртвите по земята на мрака и да се завърне оттам. Макар че и те не я

прекосяват — поне винаги говорят, че тя има една-единствена граница и отвъд нея е безкраят. Какво са тогава „далечните брегове на деня“? Но така гласи пророчеството на Последния крал, затова някой ден ще се роди човекът, който ще го изпълни. И Роук ще го признае, а флотилиите, армиите и народите ще се обединят около него. Тогава отново ще има върховна власт в центъра на света, в Кралския замък на Хавнър. Аз бих се приобшил към един истински крал и бих му служил с цялото си сърце и изкуство — произнесе Гембъл и сетне се засмя, разтърсвайки рамене, за да не си помисли Арен, че говори прекалено въодушевено.

Но Арен го погледна дружелюбно и си помисли: „Той би изпитвал към този крал същото, което аз изпитвам към Върховния жрец.“ А на глас каза:

— Един крал ще има нужда от хора като теб около себе си.

Те постояха така, всеки вгълбен в собствените си мисли, и все пак в безмълвно единомислие, докато не отекна гонг в Големия дом зад тях.

— Ето! — забеляза Гембъл. — Тази вечер има супа от леща и лук. Хайде да вървим.

— Нали каза, че не готвят — все още унесен изрече Арен, като го последва.

— О, понякога... По грешка...

Никаква магия не бе замесена във вечерята, дори много веществена си беше тя. После двамата заскитаха из полята в мекия синкав здрач.

— Това е могилата на Роук — обясни Гембъл и се заизкачва по заоблени баир. Росната трева докосваше краката им, а долу около мочурливото Туилско изворче жабешки хор приветстваше първото затопляне и скъсяващите се звездни нощи.

Нещо вълшебно имаше в околната земя. Гембъл леко заговори:

— Тази могила е била първата суша, въздигнала се от морето, когато е било изречено Първото слово.

— И ще бъде последната, която ще потъне, щом всички неща се разпаднат — допълни Арен.

— Затова е място, на което можеш спокойно да стоиш — каза Гембъл, отърсвайки се от екстаза си. Но в следващия миг изкрещя, обзет от страхопочитание: — Виж! Горската обител!

На юг от могилата над земята сияеше огромна светлина, напомняща лунен изгрев, макар че тънката луна вече се бе издигнала на запад над билото на хълма. И това сияние потрепваше, подобно на листа във вятър.

— Какво е туй?

— Горската обител свети. Учителите трябва да са там. Разправят, че тя греела пак така с лунна светлина, когато преди пет години се събрали да изберат Върховен жрец. Но защо ли са се срещнали сега? Дали заради вестите, които ти си донесъл?

— Възможно е — отвърна Арен. Развълнуван и разтревожен, Гембъл поиска да се завърнат в Големия дом, за да чуят слуховете за онова, което предвещаваше срещата на повелителите. Арен пое редом с него, ала често извърщаше глава по посока на странното сияние, докато склонът го скри и на небето останаха само изгряващото новолуние и пролетните звезди.

Сам в мрака на каменната килия, в която щеше да спи, Арен лежеше с отворени очи. През целия си живот той бе спал в легло, завит с меки кожи. Даже в двадесетвесловата галера, с която пристигна от Енлад, на младия принц бяха предоставени повече удобства, отколкото тук — тоя сламеник върху каменния под и вехтото сплъстено одеяло. Но Арен не забелязваше това. „Аз съм в центъра на света — размишляваще той. — Повелителите разговарят на свещеното място. Какво ли ще сторят? Дали ще направят велико вълшебство, за да спасят магията? Възможно ли е да е истина, че магията в света отмира? Нима дори Роук е заплашен? Тук ще живея. Няма да се върна у дома. По-скоро ще бъда метач на тази стая, отколкото принц на Енлад. Дали ще ми позволят да остана като послушник? А може би не ще се изучава повече магическо изкуство, нито имената на всички неща. Ето, баща ми притежава магьосническа дарба, а аз не — навярно тя наистина отмира в света. И все пак ще остана близо до него. Даже да загубя силата и изкуството си. Даже никога да не го видя. Никога да не ми проговори.“ Пламенното му въображение бързо се понесе отвъд всичко това и само след миг той отново се видя изправен пред Върховния жрец в двора под самодивското дърво — но небето бе тъмно, дърветата безлистни, водоскокът замлъкнал. Тогава Арен каза: „Повелителю, връхлетя ни буря, обаче аз ще остана при тебе и ще ти

служи.“ Върховният жрец му се усмихна... Но тъкмо тук фантазията му секна, защото не бе виждал това мургаво лице да се усмихва.

На сутринта стана с усещането, че вчера е бил момче, а днес е вече мъж. Беше готов на всичко. Ала когато то дойде, остана като гръмнат.

— Върховният жрец желае да говори с теб, принц Арен — каза му един млад послушник на входната врата, почака за миг и хукна, преди още Арен да събере мислите си, за да отговори.

Той пое надолу по стълбата, през каменните коридори към Двора на водоскока, без да знае къде трябва да отиде. В коридора го посрещна възрастен човек с усмивка, очертала дълбоки бръчки по бузите му от носа към брадичката — същият, който вчера го спря на вратата на Големия дом при пристигането му от пристанището и поиска да узнае истинското му име, преди да го пусне вътре.

— Мини по този път — каза Повелителят на вратата.

В тая част на сградата залите и коридорите бяха тихи, изпразнени от момчешката врява и олелия, оживяващи всичко останало. Тука човек усещаше колко стари са стените. Можеше да се долови магията, с която са били положени и споени древните камъни. Върху зидовете на места личаха дълбоко издълбани руни, някои от тях инкрустирани със сребро. Арен бе усвоил от баща си хардийските руни, но никоя от тези тук не познаваше, въпреки че смътно долавяше някакво значение, което сякаш някога е знаел, обаче е забравил.

— Заповядай, момче — кимна Повелителят на вратата, който не се съобразяваше с титли като господар или принц.

Арен го последва в дълга, слабо осветена стая, където в дъното гореше огън в каменна камина и пламъците му хвърляха отражения върху дъбовия под. Заострените прозорци в другия край едва пропускаха сънната, мъглива светлина на утринта. Пред камината бяха застанали група мъже. Щом Арен влезе, всички извърнаха поглед към него, но той видя един-единствен измежду тях — Върховния жрец. Спря, поклони се и застана безмълвен.

— Това са Повелителите на Роук, Арен — каза Върховният жрец, — седмина измежду деветте. Повелителят на градежа не напуска своята Горска обител, а Повелителят на имената се намира в кулата си на тридесет мили северно оттук. Всички те знаят какво те води насам. Повелители мои, това е синът на Моред.

Не гордост събудиха тези думи у Арен, а само някакъв страх. Той се гордееше с потеклото си, но се смяташе наследник на принцове от династията на Енладите. Моред, от когото водеше началото си тая династия, бе мъртъв от две хиляди години. Делата му бяха се превърнали в легенда, не принадлежаха на този свят. Арен се почувства така, сякаш Върховният жрец го беше нарекъл син на един мит, наследник на сънища.

Не се осмели да вдигне поглед към лицата на осмината мъже. Бе се вторачил в долния метален обков по жезъла на Върховния жрец и усещаше как кръвта бучи в ушите му.

— Елате, нека закусим заедно — каза Върховният жрец и ги покани на една маса под прозорците. Там бяха поставени мляко и леко вино, хляб, прясно масло и сирене. Арен седна с тях ѝ хапна.

През целия си живот бе седял сред благородници, земевладелци и богати търговци. Тронната зала на баща му в Берила беше винаги пълна с тях — хора, които притежаваха много, купуваха и продаваха, владееха богатствата на света. Те ядяха, пиеха вино и говореха гръмогласно. Някои спореха, други ласкаеха, повечето търсеха облага за себе си. Макар и млад, Арен бе научил твърде много за поведението и преструвките на хората. Но никога не бе попадал сред люде като тези. Те се хранеха с хляб, говореха малко, лицата им бяха кротки. Ако се стремяха към нещо, не го правеха заради себе си. И все пак притежаваха огромна сила — Арен долавяше това.

Ястреба, Върховният жрец, седеше в центъра на масата и, изглежда, слушаше разговора, но бе потънал в мълчание и никой не се обръщаше към него. Арен също бе оставен на спокойствие, тъй че успя да се съвземе. Вляво от него беше седнал Повелителят на вратата, а отдясно — един сивокос, благовиден човек, който накрая го заговори:

— Ние сме сънародници, принц Арен. Аз съм роден в източната част на Енлад, близо до гората Аол.

— Ходил съм на лов в тази гора — отвърна Арен и те побъбриха известно време за градовете на митичния остров, докато на Арен му стана приятно от спомена за родната земя.

Когато се нахраниха, всички отново се оттеглиха край камината; някои седнаха, други останаха прави. Настъпи кратка тишина.

— Снощи се събрахме, за да помислим — започна Върховният жрец. — Разговаряхме дълго, но не можахме нищо да решим. Бих

искал да чуя вашата дума сега, на утринната светлина; без значение е дали ще потвърдите снощната оценка, или ще я отхвърлите.

— Че нищо не успяхме да решим, само по себе си е оценка — каза Повелителят на билките, набит, мургав човек със спокойни очи. — В Горската обител се открива градежът. Ала там ние не постигнахме нищо освен разногласие.

— Само защото не можахме ясно да видим градивното — рече сивокосият жрец от Енлад, Повелителят на промените. — Не знаем достатъчно. Слухове от Уотхорт, вести от Енлад. Вести странни, които трябва да бъдат премислени. Но не е необходимо да се поражда голям страх на толкова малка основа. Нашата сила не е под заплаха само затуй, че някои заклинатели са забравили своите заклинания.

— И аз казвам същото — обади се сух мъж с проницателен поглед, Повелителят на вятъра. — Нима не обладаваме цялата си сила? Нима не растат дърветата в Горската обител и не се отрупват с все нови и нови листа? Нима небесните бури не се подчиняват на нашата дума? Кой би могъл да изпитва страх за магическото умение — най-старото човешко изкуство?

— Никой измежду хората — допълни Повелителят на призоваването, висок млад човек, с плътен глас и мургаво, благородно лице, — никой измежду хората и никоя сила не може да окове магията и да лиши словото от могъщество. Защото словото е Сътворение и който би могъл да го превърне в тишина, би върнал света обратно към хаоса.

— Точно така. И онзи, който би съумял да го стори, едва ли ще е в Уотхорт или Нарвидуен — каза Повелителят на промените. — Той щеше да бъде тук, пред вратите на Роук, и краят на света щеше да се вижда. Още не сме стигнали дотам.

— И все пак има нещо нередно — рече друг и всички погледнаха към нето. Широкоплещест и як като дъбово буре, той беше седнал до огъня и гласът му се лееше мек и плътен като звън на огромна камбана. Това бе Повелителят на песните. — Къде е кралят, който би трябвало да заема престола в Хавнър? Не Роук е сърцето на света. В крепостта Хавнър е положен мечът на Ерет-Акбе, там стои тронът на Сериад, на Акамбар, на Махарион. Вече осемстотин години сърцето на света е празно! Ние имаме корона, а нямаме крал, който да я носи. Притежаваме Загубената руна, Руната на кралете и Руната на мира,

които са ни възвърнати, но имаме ли мир? Нека на трона се възцари крал и отново ще намерим покой, и дори в най-далечните разливи магьосниците ще практикуват своите умения необезпокоявани, ще има ред и време за всички неща.

— Така е — намеси се Повелителят на ръката, слаб и подвижен човек, скромнен в обноските си, с ясни и внимателни очи — Съгласен съм с теб, Певецо. Защо да се чудим, че чезне магията, щом всичко останало е объркано? Когато стадото се заблуди, нима само нашата черна овца ще се завърне в кошарата?

Повелителят на вратата се засмя на това, но нищо не каза.

— И тъй, според всички нас — започна Върховният жрец — оказва се, че няма нищо особено тревожно или ако има, то е в слабото или недобро управление на тези земи, при което всички изкуства и висши умения на хората се забравят. С туй аз до голяма степен съм съгласен. Наистина, тъкмо защото Югът е почти откъснат от мирната търговия, ни се налага да разчитаме на слухове. А кой разполага със сигурни данни от Западния разлив освен тези от Нарвидуен? Ако корабите плаваха и се завръщаха благополучно както едно време, ако всички краища на Землемория бяха сплотени, щяхме да знаем какво става и в най-отдалечените места. Това щеше да ни позволи да вземем мерки и аз мисля, че сме длъжни. Защото, повелители мои, когато Енладският принц твърди, че е изрекъл словата на Сътворение в заклинание, обаче смисълът му е убягнал в момента на изричането, когато Повелителят на градежа твърди, че страх се таи в корените, но няма да каже нищо повече — нима това са нищожни основания за тревога? Бурята, когато се задава, е само облаче на хоризонта.

— Винаги виждаш нещата откъм черната им страна, Ястребе — произнесе Повелителят на вратата. — Нека приемем, че предположението ти е невярно.

— Не зная. Силата отслабва. Липсва решителност. Слънцето потъмнява. Имам чувството, повелители мои, имам чувството, че всички ние, които седим тук и приказваме, сме смъртно наранени, и както говорим ли, говорим, кръвта ни бавно изтича от вените.

— И ти си решил да предприемеш нещо.

— Да — кимна Върховният жрец.

— Е, добре, могат ли советите да спрат Ястреба да полети? — рече Повелителят на вратата.

— Но къде би отишъл? — попита Повелителят на промените. А този на песните му отговори:

— Да открие нашия крал и го доведе на трона! Върховният жрец го погледна изпитателно, ала каза само:

— Ще отида там, където е бедата.

— На юг или запад — поясни Повелителят на вятъра.

— И на север или изток, ако стане нужда — добави Повелителят на вратата.

— Но ти си нужен тук, Върховни — обади се Повелителят на промените. — Наместо да бродиш в безпросветно дирене сред неприятелски народи и чужди морета, не е ли по-разумно да останеш тука, дето магията е силна, и с помощта на своето изкуство да разбереш къде се крият злината и безпорядъкът?

— Изкуството не ми помага — отвърна Върховният жрец. В гласа му имаше нещо, което накара всички да се обърнат към него отрезвени и разтревожени. — Аз съм наставник на Роук. И не го напускам лесно. Бих искал да има съгласие между вашите мисли и моите. Сега обаче няма надежда за това. Решението принадлежи на мене. И аз ще трябва да замина.

— Ние се покоряваме на твоето решение — каза Повелителят на призоваването.

— Тръгвам сам. Вие сте Съветът на Роук, а той не бива да бъде разцепван. При все туй ще взема със себе си един човек, ако получа неговото съгласие — и погледна към Арен. — Вчера ти пожела да ми служиш. Повелителят на градежа снощи спомена: „Не случайно попада човек на бреговете на Роук. Не случайно синът на Моред е носителят на тази вест.“ И ни думата повече не поиска да промълви той оная нощ. Затова, Арен, обръщам се към тебе — ще тръгнеш ли с мен?

— Да, повелителю — отвърна с пресъхнало гърло Арен.

— Принцът, твоят баща, за нищо на света не би ти разрешил да поемеш по този гибелен път — забеляза рязко Повелителят на промените и после се обърна към Върховния жрец: — Момъкът е млад и не владее изкуството на магията.

— Моите години и моите заклинания са достатъчни за двама ни — отговори сухо Ястреба. — А що се отнася до баща ти, какво ще кажеш, Арен?

— Баща ми щеше да разреши.

— Откъде знаеш? — запита Повелителят на призоваването.

Арен не разбираше накъде се иска от него да тръгне, нито кога, нито защо. Бе смутен и засрамен в присъствието на тези сериозни, честни мъже, внушаващи страх. Ако му бе останало време да помисли, не би казал нищо. Но време нямаше. Върховният жрец се обърна към него:

— Тръгваш ли с мен?

— Когато баща ми ме изпроводи насам, ето какво ми рече: „Страхувам се, че на света настъпват тъмни времена, времена на опасност. Изпращам теб, а не друг вестносец, защото ти ще можеш да отсъдиш дали да потърсим помощ от Острова на мъдреците, или на тях да предложим помощта на Енладите.“ И тъй, ако съм нужен — ето ме.

Забеляза как Върховният жрец се усмихна. Огромна доброта се разля в усмивката му, макар и за кратко.

— Виждате, нали? — обърна се той към седмината жреци. — Възможно ли е годините и уменията да добавят нещо към това?

Арен почувства, че гледат към него одобрително, но и някак със замислени или учудени очи.

Думата взе Повелителят на призоваването, извитите му вежди се изтеглиха в смръщена гримаса:

— Не те разбирам, повелителю. Решен си да заминеш — добре! Цели пет години стоиш заключен тук като в клетка. Ала преди винаги си бил сам, тръгвал си сам. И ето че сега с другар — защо?

— Преди никога не съм се нуждаел от помощ — каза Ястреба с нотка на заплаха или ирония в гласа си. — А и днес намерих другаря, от когото се нуждая.

Беше придобил някак опасен вид и Повелителят на призоваването не зададе повече въпроси, макар че остана намръщен.

Но ето че Повелителят на билките, с неговите спокойни очи и мургаво лице, като мъдър, търпелив бивол бавно се надигна от мястото си и застана във внушителна поза.

— Върви, повелителю — произнесе той. — Вземи този момък със себе си. И нека нашето доверие те съпровожда.

Един след друг и останалите дадоха своето съгласие и се оттеглиха сами или по двама, докато от седмината остана едничък Повелителят на призоваването.

— Ястребе — започна той, — не искам да оспорвам твоето решение. Само ще ти кажа: ако са се появили неравновесие и заплаха от огромна злина, тогава може би ще трябва да се отиде и отвъд Уотхорт или Западния разлив, или дори отвъд края на света. Дали там, където ще трябва да отидеш, можеш да вземеш и своя спътник, ще бъде ли справедливо към него?

Застанали бяха на разстояние от Арен и Призователят говореше със снижен глас, обаче Върховният жрец отвърна открито:

— Справедливо е.

— Не казваш всичко, което знаеш — рече Призователят.

— Щях да ти кажа. Но не зная нищичко. Само долавям много неща.

— Позволи ми да те последвам.

— Някой трябва да охранява входа.

— Повелителят на вратата го прави.

— Не само входа на Роук. Остани тук и следи дали е светъл изгревът и кои преминават през каменната стена, накъде сочат лицата им. Появил се е пролом, Торион, появило се е разкъсване, рана и нея отивам да търся. Ако аз се загубя, може би ще я откриеш ти. Ала почакай. Моля те, почакай ме.

Беше заговорил на Древната реч, езика на Сътворението, на който се изричат истинските заклинания и се гради върховната магия. Но в разговор той се използва много рядко освен между драконите. Призователят не се възпротиви повече, не приведе други основания, само мълчаливо се поклони на Върховния жрец и на Арен и се сбогува.

Огънят в камината пращеше. Друг звук не се чуваше вече. Зад прозореца, смътна и безформена, мъглата се съгъстяваше.

Върховният жрец се бе загледал в пламъците, сякаш забравил за съществуването на Арен. Момчето стоеше встрани от камината и не знаеше да тръгва ли, или да почака да го отпратят, нерешително и някак сиротно, отново с чувството, че е дребна фигурка в огромното, черно, непонятно пространство.

— Ще тръгнем първо за град Хорт — каза Ястреба, като се обърна с гръб към огъня. — Там идват известия от всички краища на Южния разлив. Може би ще открием някаква следа. Корабът ти още чака в залива. Поговори с капитана, нека извести баща ти. Мисля, че

трябва да тръгнем колкото е възможно по-скоро. Утре при изгрев слънце ела на стълбите до заслона с лодките.

— Какво, повелителю — гласът на Арен пресекна за миг, — какво е онова, което търсиш?

— Не зная, Арен.

— Тогава...

— Тогава как ще го търся ли? Нямам представа. — Той се усмихна леко на Арен, но лицето му изглеждаше сурово като стомана в сивата светлина от прозорците.

— Повелителю — започна Арен вече с уверен глас. — Истина е, че произхождам от родословието на Моред, ако един толкова стар корен може вярно да се проследи. Да ти служа, би било за мене върховно щастие и чест, нищо в живота не бих предпочел пред това. Ала се страхувам, че ме смяташ за повече от онова, което съм.

— Може би — промълви Върховният жрец.

— Аз нямам особени дарования. Мога да се дуелирам с кинжал и благородна сабя. Да управлявам лодка. Да играя дворцови и народни танци. Да решавам спорове между придворни. Добър съм в борбата, слаб при стрелбата с лък, умел в игрите с топка. Знам да пея и да свиря на арфа и лютня. И нищо повече. Каква полза можеш да имаш от мен? Повелителят на призоваването е прав...

— А, забеляза ли? Той ревнува. Претендира за привилегията на изпитаната вяръност.

— И по-голямото умение, повелителю.

— Значи ти предпочиташ да взема него, а пък ти да останеш, така ли?

— Не! Но се страхувам...

— От какво?

Сълзи бликнаха от очите на момчето.

— Да не те подведа — отвърна то.

Върховният жрец отново извърна лице към огъня.

— Седни, Арен — рече той и момчето се приближи до каменната ъглова седалка край камината. — Не съм те взел за магьосник, нито за воин, нито за нещо завършено. Не зная какъв си, ала се радвам да чуя, че умееш да управляваш лодка... Какъв ще станеш, никой не знае. Обаче мога да кажа едно: ти си синът на Моред и Сериад. Арен замълча.

— Вярно е, повелителю — отрони накрая той. — Но...
Върховният жрец не казваше нищо и Арен трябваше да продължи:

— Ала аз не съм Моред, аз съм си аз.

— Не се гордееш със своето потекло!

— Не, гордея се с него. То ме прави принц, то е моят дълг. За него трябва да бъда достоен...

— Това имах предвид — Върховният жрец кимна. — Да отхвърлиш миналото означава да отхвърлиш бъдещето. Човек не избира своето предопределение — или го приема, или не. Ако корените на самодивското дърво са плитки, то няма да има корона.

При тези думи Арен вдигна очи поразен, защото истинското му име бе Лебанен, което означаваше самодивско дърво. Но Върховният жрец не беше споменал името му.

— Твоите корени са дълбоки — продължи той. — Ти притежаваш сила и трябва да имаш пространство за растеж. И така, аз ти предлагам наместо безметежния път до дома едно опасно пътешествие към неясна цел. Можеш и да не идваш. Изборът е твой. Обаче аз ти давам тая възможност, защото ми омръзнаха безопасните кътчета, покривите и стените, които ме обграждат.

Той рязко прекъсна, оглеждайки се с напрегнати, блуждаещи очи. Арен съзря дълбокото неспокойствие на този човек и то го уплаши. Но страхът изостря възбудата и момчето заяви с разтуптяно сърце:

— Повелителю, избирам да тръгна с тебе. Когато излизаше от Големия дом, сърцето и умът на Арен бяха преизпълнени с удивление. Казваше си, че е щастлив, ала думата не изглеждаше подходяща. Казваше си, че Върховният жрец го е нарекъл силен, избраник на съдбата и трябва да се гордее с това признание, но, кой знае защо, не изпитваше гордост. Най-могъщият магьосник на света бе му обещал: „Утре ще отплаваме към ръба на гибелта“ и той беше кимнал и тръгнал. Нима не трябваше да бъде горд? Гордост обаче нямаше. Изпитваше само удивление.

Спусна се по стръмните, вити улици на град Туил, намери на вълнолома капитана на своя кораб и му каза:

— Утре ще отплавам с Върховния жрец към Уотхорт и Южния разлив. Предай на баща ми, принца, че когато изпълня дълга си, ще се завърна у дома, в Берила.

Капитанът се навъси. Знаеше как владетелят на Енлад би посрещнал подобен вестител.

— Трябва ми писмено известие от твоята ръка, принце — каза той.

Арен намери това за основателно и обладан от усещането, че всичко трябва да се извърши на минутата, хукна отново. Откри едно странно магазинче, откъдето се снабди с мастило, четчица и плътна мека хартия. После забърза обратно към вълнолома и приседна на кея, за да пише на родителите си. Представи си как майка му държи същото това парче хартия, докато четете писмото, и сърцето му се сви от мъка. Тя бе жизнерадостна, търпелива жена, но Арен знаеше, че нейното удовлетворение от съдбата се дължи на него и че тя копнее за завръщането му. Невъзможно беше да облекчи болката ѝ от дългото си отсъствие. Писмото му бе сухо и кратко. Той се подписа с Руната на меча, запечата посланието си с катран от една делва наблизко и го подаде на капитана. Сетне внезапно извика: „Почакай!“ — сякаш корабът бе готов да тръгне всеки миг — и се втурна обратно нагоре по калдъръмените улици към странното магазинче. Трудно беше да го открие отново, защото в улиците на Туил имаше нещо измамно. Всеки път пресечките изглеждаха различни. Най-последно излезе на търсената улица и нахлу в магазина изпод нанизите червени мъниста, които украсяваха входа. Докато купуваше мастилото и хартията, бе забелязал в една табла с токи и украшения сребърна брошка във формата на дива роза. А името на майка му беше Роза.

— Ще купя това — произнесе той припряно, както подобава на принц.

— Древна изработка от сребро от остров Оу. Виждам, че сте познавач на старинните занаяти — рече продавачът с поглед, вперен в дръжката, а не в изящния калъф на меча на Арен. — Струва четири монети от слонова кост.

Арен заплати твърде високата цена, без да пита повече. В своята кесия имаше много монети от слонова кост, които служат за парични знаци във Вътрешните земи. Хареса му идеята да купи подарък на майка си. Беше му приятно и самото купуване. Така че на излизане от магазина положи ръка върху дръжката на меча си някак самонадеяно.

Неговият баща му бе дал този меч в навечерието на отпътуването му от Енлад. Той го прие тържествено и го носеше, сякаш това е негов

дълг, дори на борда на кораба. Изпитваше гордост от тежестта му върху хълбока си, от тежестта на древната му възраст върху духа си. Защото туй беше мечът на Сериад, сина на Моред и Елфаран. Нямаше друг по-стар на света освен мечът на Ерет-Акбе, положен на върха на кралската кула в Хавнър. Но този тук никога не е бил полаган някъде или укриван — него винаги са го носили. Въпреки това вековете не го бяха изхабили, не бяха отслабили силата му, понеже върховна магия бе вплетена в неговия обков. Историята му говореше, че никога не е изтеглян освен в служба на живота и не може да бъде изтеглен за друго. При никоя кръвна вражда, отмъщение или алчност, в никоя грабителска война не би се оставил той да бъде размахан. От него, най-голямото семейно съкровище, Арен беше получил светското си име: като дете го наричаха Арендек — „Малкия меч“.

Никога не бе използвал това оръжие, баща му — също. В Енлад цареше мир.

И ето че днес, из улиците на този непознат град на Острова на мъдреците, изпита странно усещане, когато докосна дръжката на меча. Почувства я неудобна и студена в ръцете си. Със своята тежест мечът спъваше хода му, теглеше го назад. Усещането за чудо не го бе напуснало, но той бе изстинал. Слезе на вълнолома, предаде брошката за майка си на капитана и му пожела попътен вятър и успешно завръщане. Обърна се и придърпа наметалото си, за да скрие ножницата, пазеща старото непокорно острие, смъртоносния предмет, който беше наследил. Не бе вече самонадеян. „Какво правя аз?“ — каза си, докато се катереше, без да бърза сега, из тесните улици към внушителната крепост на Големия дом над града. „Как стана така, че не се завръщам у дома? Защо съм тръгнал да търся нещо, което не разбирам, с човек, когото не познавам?“ И тези въпроси оставаха без отговор.

[1] Думата означава риск, предизвикателство. — Б.пр. ↑

3. ГРАДЪТ ХОРТ

В предутринния здрач Арен облече получените дрехи — износено, но чисто моряшко облекло — и бързо се спусна из тихите зали на Големия дом към източната порта, изваяна от рог и драконови зъби. Повелителят на вратата го преведе извън и с лека усмивка му посочи пътя, който трябваше да поеме. Той сви по горната улица на града, после слезе по едѝа пътечка до навеса за лодките на Школата, южно от доковете на Туил. Едва виждаше пътя си. Дърветата, покривите, хълмовете бяха само смътни очертания в полумрака. Бе тъмно, безветрено и студено. Всичко стоеше неподвижно, далечно и мъгляво. И единствено над черното море на изток се очертаваше бледа светла ивица — хоризонтът, който мигновено се изливаше към невидимото слънце.

Арен стигна до стъпалата на лодкарския пристан. Там нямаше никой, нищо не помръдваше. Огромното моряшко наметало и вълнената шапка му пазеха топло, ала той потреперваше в мрака на каменните стъпала, целият в очакване.

Лодките се мерзелееха черни над черната вода, внезапно от тях долетя тъп, глух тътен, който проехтя три пъти. Косата на Арен настръхна. От водата мълчаливо изплава дълга сянка. Това бе лодка, която леко се плъзгаше към кея. Момчето се спусна по стъпалата на пристана и скочи в нея.

— Хвани ръчката на кормилото — каза Върховният жрец, подвижна призрачна фигура, застанала на носа — и здраво я дръж, докато вдигна платното.

Вече навлизаха в морето и платното се разгъваше на мачтата като бяло крило, улавящо прииждащата светлина.

— Западен вятър, за да излезем без гребане от залива — туй несъмнено е прощален дар от Повелителя на ветровете. Погледни, момче, лодката се плъзга съвсем леко! Добре — западен вятър и светла зора в деня на пролетното равноденствие.

— Това ли е „Взор“? — В песни и приказки Арен беше слушал за лодката на Върховния жрец.

— Да, тя е — отвърна другарят му, зает с въжетата. Лодката се залюля и възви с подновяването на вятъра. Арен стисна зъби, опитвайки се да я задържи стабилна.

— Тя плава много леко, но някак своеволно, повелителю. Върховният жрец се засмя:

— Остави я да проявява своята воля. Тя е и мъдра. Чуй, Арен — и той замълча за миг, коленичил на мястото за гребане с лице към спътника си, — сега аз не съм повелител и ти не си принц. Аз съм търговец на име Хок, а ти — моят племенник, който опознава моретата с мене, и се нарича Арен. Идваме от Енладите. От кой град ли? Някой по-голям, ако срещнем съгражданин.

— Например Темир.

— Темир, на южния бряг? Те търгуват из всички разливи — кимна Върховният жрец.

— Но ти нямаш енладски акцент — каза предпазливо Арен.

— Зная. Имам гонтийски акцент — отвърна другарят му и се засмя, като погледна нагоре към просветляващото небе на изток. — Ала мисля, че мога да се понауча от тебе. И така, идваме от Темир с нашата лодка „Делфин“ и аз не съм нито повелител, нито жрец, нито Ястреб, а — как се казвам?

— Хок, повелителю.

При тези думи Арен прехапа устни.

— Практика, племеннико. Нужна е практика — рече Върховният жрец. — Ти никога не си бил нищо друг освен принц. Докато аз съм бил много неща и последното от всички, може би най-малкото, Върховен жрец., Тръгнали сме на юг да търсим емелов камък, от който се делят амулети. Зная, че го ценят в Енладите. От не го правят амулети, предпазващи от хрема, изкълчване схващане на врата или грешки на езика.

След миг Арен се разсмя и когато отчетна глава назад, лодката подскочи върху една голяма вълна и то зърна частица от короната на слънцето — внезапно лумнало злато върху ръба на морето.

Застанал с ръка на мачтата, защото лодката подскачаше по разбушуваните вълни, Ястреба пееше, срещайки изгрева на пролетното равноденствие. Арен не познаваше Древната реч, езика на

магьосниците и драконите, ала долавяше в думите възхвала и ликуване, мощен, равномерен ритъм, както вечно се редуват приливи и отливи, както вечно се редуват ден и нощ. Чайки пищяха из вятъра; бреговете на Туилския залив се изплъзваха от двете им страни и те навлязоха сред огромните озарени вълни на Вътрешно море.

Морският път от Роук до град Хорт не е дълъг, но те прекараха три нощи в откритата шир. Върховният жрец бе нетърпелив, преди да тръгне, обаче веднъж поел, бе преизпълнен с търпение. Ветровете се обърнаха веднага, щом те излязоха от овладяното време на Роук, ала Ястреба не извика магическа струя в платната, както би могъл да стори всеки заклинател. Наместо това употреби часове наред да учи Арен как да се справя лодката при упорит насрещен вятър в осеяното със скали море, източно от Исел. Втората нощ на открито ги застигна бурен, студен мартенски дъжд, но жрецът не произнесе заклинание, с което да го отклони. Следващата нощ, докато лежаха близо до хортското пристанище в спокойния, хладен, мъглист мрак, Арен мислеше върху това и осъзна, че за краткия период, откакто с познаваха, Върховният жрец не стори нито една магия. В същото време беше ненадминат моряк. За три дни Арен научи от него повече, отколкото за десет години уроци и състезания с лодки из залива на Берила. А между магьосник и моряк няма кой знае каква разлика. И двамата общуват със силите на небето и морето, подчиняват мощни ветрове на властта на своите ръце и правят далечното — близко. Върховният жрец и Хок, морският търговец, бяха горе-долу едно и също.

Той бе доста мълчалив човек, макар и изключително добронамерен. Арен не го дразнеше със своята неумелост. Държеше се приятелски. По-добър спътник не би могъл да се намери, рече си Арен. Но често потъваше в мислите си, мълчеше часове наред и когато в такива мигове се налагаше да каже нещо, гласът му бе суров, а погледът му се втренчваше отвъд принца. Това не намаляваше любовта на момчето, ала не му харесваше. У него имаше нещо страшно. Може би Ястреба го усещаше, защото в тази мъглива нощ, недалеч от бреговете на Уотхорт, започна малко колебливо да разказва на Арен за себе си.

— Не ми се ще утре отново да се впускам сред хората — подзе той. — Преструвам се, че съм свободен... Че нищо нередно няма в

света. Че не съм Върховен жрец, нито дори магьосник. Че съм Хок от Темир, без отговорности и привилегии, без задължения към никого и към нищо...

Той спря и след известно време продължи:

— Опитай се да избереш внимателно, Арен, щом дойде часът на Големия избор. Когато бях млад, наложи ми се да избирам между живот, в който да бъда, и живот, в който да действам. Аз се хвърлих на втория като пъстърва на муха. Но всяко действие, което извършваш, всяко деяние те обвързва със своите последици и те кара да действаш отново и отново. Тогава много рядко уцелваш време и място като това сега, между две действия, когато можеш да спреш и просто да бъдеш. Или да се запиташ кой в края на краищата си ти.

„Как може такъв човек — мислеше Арен — да се съмнява кой е и какъв е?“ Бе вярвал, че подобни колебания са привилегия на младите, които още нищо не са постигнали.

Те се олюляваха в огромния хладен мрак.

— Ето, затова обичам морето — чу се гласът на Ястреба в тъмата.

Арен го разбираше. Обаче собствените му мисли го носеха напред, както през трите дни и нощи досега, към онова, което търсеха, към целта на тяхното плаване. И понеже другарят му бе настроен за разговор, накрая той запита:

— Мислиш ли, че ще намерим това, което дирим, в град Хорт?

Ястреба поклати глава — може би искаше да каже „Не“ или че не знае.

— Дали то е някакъв мор, чума, която се разпространява от място на място, поразявайки реколтата, стадата и човешкия дух?

— Морът е разклащане на върховното Равновесие, на самата Хармония. Сега е по-друго. От него вони на зло. Ние можем да страдаме, докато Хармонията се възстанови, но не губим надежда, не се поставяме над изкуството, не забравяме думите на Творението. В природата няма нищо неестествено. В сегашния случай се извършва не възстановяване на Хармонията, а нарушаването ѝ. Има само едно създание, което може да стори това.

— Някой човек ли? — попита Арен колебливо.

— Ние, хората.

— По какъв начин?

— С желанието си за живот на всяка цена.

— За живот? Но няма е грешно да желаеш да живееш?

— Не. Ала когато се домогваме до власт над живота — да имаме безкрайно богатство, безметежна сигурност, безсмъртие, — тогава желанието се превръща в алчност. И ако към тая алчност се добави и познание, тогава пък се явява злото. Нарушава се Хармонията на света и разрухата накланя везните.

Арен размишлява над това известно време и сетне попита:

— Значи ти смяташ, че този, когото търсим, е човек?

— Да, точно така. Човек и магьосник.

— Но според онова, което зная от татко и от учителите си, аз мислех, че върховните изкуства на магията са зависими от Равновесието, от Хармонията на нещата и затуй не могат да бъдат използвани за зло.

— Това е спорно мнение — каза Ястреба някак горчиво. — Безгранични са основанията на магьосниците... Всеки край на Землемория познава баятели, които правят нечисти заклинания, чародейци, които впрягат уменията си, за да натрупат богатство. Ала има и други. Господарят на огъня, който искаше да унищожи мрака и да спре слънцето в зенита му, беше велик жрец: даже Ерет-Акбе едва ли би го надминал. Друг такъв бе Врагът на Моред. Когато той се появи, цели градове коленичиха в краката му, войски се сражаваха за него. Заклинанието, което направи срещу Моред, беше толкова могъщо, че и гибелта му не го прекрати, остров Солея потъна в морето и всичко върху него погина. Това са били мъже, у които огромната сила и знание са служили на волята на злото и то се е подхранвало от тях. Не зная дали магическото изкуство, което преследва по-добра цел, е винаги по-силно. Но да се надяваме.

Има нещо потискащо в туй да се осланяш на надеждата, когато се нуждаеш от сигурност. Арен съзнаваше, че не желае да се задържи на тоя хладен предел. След известно време той каза:

— Разбрах, струва ми се, защо твърдиш, че единствено хората вършат зло. Дори акулите са невинни — те убиват, защото „трябва“.

— Това е причината нищо да не може да ни се противопостави. Само едно нещо на този свят умее да противостои на злия човек. И то е друг човек. В нашия срам е и нашето величие. Едничък собственият ни дух, който е способен на зло, е способен и да го преодолее.

— Но драконите, не вършат ли и те големи злини? Нима са невинни?

— Драконите! Драконите са алчни, ненаситни, коварни, безмилостни, лишени от разкаяние — ала дали са зли? Кой съм аз да съдя делата на драконите?... Те са по-мъдри от хората. При тях е като в сънищата, Арен. Ние, хората, сънуваме, правим магии, вършим добро, вършим зло. Драконите не сънуват. Те са самите сънища. Те не правят магия — тя е тяхната материя, тяхното битие. Те не действат: те са.

— В Серилун — започна Арен — се намира кожата на Бар От, убит от Кьор, принца на Енлад, преди триста години. От този ден насам дракони не са доближавали бреговете на Енлад. Виждал съм кожата на Бар От. Тя е тежка като желязо и толкова огромна, че казват, ако се разстеле, би покрила целия пазарен площад на Серилун. Зъбите са дълги колкото от лакътя до китката. А твърди се, че Бар От бил млад дракон, непораснал.

— У тебе се крие желание да видиш драконите — рече Ястреба.

— Да

— Тяхната кръв е студена и отровна. Не трябва да ги гледаш в очите. Те са по-стари от човечеството... Той мълча известно време и после продължи:

— И въпреки че съм забравил или съжалил за всичко, което съм извършил, аз помня едно: как веднъж зърнах дракони да се издигат с вятъра нагоре към залеза над западните острови, и съм щастлив.

И двамата се смълчаха, вече нямаше ни звук, ни светлина. Само шепотът на вятъра и лодката. И сънят накрая ги отнесе там, върху дълбоките води.

Те навлязоха в хортското пристанище в бледнеещата мъгла на утрото. Стотици плавателни съдове вдигаха или спускаха котва — риболовни лодки, кораби, ловуващи раци, траулери, търговски гемии, две галери с по двадесет весла, една огромна полуразбита шестдесет-веслова галера и някои издължени кораби за далечно плаване с високо вдигнати триъгълни платна, за да улавят вятъра в горните слоеве на атмосферата из горещите затишя на Южния разлив.

— Това военен кораб ли е? — запита Арен, когато минаха покрай една от двадесетвесловите галери, и другарят му отговори:

— Кораб, превозващ роби, ако съдя по верижните окови на трюма. В Южния разлив търгуват с хора.

Арен помисли малко върху туй, после отиде до сандъчето с принадлежностите си и взе оттам меча, който бе завил добре и прибрал сутринта на отплаването им. Той го отви и застана нерешително, като държеше с две ръце поставеното в ножницата оръжие с провиснал ремък:

— Това не е меч, който носи един морски търговец. Ножницата е твърде красива. Зает с кормилото, Ястреба хвърли поглед към него:

— Носи го, ако искаш.

— Помислих си, че може би е разумно.

— Що се отнася до мечовете, този е разумен — каза другарят му, съсредоточено направлявайки лодката през задръстения залив. — Нали е меч, дето не се оставя винаги да бъде употребен?

— Така казват — кимна Арен. — И все пак е убивал. Убивал е хора.

Принцът погледна към тънката, протрита от ръце дръжка.

— Той е убивал, но аз не съм. Кара ме да се чувствам глупак. Толкова по-стар е от мене... Ще взема камата си — заключи Арен, зави меча отново и го пхна дълбоко в сандъчето. Лицето му бе смутено и ядосано.

Ястреба нищо не каза. След малко предложи:

— Ще вземеш ли сега веслата, момче? Насочваме се към стъпалата на пристана.

Хорт, едно от седемте големи пристанища на Архипелага, се издигаше над шумната брегова ивица по склоновете на три стръмни възвишения, потънал в пъстра смесица от багри. Кирпичените къщи бяха измазани в алено, оранжево, жълто и бяло. Керемидите на покривите бяха морави. Окичените с цвят дървета образуваха тъмночервени петна из горните улици. Ярки раирани навеси от покрив до покрив засенчваха тесните пазарчета. Кейовете блестяха на слънцето. Уличките, водещи навътре от брега, приличаха на тъмни процеци, изпълнени със сенки, хора и шумотевица.

Когато завързаха лодката, Ястреба се приведе близо до момчето, уж да изпробва възела, и рече:

— Арен, някои хора в Уотхорт ме познават твърде добре. Затова хубаво ме погледни, за да можеш да ме отличиш.

Щом се изправи, на лицето му нямаше никакъв белег, косата му бе съвсем сива, а носът му — дебел и малко чип. Вместо дългия

колкото целия му ръст тисов жезъл в ръката си държеше пръчка от слонова кост, която скри в пазвата си.

— Познаваш ли ме? — обърна се той към Арен, широко усмихнат, с енладски акцент. — Никога ли не си виждал вуйчо си?

В двореца на Берила Арен бе срещал магьосници, които променяха своите лица, когато изпълняваха „Подвизите на Моред“, и знаеше, че това е само илюзия. Той запази самообладание и успя да каже:

— О, да, вуйчо Хок!

Но докато жрецът се препираше с пристанищния пазач относно таксата за престой на лодката, Арен продължително го съзерцава, за да се увери, че ще може да го разпознае. Ала вместо да се успокои, както го наблюдаваше, той се разтревожи още повече от преобразяването. Бе прекалено цялостно — туй изобщо не беше Върховният жрец, мъдрият водач и наставник. Таксата на пазача бе твърде висока и Ястреба мърмореше недоволено, докато плащаше. Вървейки с Арен, магьосникът продължи да негодува:

— Това е изпитание за търпението ми — да плащам на пладнешки крадец да пази лодката ми, когато едно полузаклинание би ми свършило двойна работа! Е, добре, такава е цената на маскировката... А и забравих родния си акцент, нали, племенниче?

Те се движеха по една претъпкана, миризлива, бедняшка улица, с наредени от двете страни магазинчета, не по-големи от обикновени сергии, чиито собственици висяха по вратите си сред камари и нанизистоки и хвалеха високо красотата и евтинията на своите грънци, плетива, шапки, лопати, игли, кесии, бакъри, кошници, ножове, въжета, гайки, спално бельо и всевъзможна друга железария и галантерия.

— Това панаир ли е?

— А? — обади се чипоносият мъж, като приведе сивокосата си глава.

— Панаир ли има, вуйчо?

— Панаир? О, не. Те държат сергиите си през цялата година. Махнете тия рибени кюфтета, госпожо, аз съм закусил.

В същото време Арен се мъчеше да се отърве от един мъж, който носеше табла с шишенца и го следваше по петите, нареждайки:

— Опитай, красиви млади господине, няма да сгрешиш. Ароматът е сладък като розите от Нумима, омагьосва жените, опитай, млади господарю на моретата, млади принце.

В този миг Ястреба се озова между търговеца и Арен и рече:

— Що за магии са това?

— Не са магии — запремигва мъжът, като отстъпи назад. — Аз не продавам магии, морски господарю. Само сиропи за подслаждане на вкуса след пиене или корени от хейзия — нищо друго, велики принце!

Той се поклони чак до калдъръма, таблата с шишенцата потракваше и дрънчеше, някои от тях се бяха килнали така, че летливото вещество се процеждаше на розови или лилави капчици.

Ястреба се обърна гърбом, без да проговори, и продължи нататък с Арен. Скоро тълпите от хора оредяха и магазините станаха отчайващо бедни. Единствените стоки под малките навеси бяха тук шепа извити пирони, там счупено чукче за хаван или някое старо чепкало. Тази оскъдица отвращаваше Арен по-малко от богатия край на улицата, където се бе почувствал задавен, задушен от напора на стоките и от крещящите гласове: „Купете, купете!“ А окаеният търговец го беше потресъл. Той си спомни прохладните, светли улици на своя северен град. Никой в Берила не би се унижил тъй пред един странник, помисли си момчето.

— Какъв противен народ! — каза на глас.

— Насам, племенниче — бе отговорът на другаря му. Те свърнаха встрани по тясна уличка между високи червени стени без прозорци, която пресичаше склона и минаваше под една арка, украсена с излинели знамена, а после излязоха на неравен слънчев площад — още един пазар, натъпкан с павилиони и сергии, гъмжащ от хора и насекоми;

По края на площада имаше мъже и жени, които седяха или лежаха по гръб неподвижни. Устните им бяха странно почернели сякаш от болест и около тях жужаха мухи и се събираха на рояци като гроздове стафиди.

— Толкова много! — чу се гласът на Ястреба, плътен и непредпазлив, сякаш той също бе поразен. Но когато Арен вдигна очи, видя пред себе си тъпото, невъзмутимо лице на простодушния търговец Хок, съвсем безгрижен.

— Какво им е на тези хора?

— Хейзия. Тя облекчава болката и притъпява сетивата, освобождавайки тялото от съзнание. Тогава съзнанието се рее свободно, ала щом се завърне в тялото, се нуждае от още хейзия. И жаждата нараства, а животът се скъсява, защото това вещество е отровно. Първо се явява треперене, сетне парализа и накрая — смърт.

Арен погледна към една жена, която седеше облегната на затоплената от слънцето стена. Тя вдигна ръка, сякаш да прогони мухите от лицето си, но ръката описа конвулсивно кръгообразно движение като че напълно забравена, задвижена от мускулен спазъм. Жестът приличаше на безцелен припев, на заклинание, лишено от смисъл.

Хок също гледаше безизразно към нея.

— Хайде да вървим! — каза той.

Поеха през пазарния площад към засенчена с навес сергия. Ивици слънчева светлина, оцветени в зелено, оранжево, лимонено, пурпурно и небесно синьо, косо падаха върху платовете, шаловете и тъканите пояси и виеха пъстър танц в ситните огледалца, които красяха високата шапка с пера на продавачката. Тя бе едра и мощно напяваше: „Коприни, сатени, брезенти, кожи, кечета, вълнени тъкани, козаци от Гонт, тюлове от Соул, коприни от Лорбанъри! Хей, вие, хора от Севера, свалете своите качулати палта, не виждате ли слънцето на небето? Какво ще кажете да занесете това у дома, на едно момиче в далечния Хавнър? Вижте го само — коприна от Юга, фина като крило на пеперуда!“

Тя сърчно разгъна топ тънък розов плат със сребърни нишки.

— Не, госпожо, ние не сме женени за кралици — рече Хок, а гласът на жената се превърна в рев:

— И с какво обличате жените си, с чул ли? Или с брезент? Скъперници! Отказват да купят парче коприна за своята нещастница, която мръзне сред вечните северни снегове. Тогава как ви се струва туй — гонтийски козак, за да я топли в зимните нощи?

Тя просна на тезгяха огромен квадрат в кремаво и кафяво, изтъкан от сребристото руно на козите от североизточните острови. Мнимият търговец протегна ръка, попипа го и се усмихна.

— Ей, ти гонтиец ли си? — прогърмя гласът и разлюлялата се шапка изпрати хиляди танцуващи петна върху балдахина и тъканите.

— Виж, това е изработка от Андрадин. Има само четири дебели конци в основата си. В Гонт използват шест и повече. Но кажи ми ти, защо си оставила магиите и си започнала да продаваш парцали? Когато преди години бях тук, те видях да вадиш пламъци от ушите на хората, а после превръщаше пламъците в птици и златни камбанки и това бе по-добър занаят от този сега.

— Изобщо не беше занаят — отвърна огромната жена и Арен в миг усети как очите ѝ, твърди и сурови като ахати, се взират в него и в Хок изпод блясъка и движението на кланящите се пера и просветващите огледалца.

— Красиво бе, като издърпваше огън от ушите — каза Хок сериозно, ала простовато. — Мислех да го покажа на племенника си.

— Знаете ли — подзе жената не така кресливо, облягайки едрите си загорели ръце и тежкия си бюст върху тезгяха, — ние вече не правим такива фокуси. Хората не ги щат. Наситиха им се. Виждате ли тези огледалца, помните ги, нали? — тя разтърси глава и цветните светлинни отражения шеметно закръжиха около тях. — Е, добре, можеш да объркаш съзнанието на човека с припламващи стъкълца, с думи и други трикове, които няма да ви кажа, та той да започне да мисли, че вижда онова, което не вижда, което го няма. Както пламъците и златните камбанки или костюмите, в които обличах моряците — платно от злато с диаманти сякаш зарзали, — и те тръгваха наперени досущ като Единния крал на всички острови... Но това бяха фокуси, щуротии. Човек може да заблуди хората. Само пръст да им покажеш и те заприличват на пилци, омагьосани от змия. Хората са като пилците. Обаче накрая осъзнават, че са ги зашеметили и измамили, разяряват се и загубват желание за подобни неща. И ето че се захванах с тази търговия. Може би не всички коприни са истински и козяците не са гонтийски, но все едно, те могат да се носят — да се носят! Те са веществени, а не просто лъжа и въздух, както костюмите от златно платно!

— Я гледай ти — каза Хок, — значи в цял Хорт не е останал никой, който да издърпва пламъци от ушите или да прави други подобни магии, както някога?

При тия думи жената смръщи вежди. Изправи се и внимателно започна да сгъва козяка.

— Онези, които търсят измама и видения, дъвчат хейзия — отвърна тя. — Говори с тях, ако искаш.

И посочи с глава неподвижните фигури около площада.

— Но имаше и чародейци — те извикваха магически вятър за моряците и правеха заклинания за късмет на товарите им. Всички ли са се обърнали към други занаяти?

Ала внезапно разярена, продавачката кресна в отговор:

— Има един заклинател, щом ти е нужен такъв, велик заклинател, магьосник с жезъл и всичко останало — погледни го! Плавал е със самия Егре, викал е ветровете, откривал е богати галери, ако се слушат думите му, но всичко това са лъжи. Накрая капитан Егре му даде заслужен урок — отрязва му дясната ръка. Ей го там сега, виж го — седи с уста, натъпкана с хейзия, и стомах, пълен с въздух. Лъжи и въздух! Това е всичко, което съдържат твоите магии, морски капитан-козел!

— Хайде, хайде, госпожо — каза Хок с неотменна благост. — Аз само питах. Тя им обърна широкия си гръб, като ги заслепи със скачащи огледални отражения, и Хок се отдалечи бавно, придружен от Арен.

Те нарочно се шляеха, за да се доближат до посочения мъж. Той бе седнал, облегат на една стена, с блуждаещ поглед. Личеше, че потъмнялото му брадясало лице навремето е било много красиво. Сбърчената ампутирани китка се опираше жалка на плочите на калдъръма в горещата слънчева светлина.

Някакво брожение се беше надигнало сред сергиите зад тях, но на Арен му бе трудно да откъсне поглед от мъжа, прикован от излъчването на грозотата му.

— Наистина ли е бил магьосник? — попита той съвсем тихо.

— Може би е онзи, наричан някога Заека, заклинател на вятъра и времето при пирата Егре. Били са прочути крадци. Запази спокойствие, Арен!

Някакъв мъж, спуснал се с всички сили иззад сергиите, едва не повали и двамата. Друг подтичваше наблизко, превит под тежестта на огромна сгъваема табла, накачулена с върви, панделки и ширити. Една сергия с трясък се срути, навеси се събаряха или прибираха набързо, купища хора се блъскаха и биеха из пазарния площад, гласове се надигаха в писък и вой. Над всички тях кънтеше резкият крясък на

жената с огледалната шапка. Арен я мярна да размахва кол или тояга срещу група мъже, отблъсквайки ги с широки махове като фехтовчик, притиснат до стената. Дали бе кавга, разраснала се в размирица, нападение на шайка крадци или свада между враждуващи търговски лагери — трудно можеше да се каже. Хората тичаха, награбили в ръце стоки, които може би бяха плячкосани или спасени от плячкосване. Развихряха се боеве с ножове и юмруци, разпри из целия площад.

— Оттук — каза Арен, сочейки една близка странична улица, извеждаща от бъркотията, и се упъти натам, защото ясно беше, че трябва бързо да се измъкват. Но другарят му го задържа за ръката. Арен се обърна и видя как мъжът, наричан Заека, прави опити да се вдигне на крака. Изправяйки се, той се олюля за миг, а после, без да се оглежда, тръгна по края на площада, като опипваше с единствената си ръка стените, за да се ориентира или подпира.

— Дръж го под око — рече Ястреба и те пое след него.

Никой не обезпокои нито тях, нито човека, когото следваха, и подир минута бяха извън пазарния площад и се спускаха мълчаливо от хълма по тясна вита уличка.

Горните етажи на къщите почти се допираха над улицата и закриваха светлината. Калдъръмът под краката им бе хлъзгав от влага и смет. Заека напредваше с бърза крачка, макар все още да влачеше ръка по стените като слепец. Трябваше да вървят доста близо зад него, за да не го изгубят на някоя пресечка. Изведнъж Арен бе обхванат от вълнение при това преследване. Сетивата му се изостриха както при лов на елени в горите на Енлад. Той ясно съзираше всяко лице, покрай което минаваха, и вдишваше лепливото зловоние на града — миризма на боклуци, окадено, мърша и цветя. Докато си проправяха път по широка претъпкана улица, принцът чу ударите на барабан и видя цяла редица от голи мъже и жени, оковани един за друг през китките и кръста, със сплъстени коси, провиснали над лицата им. Едва ги зърна и те изчезнаха, понеже Арен трябваше да свие след Заека надолу по някакви стълби, докато излязоха на тесен пуст площад, където само няколко жени клюкарстваха до чешмата.

Там Ястреба настигна Заека и положи ръка върху рамото му, при което сакатият се сви като попарен, потрепера и потърси опора в портала на една масивна врата. Остана така, без да спира да трепери, вторачен в тях с невиждащите очи на преследвано животно.

— Заека ли те наричат? — попита Ястреба, заговорил със собствения си глас, който прозвуча дрезгаво, но любезно. Мъжът не каза нищо, сякаш не чуваше или не желаше да чуе.

— Искам нещо от тебе — рече жрецьт. Отново никакъв отговор. — Ще ти заплатя. Бавна реакция:

— В слонова кост или злато?

— В злато.

— Колко?

— Магьосникът знае цената на заклинанията. Лицето на Заека трепна и се преобрази, оживено в миг толкова бързо, че някак просветна, сетне отново помръкна безизразно.

— С всичко това е свършено — произнесе той. — С всичко е свършено.

Пристъп на кашлица го преви надве. Изплю чернилка. Когато се изправи, застана безразличен, разтреперан, като че забравил за какво говореха.

Арен отново го наблюдаваше като хипнотизиран. Бе застанал в ъгъла до едната от двете гигантски фигури край вратата — статуи с вратове, огънати под тежестта на фронтоната, и възлести мускулести тела, които само частично изпъкваха от стената, сякаш се бяха борили да се отскубнат от мрамора и да оживеят, но по средата се бяха предали. Вратата, която охраняваха, бе изгнила по краищата. Къщата, навремето дворец, сега стоеше запусната. Тъжните, изваяни лица на гигантите бяха очукани и покрити с лишеи. Между тези замислени фигури мъжът, наричан Заека, стоеше хилав и слаб. Очите му бяха мрачни като прозорците на празната къща. Той вдигна сакатата си ръка към Ястреба и простена: „Подари нещо на един беден инвалид, господарю...“

Жрецьт се навъси сякаш от болка или срам. Арен почувства, че за миг съзира истинското му лице изпод маската. Спътникът му пак постави длан върху рамото на Заека и му каза тихо няколко думи на магическия език, който Арен не разбираше.

Но Заека разбра. Той се вкопчи с единствената си ръка в Ястреба и изрече със заекване:

— Ти все още можеш да говориш... да говориш... Ела с мене, ела...

Жрецьт погледна към Арен и кимна.

Поеха надолу по стръмните улици към една от клисурите между трите хълма на Хорт. Докато слизаха, пътеките ставаха все по-тесни, тъмни и тихи. Небето бе само бледа ивица между надвисналите стрехи; от двете страни на улицата стените бяха усойни. В дъното на клисурата течеше поток, който вонеше като открит отточен канал. По бреговете между извитите мостове бяха струпани къщи. Заека свърна в тъмния вход на една от тях и изчезна като духната свещ. Те го последваха.

Неосветените стълби скърцаха и се клатеха под краката им. На върха Заека побутна някаква врата и когато я отвори, те видяха къде се намират: празна стая със сламен дюшек в ъгъла и неостъклен прозорец, чиито кепенци пропускаха слаба, прашна светлина.

Заека се обърна с лице към Ястреба и отново улови ръката му. Устните му се движеха и той произнесе със запъване:

— Драконът... драконът...

Ястреба твърдо отвърна на погледа му, без да продума.

— Не мога да говоря — отрони Заека, пусна ръката му, сви се на голия под и заплака.

Жрецьт коленичи до него и нежно му заприказва на Древната реч. Арен стоеше до затворената врата с длан върху дръжката на камата. Сивата светлина и прашната стая, двете коленичили фигури, мекият странен звук от гласа на жреца, който използваше езика на драконите — всичко се сливаше като сън, без връзка с действителността и с изтичащото време.

Заека бавно се изправи. Изтупа колене със здравата си ръка и скри сакатата зад гърба си. Огледа се, зяпна към Арен. Сега виждаше онова, което гледаше. После се обърна и седна на дюшека. Арен остана прав, на стража. Ала с простотата на човек, прекарал детството си без всякакво обзавеждане, Ястреба се настани с кръстосани крака на голия под.

— Разкажи ми как загуби изкуството си и езика на своето изкуство — каза той.

Известно време Заека не отговори. Започна да се удря с чокана по бедрото рязко и неспокойно и накрая пророни, изплювайки думите на тласъци:

— Те ми отрязаха ръката. Не мога да правя заклинания. Отрязаха ми ръката. Кръвта ѝ изтече и тя изсъхна.

— Но това е станало, след като си загубил силата си, Заеко, иначе те не биха могли да го сторят.

— Силата...

— Силата над ветровете, над вълните, над хората. Ти ги наричаше с техните имена и те ти се подчиняваха.

— Да, спомням си, че бях жив — рече мъжът с тих, дрезгав глас.
— И знаех думите и имената...

— Сега мъртъв ли си?

— Не. Жив. Жив съм. Само че някога бях дракон... Не съм мъртъв. Понякога спя. Сънят е близък до смъртта, всеки знае туй. Мъртвите се движат в съня, всеки го знае. Те идват живи при тебе и ти казват много неща. Излизат от смъртта в сънищата. Има път. И ако ги последваш твърде надалеч, въпреки всичко има път назад. Въпреки всичко. Можеш да го откриеш, ако знаеш къде да търсиш. И ако кскаш да платиш цената.

— Каква е тази цена? — гласът на Ястреба плуваше в сумрачния въздух като сянката на падащо листо.

— Животът — какво друго? С какво можеш да откупиш живота освен с живот?

Заека се люлееше напред-назад върху сламеника си с лукав, тайнствен блясък в очите.

— Виждаш ли — каза той, — те могат да отсекат ръката ми. Могат да отсекат главата ми. Но това няма значение. Аз мога да намеря пътя за връщане. Зная къде да търся. Само хора, притежаващи силата, могат да отидат там.

— Имаш предвид магьосници?

— Да.

Заека се поколеба, сякаш претегляше думата няколко пъти, не желаше да я изрече.

— Хора, притежаващи сила — повтори той. — И те трябва... трябва да я отдадат. Да платят.

После млъкна, сякаш думата „платят“ накрая му бе напомнила за нещо и мъжът осъзна, че пилее сведения, вместо да ги продава. Нищо повече не можеше да се измъкне от него, дори намеци и пелтечене за „обратния път“, в които Ястреба, изглежда, намираще смисъл. Доста скоро жрецът се изправи.

— Добре, полуотговорите не са отговор — кимна той — и същото е със заплащането.

И ловко като илюзионист подхвърли една златна монета върху сламеника пред Заека.

Заека я вдигна. Погледна нея, Ястреба и Арен, като рязко местеше глава.

— Почакайте — заекна домакинът.

Щом ситуацията се промени, той загуби контрол над нея и сега безуспешно диреше онова, което искаше да каже.

— Довечера — изрече най-сетне. — Почакайте. Довечера. Имам хейзия.

— Аз не се нуждая от нея.

— Ще ти покажа... Ще ти покажа пътя. Довечера. Ще те взема. Ще ти покажа. Ти можеш да стигнеш там, защото ти... ти си... — той затърси думата, докато Ястреба каза:

— Аз съм магьосник.

— Да. И така, ние можем — ние можем да стигнем там. По пътя. Когато сънувам. В съня. Виждаш ли? Аз ще те взема. Ти ще дойдеш с мене до пътя... до пътя.

Ястреба стоеше сериозен и замислен в средата на мрачната стая.

— Може би — промълви той накрая. — Ако дойдем, ще бъдем тук по тъмно.

После се обърна към Арен, който веднага отвори вратата, нетърпелив да си тръгнат.

Усойната сенчеста улица изглеждаше светла като градина след стаята на Заека. Те се за изкачваха към центъра на града по най-краткия път — стръмна каменна стълба между обрасли с бръшлян стени. Арен вдишваше и издишваше подобно морски вълк:

— Ух! Смяташ ли да ходиш пак?

— Ами да! Ако не успея да получа същите сведения по безопасен начин. Възможно е той да ни устрои клопка.

— Но ти не си ли защитен от крадци и други подобни?

— Защитен? — повтори Ястреба. — Какво имаш предвид? Мислиш ли, че вървя увит в заклинания като старица, която се страхува от ревматизъм? Нямам време за туй. Маскирам лицето си, за да скрия какво търсим — и толкоз. Ние можем да се пазим един друг.

Ала истината е, че няма да успеем да се предпазим от опасности по време на нашето пътешествие.

— Разбира се — отвърна Арен решително, разгневен, засегнат в своята гордост — Аз не се стремя към това.

— Чудесно — рече жрецьт неумолимо и все пак добронамерено, което успокои яда на Арен.

Всъщност принцьт беше озадачен от собствения си гняв, никога не бе помислял да говори по такъв начин на Върховния жрец. Но въпреки всичко той беше и не беше Върховният жрец, този Хок с чипия нос и ъглестите, недообръснати бузи, чийто глас веднъж принадлежеше на един човек, а после на друг: просто съмнителен непознат.

— Има ли някакъв смисъл в онова, което каза той — запита Арен, защото не копнееше да се връща в оная мрачна стая над вонящата река. — Цялото това дъра-бъра за живота и смъртта и как да се завърнеш обратно с отрязана глава?

— Не зная дали има смисъл. Аз исках да говоря с магьосник, който е загубил силата си. Той твърди, че не я е загубил, а я е отдал, продал. За какво? Живот за живот, каза той. Сила за сила. Не, аз не го разбирам, ала си струва да бъде чуто.

Непоколебимият разум на Ястреба засрами още по-вече Арен. Той се почувства капризен и раздражителен като дете. Заека го бе хипнотизирал, но сега, когато хипнотичното въздействие беше нарушено, той усети силно отвращение, сякаш бе изял нещо гадно. Реши да не проговаря повече, докато не се овладее. В следващия момент стъпи накриво по изтритите хлъзгави стълби, подхлъзна се и едва се задържа, като си ожули ръцете на камъните.

— О, проклет да е този мръсен град! — избухна той гневно. А жрецьт сухо отговори:

— Мисля, че не се нуждае от проклятие. Наистина в Хорт имаше нещо много грозно, то се чувстваше в самия въздух — човек би могъл сериозно да си помисли, че над него тегне проклятие. Това обаче не беше присъствие на нещо определено, а по-скоро отсъствие, отслабване на определеностите, като болест, която скоро заразяваше духа на всеки посетител. Дори топлината на следобедното слънце бе нездрава — твърде тежка горещина за месец март. Площадите и улиците бяха оживени от работа и движение, но нямаше нито ред, нито

благоденствие. Стоките бяха некачествени, цените високи, а пазарът несигурен както за продавачите, така и за купувачите, защото бе пълен с крадци и скитнически банди. Рядко се срещаха жени по улиците, и то само на групи. Това беше град без закон и управа. Говорейки с хората, Арен и Ястреба скоро научиха, че всъщност в Хорт няма нито кмет, нито общински съвет, нито владетел. Някои от хортските управители се бяха оттеглили, други бяха умрели, а трети — убити. Различни началници господстваха над различни части от града, пристанищните пазачи своеволничеха на пристана и пълнеха джобовете си и т.н. Нямаше градски център. Независимо от непрестанната си дейност хората изглеждаха без цели. На занаятчиите сякаш им липсваше желание да работят добре. Даже крадците крадяха, понеже само това умееха да правят. Целият шум и пъстрота на големия пристанищен град се открояваха тук, на повърхността, но навсякъде по краищата му седяха неподвижни онези, които дъвчеха хейзия. А под повърхността нещата не изглеждаха съвсем реални — дори лицата, звуците, миризмите. Те избледняваха от време на време през този дълъг топъл следобед, докато Ястреба и Арен се разхождаха из улиците и разговаряха с един или друг човек. Биха могли даже да изчезнат напълно — раираните сенници, мръсният калдъръм, цветните стени и цялата жизненост на битието, — превръщайки Хорт в град-сън, тъжен и пуст в слънчевата мараня.

Едва в горния край на града, където късно следобед отидоха да починат, това болезнено усещане за бълнуване ги напусна за малко.

— В тоя град няма щастие — бе казал Ястреба преди няколко часа.

И сега, след дългото напразно скитане и безплодните разговори с непознати, той изглеждаше уморен и навъсен. Маската му бе станала леко прозирна; някаква суровост и мрачност се прокрадваха зад фалшивото лице на морския търговец. Арен не успя да се отърси от сутрешната си раздражителност. Седяха на остро стърнище на хълма под сенките на една горичка от дървета — тъмнолисти и гъсто напъпили в червено, а някои разцъфнали. Оттам градът не се виждаше, личаха само керемидените му покриви, наредени стъпаловидно по посока на морето. Заливът разтваряше широко брегове, сиво-син под пролетната омара, опънал се до хоризонта. Нямаше очертания, нито граници. Те седяха и съзерцаваха огромното синкаво пространство.

Съзнанието на Арен се прочисти, готово да посрещне и поздрави света.

Когато отидоха да пият от едно бистро поточе наблизо, спускащо се по кафявите скали от извора си в някаква богаташка градина на хълма зад тях, той пи жадно и потопа главата си направо под студената вода. После се изправи и си спомни стиховете от „Подвизите на Моред“:

*Благословени водоскоците на Шелиет,
сребърната арфа на водите,
но преблагословен завинаги потокът,
който жаждата ми утоли!*

Ястреба се засмя и той също се усмихна. Тръсна глава като куче и светлите ситни капчици се разлетяха в късната златна слънчева светлина.

Трябваше да напуснат горичката и да слязат отново из улиците. След като вечеряха на една сергия, където се продаваха мазни рибени кюфтета, нощта вече бе надвиснала във въздуха. Тъмнината се спусна бързо из тесните улички.

— Ще трябва да вървим, момче — каза Ястреба и Арен попита:

— Къде, на лодката ли?

Но принцът знаеше, че не става дума за лодката, а за къщата над реката с празната, прашна и отвратителна стая.

Заека ги чакаше на входа.

Той запали газена лампа и ги поведе нагоре по черното стълбище. Мъничкият пламък непрекъснато трепкаше в ръката му, като хвърляше широки, бързи сенки по стените.

Сакатият бе сложил още един чувал със слама за гостите си, ала Арен зае място върху голия под до вратата. Тя се отваряше навън и за да я охранява, би трябвало да седне от външната ѝ страна. Обаче този черен като яма коридор му беше твърде неприятен, пък и искаше да държи Заека под око. Вниманието на Ястреба, а може би и неговата сила щяха да бъдат обърнати към онова, което домакинът имаше да му казва или показва, на Арен се падаше задачата да стои нащрек срещу евентуално мошеничество.

Заека се държеше по-изправен и трепереше по-малко, бе измил устата и зъбите си; в началото говореше доста разумно, макар и с вълнение. Очите му бяха толкова тъмни под светлината на лампата, че изглеждаха като очите на животно, без бяло. Той се запрепира с Ястреба, подтиквайки го да дъвче хейзия.

— Аз искам да те взема, да те взема с мене. Трябва да тръгнем по един и същ път. Скоро аз поемам, независимо дали ти си готов или не. Трябва да вземеш хейзия, за да ме последваш.

— Мисля, че мога да те следвам.

— Не и където аз отивам. Това не е... заклинателство. — Той, изглежда, не можеше да произнесе думите „магьосник“ и „магьосничество“. — Зная, че ти можеш да достигнеш... мястото, стената. Но не е там. По друг път е.

— Ако ти тръгнеш, аз мога да те последвам.

Заека поклати глава. Красивото му, съсипано лице бе пламнало; той хвърляше често поглед към Арен, като се съобразяваше и с него, макар че говореше само на Ястреба:

— Виж, има два вида хора, нали? Нашият вид и останалите... Драконите и останалите. Хората, които не притежават сила, са само наполовина живи. Те нямат значение. Не знаят какво сънуват, страхуват се от тъмнината. Ала останалите, повелителите измежду хората, не се страхуват да се спуснат в мрака. Ние сме силни.

— Когато знаем имената на нещата.

— Но имената там нямат значение. В това е същината, в това е работата. Там не ти е нужно нито да правиш нещо, нито да знаеш. Заклинанията не важат. Трябва да забравиш всичко, да се освободиш от всичко. За това хейзията помага — забравяш имената, освобождаваш се от формите на нещата, влизаш направо в реалността. Аз ще поема натам съвсем скоро. Ако искаш да откриеш къде е, трябва да постъпваш, както ти казвам. Трябва да владееш хората, за да владееш живота. Трябва да откриеш тайната. Бих могъл да ти кажа и името ѝ, обаче какво е името? Името не е реално. Реалното, винаги реалното. Драконите не могат да отидат там. Драконите умират. Те всички умират. Аз съм взел толкова много тази нощ, че ти никога няма да ме настигнеш. С пръст няма да ме докоснеш. Където аз се загубя, ти ще можеш да ме поведеш. Помниш ли в какво е тайната? Спомни ли си? Никаква смърт. Да няма смърт — никога! Никакво потно легло и

изгнил ковчег, никога повече. Кръвта изсъхва подобно суха река и изчезва. Няма страх. Няма смърт. Имената изчезват и думите, и страхът изчезват. Покажи ми къде мога да се изгубя, покажи ми, повелителю...

Той продължи, задавен от вълнението да нарежда, сякаш напяваше заклинание, ала заклинание нямаше, липсваха завършеност и смисъл. Арен слушаше, слушаше, мъчейки се да разбере. Ех, ако би могъл да проумее! Ястреба би трябвало да постъпи, както му казват, и да вземе упоителното, само този път, за да открие за какво говори Заека, да разбере тайната, която той не искаше или не можеше да разкаже. Нали за това бяха дошли? Но може би — Арен отмести поглед от изпадналото в екстаз лице на Заека към другия профил, — може би жрецьт вече е разбрал... Непроницаем като скала бе тоя профил. Къде бяха чипият нос, невъзмутимият вид? Хок, морският търговец, беше изчезнал, забравен. Жрецьт, Върховният жрец седеше там.

Гласът на Заека сега бръщолевеше монотонно, тялото му се полюляваше, както бе седнал с кръстосани крака. Лицето му изглеждаше измъчено, с отпуснати устни. Обърнат към него, над бледия равномерен пламък на газената лампа, поставена на пода между двамата, другият не проговаряше, обаче бе протегнал ръка и взел дланта на Заека в своята. Арен не го видя да протяга ръка. Имаше пролуки в реда на събитията, пропадания в небитие, трябва да беше просъница. Сигурно бяха изминали няколко часа, може би приближаваше полунощ. Ако той заспеше, дали щеше да последва Заека в неговия сън и да стигне до мястото, до тайния път? Навярно. Сега туй изглеждаше твърде възможно. Но той трябваше да охранява вратата. Почти не бяха говорили с Ястреба за това, обаче и двамата разбираха, че като ги накара да се върнат през нощта, Заека можеше да е замислил някоя клопка; нали е бил пират, имаше познати крадци. Те не си бяха казали нищо, ала Арен знаеше, че трябва да стои на пост, защото докато жрецьт извършва своето странно пътешествие на духа, ще бъде беззащитен. Като глупак Арен беше оставил мечата си в лодката и в момента какво би му помогнала камата, ако вратата внезапно се отвори зад него? Но това нямаше да стане: той щеше да стои нащрек и да чуе. Заека бе замлъкнал. Двамата мъже бяха свършено безмълвни, цялата къща тънеше в тишина. Никой не би могъл да изкачи тези

люлеещи се стълби безшумно. Момчето можеше да предупреди, ако долови шум. Ще извика високо, те щяха да излязат от трансa и Ястреба щеше да се обърне и да защити себе си и Арен с отмъстителния плам на магьосническия гняв... Когато принцът седна до вратата, Ястреба го погледна — само един поглед на одобрение: одобрение и доверие. Той щеше да пази. Нямаше опасност, ако стои на пост. Обаче беше трудно, трудно да наблюдава непрекъснато двете лица и малката перла пламък на лампата между тях на пода. И двамата бяха безмълвни сега, и двамата неподвижни, с отворени очи, но неவிждащи светлината или прашната стая, неவிждащи този свят, а някакъв друг свят на сън и смърт... Да ги наблюдава, без да се опитва да ги последва...

Там, в необятната гола тъма, стоеше някой и махаше с ръка. „Ела“ — каза той, високият господар на сенките. В ръката си държеше мъничък пламък, не по-голям от перла, поднесе го към Арен, предлагайки му живот. Арен бавно пристъпи към него и го последва.

4. МАГИЧЕСКА СВЕТИНА

Суха, устата му бе суха. Усецаше вкус на прах. Прах бе полепнал по устните му.

Без да вдига глава от пода, той следеше играта на сенките. Огромни сенки, които се движеха и огъваха, нарастваха и чезнеха, и други, по-бледи, които сякаш им се надсмиваха, като шеметно танцуваха по тавана и стените. Само една сянка в ъгъла и една на пода не помръдваха.

Заболя го тилът. И изведнъж, в проблясък на съзнанието, в един смразяващ миг, той ясно видя онова, което ставаше наоколо: Заека, свлечен в ъгъла, с глава, клюмнала на коленете; Ястреба — проснат по гръб, и някакъв мъж, коленичил над него; друг, който пъхаше златни монети в една торба, и трети, застанал на пост с фенер в едната ръка и кама в другата. Камата на Арен.

Ако говореха, той не ги чуваше. Чуваше само собствените си мисли, които му нашепваха веднага и без колебание какво да стори. Арен тутакси се подчини. Пропълзя много бавно няколко крачки напред, протегна лявата си ръка и сграбчи торбата с плячката. После скочи и с дрезгав вик се втурна към стълбището. Спусна се надолу в непрогледния мрак, без да пропусне нито едно стъпало, без даже да ги усеца под нозете си, сякаш летеше. Изскочи на улицата и с всички сили се втурна в тъмното.

Къщите бяха като черни запуснати кораби на фона на звездите. Звездната светлина слабо блещукаше над реката отдясно и макар да не виждаше накъде върви, той различаваше преките и се шмугваше в тях, повеждайки по грешна следа. Бяха го последвали, чуваше ги по петите си, съвсем близо. Бяха боси и дишането им бе по-шумно от стъпките. Ако имаше време, щеше да се засмее. Най-сетне разбра какво значи да си преследван, жертва, а не ловец, не водач на гонитбата. Това значеше да бъдеш сам и свободен. Той свърна надясно, пробяга превит по един мост с високи парапети, плъзна се в страничната уличка зад ъгъла, после обратно към реката, после по друг мост. Обувките му чаткаха по

калдъръма — единственият звук в целия град. Спря на края на моста, за да ги развърже, но връзките се бяха заплели, а преследвачите не бяха загубили посоката му. Фенерът проблесна за миг отвъд реката, меките, тежки, бързи стъпки го настигаха. Не можеше да им се изплъзне, можеше само да бяга напред, да не спира, да тича пред тях и да ги отвлича далеч от прашната стая, много далеч... Бяха му взели наметката заедно с камата и сега Арен беше по риза, олекнал и сгорещен, виеше му се свят, болката в тила се обаждаше при всяка крачка, а той тичаше ли, тичаше... Торбата го спъваше. Захвърли я внезапно и една златна монета се търкулна върху камъните с ясен звън.

— Ето ви парите! — изкрещя момчето с дрезгав, запъхтян глас.

Продължи да бяга. И изведнъж улицата свърши. Никаква пресечка, никакви звезди напред, сляп край. Принцът се обърна, без да спира, и тръгна право срещу преследвачите си. Фенерът лудо се люшна пред очите му, когато с боен вик налетя върху тях.

Един фенер се полюшваше напред-назад пред погледа му — бледа точка светлина сред огромната подвижна сивота. Арен дълго време го съзерцава. Светлината все повече отслабваше, докато накрая пред лъчите ѝ премина сянка и те угаснаха. Той малко се затъжи за тях — или може би за себе си, защото знаеше, че трябва да се събуди вече.

Угаснал, фенерът продължаваше да се люлее на мачтата, където беше окачен. Всичко наоколо бе море, което се озаряваше от изгряващото слънце. Биеше някакъв барабан. Греблата тежко, равномерно скърцаха, дървенията на кораба стържеше и стенеше със стотици гласчета. Един човек, изправен на носа, викна нещо на моряците зад него. Всички мъже, оковани заедно с Арен в задния трюм, стояха безмълвно. Всеки носеше железен пояс около кръста и белезници на китките и тези окови бяха свързани чрез тежка къса верига за оковите на следващия. Освен това железният пояс бе прикрепен с винт за палубата, тъй че човек би могъл да седи, да приклепне, но не и да се изправи. Бяха твърде нагъсто, за да полегнат, наблъскани в малкия товарен трюм. Арен се намираше в ъгъла при предния отвор. Повдигнеше ли глава, погледът му стигаше нивото на палубата между трюма и парапета — пролука с ширина десетина стъпки.

Той нямаше много ясен спомен от миналата нощ, помнеше само преследването и сляпата улица. Беше се бил, бяха го повалили,

овързали през тялото и отвлекли нанякъде. Бе дочул странния съскащ глас на някакъв мъж. И нещо като ковачница, разжарено огнище... не можеше да си спомни добре. Знаеше обаче, че тук е кораб за роби и че го карат за продан.

Това нямаше голямо значение. Мъчеше го остра жажда. Цялото му тяло и главата го боляха. Когато слънцето изгря, светлината запрати болезнени стрели в очите му.

Късно сутринта те получиха по краищник хляб и дълга глътка от кожата мях, който мъж със заострени, сурови черти на лицето поднасяше към устните им. Вратът му бе обвит с широка, поръбена със златно кожена лента като кучешка каишка и когато Арен го чу да говори, той разпозна слабия, странен, съскащ глас.

Питието и храната облекчиха за кратко телесните му мъки и умът му се избистри. За първи път погледна лицата на другите роби: трима на неговия ред и четирима отзад. Някои бяха отпуснали глави върху свитите си колена; един се бе свлякъл, болен или упоен. Точно до Арен седеше младеж на около двадесет години с едро, плоско лице.

— Накъде ни водят? — попита го принцът. Младежът погледна към него — лицата им не бяха отдалечени на повече от една стъпка — и се усмихна, свивайки рамене. Арен изтълкува този жест като незнание. Но онзи разтърси окованите си ръце, сякаш искаше да направи някакъв знак, и отвори своята все още усмихната уста, където на мястото на езика се подаваше само почернелият му корен.

— Може би в Шоул — каза някой зад Арен. А друг добави:

— Или на пазара в Амрун.

И в тоя миг мъжът с каишката, който сякаш се намираще навсякъде из кораба, се наведе над трюма и просъска:

— Млъкнете, ако не искате да бъдете хвърлени на акулите.

И всички притихнаха.

Арен се опита да си представи тези места — Шоул и пазара в Амрун. Там продаваха роби. Без съмнение те ги излагаха пред купувачите, както воловете и овните за продан на пазарния площад в Берила. Той ще стои там, окован във вериги. Някой ще го купи и ще го заведе у дома си. После ще му нареди нещо, а принцът ще откаже да се подчини. Или ще се подчини, обаче ще направи опит да избяга. И в двата случая ще бъде убит. Не че душата му се бунтуваше срещу мисълта за робството — бе твърде изтощен и объркан за това. Просто

знаеше, че няма да издържи, че за седмица-две ще умре или ще го убият. Макар да разбираше и приемаше този факт, той го плашеше и Арен се отказа да мисли за бъдещето. Втренчи се в прогнилите черни дъски на трюма под нозете си, усети жаркото слънце по голите си рамене и жаждата, която пресушаваше устата му и отново стягаше гърлото му.

Слънцето залезе и настъпи студена ясна нощ. Изгряха ярки звезди. Барабанът думкаше подобно бавно тупкащо сърце, определяйки ритъма на веслата, тъй като нямаше ни повей от вятър. Сега студът стана най-голямата беда. Свитите крака на мъжа отзад стопляха Арен откъм гърба, а отляво го топлеше немият, който седеше до него прегърбен, тананикайки си някаква равномерна мелодия на един тон. Гребците се смениха, барабанът отново задумка. Арен бе жадувал да се стъмни, но сега не можеше да заспи. Ставите го боляха, а и нямаше как да промени положението на тялото си. Седеше, целият в болки, трепереше, сгърчен от студ, втренчен в звездите, които подскачаха по небето при всеки удар на веслата, сетне отново се плъзгаха по местата си и заставаха неподвижни, пак подскачаха, плъзгаха се, замръзваха...

Мъжът с каишката и друг един бяха застанали между задния трюм и мачтата; малкият клатещ се фенер горе изпращаше между тях лъчи и очертаваше главите и раменете им.

— Дяволска работа, та това е мъгла! — чу се слабият, злобен глас на мъжа с каишката. — От къде на къде мъгла в Южния разлив по туй време на годината! Кучешки късмет!

Тъпанът биеше. Звездите подскачаха, плъзгаха се, замръзваха. Младежът с отрязания език до Арен изведнъж потрепера и като вдигна глава, нададе вик от някакъв кошмар — ужасен, неясен звук.

— Тихо там! — изръмжа вторият мъж до мачтата. Немият отново потрепера и млъкна, като мляскаше с челюсти.

Звездите крадешком се плъзнаха напред, в нищото. Мачтата се люшна и изчезна. Едно студено сиво одеяло падна върху гърба на Арен. Барабанът спря, после ударите му се подновиха, ала по-бавно.

— Гъста като мляко — чу се дрезгавият глас някъде над Арен.

— Ей вие там, поддържайте ритъма! На двадесет мили околоръст няма никаква плитчина.

Мазолест, белязан от рана крак изникна от мъглата, спря за миг близо до лицето на Арен, сетне направи крачка и потъна.

В мъглата се губеше чувството за движение напред, усещаха се само люлеенето и тягата на веслата. Пулсът на барабана заглъхна. Цареше лепкав студ. Влагата, заскрежила косата на Арен, се стичаше към очите му. Той ловеше капките с език и с отворена уста вдишваше влажния въздух, опитвайки се да утоли жаждата си. Но зъбите му тракаха. Студената метална верига се удряше о бедрото му и пареше като огън там, където го докосваше. Тъпанът биеше ли, биеше, накрая престана. Замлъкна.

— Продължавай да биеш! Какво има? — изръмжа дрезгавият, съскащ глас от носа на кораба. Ала отговор не се чу.

Корабът се заклати леко в тихото море. Отвъд смъртно откроените перила на палубата не се виждаше нищо — само пустош. Корабът застърга о нещо. Прозвуча силен шум в тази мъртва, необикновена тишина и мрак.

— Сигурно излязохме на сушата — прошепна един от пленниците, обаче гласът му потъна в мълчание.

Мъглата избледня, сякаш разтворена от светлина. Арен ясно зърна главите на окованите до него хора, ситните капчици влага, които блещукаха в косите им. Корабът пак се залюля, момчето се изпъна, доколкото му позволяваха веригите, и проточи врат, за да види по-надалеч. Мъглата светеше над палубата сякаш лунно сияние зад тъничък облак, студена и лъчиста. Гребците седяха подобно истукани. Хората от екипажа бяха застанали в средата на кораба и очите им блестяха. Сам на палубата стоеше мъж и светлината струеше от него — от лицето, ръцете, от жезъла му, който пламтеше като разтопено сребро.

Една тъмна сянка се бе свила в краката на този сияен човек.

Арен се опита да каже нещо, но не успя. Обгърнат във великолепието на тая светлина, Върховният жрец се приближи до него и коленичи на палубата. Арен по-чувства как дланта му го докосва и чу гласа му. Усети как се свличат веригите от китките и тялото му. Трюмът кънтеше от дрънчене на окови. Но никой не се помръдна. Само Арен пробва да се изправи, ала не можа, схванат от продължителната неподвижност. Върховният жрец хвана здраво ръката

му и с тази подкрепа той изпълзя от товарния трюм и се сгуши на палубата.

Жрецът се отдалечи от него и величието му озари замръзналите лица на гребците. Спря се пред мъжа, свит долу до перилата.

— Аз не наказвам — произнесе твърдият, отчетлив глас, хладен като магическата светлина в мъглата. — Но в името на справедливостта, Егре, ще поема този грях върху себе си: нека гърлото ти онемее до деня, в който откриеш една дума, достойна да бъде изречена.

Той се върна при Арен и му помогна да се изправи на крака.

— Ела, момче — каза чародеят и с негова помощ Арен закуцука напред и едва ли не пълзешком се строполи в лодката, която се люлееше долу, отстрани на кораба. Това беше „Взор“ с платно като крило на нощна пеперуда в мъглата.

Все тъй в тишина и мъртво спокойствие светлината се стопи, а лодката се отдели от кораба. Галерата, димният мачтов фенер, неподвижните гребци, черният профил на трюма изчезнаха почти на мига. На Арен му се стори, че чува викове, но те бяха слаби и скоро се загубиха. Не след дълго мъглата започна да се раздира и изтънява и се стопи в мрака. Те излязоха под звездите и тиха като нощна пеперуда, „Взор“ се понесе по морето в ясната нощ.

Ястреба зави Арен с одеяло и му даде да пие. Седеше с ръка върху рамото му, когато момчето внезапно се разплака. Той нищо не каза, ала в докосването му имаше нежност и сигурност. Арен почувства как му олеква от топлината, плавното движение на лодката, сърдечното облекчение.

Погледна към спътника си. Никакво неземно сияние не обграждаше тъмното му лице. То едва се виждаше на светлината на звездите.

Лодката летеше омагьосана. Вълните шепнеха край нея, сякаш удивени.

— Кой беше мъжът с каишката?

— Лежи спокойно. Пиратът Егре. Носи тая каишка, за да прикрива белега, получен навремето, когато му посекли врата. Явно от разбойничество е стигнал до търговия с роби. Но този път сметките му излязоха криви.

В равния, тих глас се долови нотка на доволство.

— Как ме откри?

— С магия, с подкуп... Загубих много време. Не исках да се разбере, че Върховният жрец и Наставник на Роук се рови из бордеите на Хорт. Щеше ми се да запазя маскировката си. Обаче се наложи да издирвам този или онзи и когато накрая разбрах, че корабът с робите е отплавал преди зазоряване, загубих търпение. Взех „Взор“, повиках в платната ѝ вятър сред мъртвото дневно затишие и за известно време споих веслата на всеки кораб в залива за халките — как ще обяснят това, щом магията била лъжа и въздух, си е тяхна работа. Но в бързината и гнева си пропуснах и задминах кораба на Егре, който се бе насочил на югоизток, за да избегне плитчините. Тоя ден нищо не ми се удаваше лесно. В Хорт не може да ти провърви... Най-сетне направих заклинание за намиране и стигнах до кораба в мрака. Няма ли да поспиш сега?

— Няма нужда, чувствам се много по-добре.

Лека треска замени студените тръпки и Арен наистина беше добре — тялото му бе отпуснато, ала мисълта му скачаше от едно на друго.

— Скоро ли се свести? Какво стана със Заека?

— Свестих се на разсъмване. Имам късмет, че главата ми е корава. Зад ухото си нося цицина с разрез като пукната краставица. Заека го оставих да спи упоен.

— Аз не удържах поста си...

— Но не защото заспа.

— Не — Арен се поколеба. — Това беше... Бях...

— Ти беше пред мене. Видях те — каза Ястреба по особен начин. — И така, те са пропъзтели вътре и са ни халосали по главите като агнета в кланица, взели са златото, хубавите дрехи, един добър за продан роб и са си тръгнали. Дошли бяха за тебе, момче. За тебе щяха да получат колкото за цял чифлик на пазара в Амрун.

— Не ме бяха ударили достатъчно силно. Съвзех се и ги накарах да поиграят на гоненица. А освен туй, преди да ме хванат, разпилях цялата им плячка по улицата. — Очите на Арен блеснаха.

— Съвзел си се, докато са били още в стаята, и си хукнал да бягаш? Защо?

— За да ги отклоня от тебе.

Изненадващият въпрос на Ястреба нарани гордостта на Арен и той добави разпалено:

— Мислех, че са тръгнали след тебе. Мислех, че могат да те убият. Грабнах торбата им, за да ме последват, изкрещях и хукнах. И те ме последваха.

— Да, разбира се — това бе всичко, което каза Ястреба. Ни една похвална дума, макар че известно време седя и мисли. Сетне попита: — А не ти ли хрумна, че вече можеше да съм мъртъв?

— Не.

— Първо убийството, а после кражбата — така е по-сигурно.

— Не се замислих за това. Гледах само как да ги отдалеча от тебе.

— Но защо?

— Защото ти би могъл да ни защитиш, да спасиш и двамата ни, ако имаш време да се съвземеш. Или поне себе си да измъкнеш. Аз бях на пост, обаче не удържах поста. Трябваше да поправя грешката си. Пазех тебе. Само ти имаш значение. Аз съм за охрана и за всичко, от което се нуждаеш. Ала ни водиш ти, ти можеш да стигнеш, където трябва, можеш да поправиш злината.

— Наистина ли? — каза Върховният жрец. — И аз до снощи смятах така. Мислех, че имам последовател, но всъщност аз последвах тебе, момче. — Гласът му беше хладен и може би малко ироничен.

Арен не знаеше какво да каже. Наистина бе съвсем объркан. Считаше, че геройското отвличане на крадците от Ястреба едва ли би изкупило вината му, задето заспа или изпадна в транс на поста си. А сега излизаше, че отвличането е било глупост, докато трансът в най-неподходящия момент е бил особено умна постъпка.

— Съжалявам, повелителю — каза накрая той с вдървени устни, като едва се сдържаше да не се разплаче отново. — Съжалявам, че те подведох. А ти спаси живота ми...

— Може би и ти моя — промълви жрецът с пресипнал глас. — Кой знае? Те биха могли да ми прережат гърлото. Но да не говорим повече за това, Арен. Радвам се, че си до мене.

Той отиде до сандъка с припасите, запали малката печка и се зае с нещо. Арен лежеше и гледаше звездите. Вълнението му се беше уталожило, мислите му престанаха да препускат във всички посоки. Тогава осъзна, че Ястреба няма да го съди нито за това, което е

направил, нито за онова, което не е направил. То беше свършено и Ястреба го приемаше като свършено. „Аз не наказвам“ — с леден глас бе казал на Егре. Нито пък награждаваше. Но за да открие Арен, той светкавично бе прекосил морето, бе вложил цялото си магическо умение, за да му помогне. И отново би го сторил. На него можеше да се разчита.

Магьосникът напълно заслужаваше цялата любов на Арен и цялото му доверие. Защото всъщност сам се отнасяше с доверие към Арен. Отдаваше му право.

Ето че се обърна и подаде на Арен чаша димящо, подгряно вино.

— Може би туй ще ти помогне да заспиш. Внимавай да не си опариш езика.

— Откъде дойде това вино? Не забелязах в лодката да има мях с вино.

— На „Взор“ има повече, отколкото вижда окото — рече Ястреба, като се настани до него, и Арен чу как спътникът му се засмя в тъмното — кратко и почти беззвучно.

Принцът се надигна да изпие виното, което бе много добро, ободряваше духа и тялото.

— Накъде отиваме сега? — попита той.

— На запад.

— А докъде стигнахме със Заека?

— В мрака. Аз не го изгубих, но той се изгуби. Залута се по външните граници, в безкрайното безплодно бълнуване и кошмара. Душата му пицеше като птица сред пустош, като морска чайка далеч от морето. Заека не може да води. Винаги е бил изгубен. При цялото си умение в магията никога не е съзрял пътя пред себе си, тъй като е гледал само своята личност.

Арен не разбираше всичко това. Нито държеше да го разбере в момента. Той бе издърпан малко навътре в този „мрак“, за който говореха магьосниците, и нямаше желание да си го спомня; нямаше нищо общо с него. Всъщност не искаше да заспива сега, за да не види отново в съня си онази тъмна фигура, сянката, която бе поднесла перлата към него и му беше прошепнала: „Ела!“

— Повелителю — промълви момчето, като отклони веднага мисълта си към нещо друго, — защо...

— Спи! — каза Ястреба с леко раздражение.

— Не мога да заспя, повелителю. Питам се дали си освободил и останалите роби.

— Да. Не оставих никого завързан на кораба.

— Но хората на Егре имаха оръжие. Ако бе завързал тях...

— Ако ги бях завързал — какво? Те бяха само шестима. Гребците също бяха оковани роби като тебе. В този момент Егре и хората му биха могли да са мъртви или оковани като другите, за да бъдат продадени в робство. Ала аз ги оставих свободни да се борят или пазарят. Аз не поробвам никого.

— Ти обаче знаеш, че са злодеи...

— Е, нима трябва да се присъединя към тях? Да оставя техните дела да направляват моите? Няма да направя избора им вместо тях, нито ще позволя те да направят моя вместо мене.

Арен замълча и се замисли над думите му. В същото време жрецът меко говореше:

— Виждаш ли, Арен, едно действие не е, както смятат младите, камък, който вдигаш и хвърляш, а той улучва или пропуска целта, и това е всичко. Когато вдигнеш камъка, земята олеква, но ръката натежава. Щом го хвърлиш, орбитите на звездите се огъват и там, където удари или падне, Вселената се променя. Всяко едно действие влияе върху Равновесието на цялото. Ветровете и моретата, стихииите на водата, земята и светлината, всички техни действия и всички действия на дивите зверове и зелените растения са добри и правилни. Всички те са в рамките на Равновесието. От урагана и звуците на огромния кит до сухия лист, който пада, и мушицата, която лети, всички дейности са част от една обща Хармония. Ала ние, доколкото можем да имаме власт над света и един над друг, ние трябва да се научим на всичко, което листът, китът и вятърът вършат от само себе си. Трябва да се научим да спазваме Хармонията. Притежавайки разум, не бива да действаме в невежество. Имайки избор, не бива да действаме безотговорно. Кой съм аз — макар че имам властта да го сторя, — за да наказвам и награждавам, да си играя с човешките съдби?

— Но в такъв случай — рече момчето, като се мръщеше срещу звездите — нима Хармонията трябва да се спазва чрез бездействие? Сигурно човек е длъжен да действа, дори да не знае последиците от своите действия, ако изобщо трябва да се прави нещо.

— Не се бой. Много по-лесно е за хората да действат, отколкото да се въздържат от действие. Ние ще продължаваме да вършим добро и зло... Обаче ако над всички нас отново застане крал и ако той поиска съвет от някой жрец както в старите времена, и ако аз бъда този жрец, ще му кажа: „Повелителю, не прави нищо, защото е правилно, защото е похвално или благородно да го правиш; не прави нищо, защото изглежда добре да го направиш; прави само онова, което трябва и което не можеш да извършиш по друг начин.“

Докато говореше, нещо в гласа на магьосника накара Арен да се обърне и да се взре в него. Наблюдавайки ястребовия нос, белязаната буза, тъмните, пронизващи очи, стори му се, че лицето му пак излъчва светлина. И Арен го погледна с любов, ала и със страх, като си помисли: „Той ме превъзхожда толкова много.“ Едва сега осъзна, че не вълшебна светлина, нито хладен магически блясък очертаваха без сянка всички линии и извивки на това лице, а обикновената, дневна светлина, светлината на утрото. Имаше сила, по-велика от неговата. И годините не бяха по-милостиви към Ястреба, отколкото към всеки друг. Нарастващото сияние озаряваше бръчките на възрастта и той изглеждаше уморен. Прозина се...

И както гледаше, размишлявайки, Арен накрая заспа. Но буден до него, Ястреба наблюдаваше зората и изгрева на слънцето съсредоточено, както се наблюдава накърнено съкровище, пропукал диамант, болно дете.

5. МОРСКИ СЪНИЩА

Към обяд Ястреба изтегли магическия вятър от платното и пушна лодката по земния вятър, който духаше леко на югозапад. Отдясно в далечината неусетно се изплъзваха и губеха хълмовете на южен Уотхорт. Те ставаха все по-малки и сини, прилични на мъглисти валма над вълните.

Арен се събуди. Морето се плискаше в горещото, златисто пладне — необятна водна шир под необятна светлина. Ястреба седеше гол на кърмата — само с една препаска и нещо като тюрбан от брезент на главата. Той пееше нежно и барабанеше с длани по пейката на гребца в лек, монотонен ритъм. Това не бе магическо заклинание, нито песен за подвизите на герои или крале, а провлаченият напев с нищо незначещи думи на козарче, което сам-само пасе стадата по гонтийските хълмове в онези дълги следобеди на лятото.

Някоя риба току изскачаше над морската повърхност и се плъзваше продължително във въздуха на твърдите си, блестящи като крилца на водно конче хриле.

— Намираме се в Южния разлив — рече Ястреба, когато свърши песента. — Странна част на света, където рибите летят и, казват, делфините пеят. Но водата е приятна за плуване, а аз се разбирам с акулите. Измий допира на робовладелеца от себе си.

Всички мускули на Арен го боляха и в началото отказваха да се движат. Той бе неопитен плувец, защото моретата край Енладите са сурови — човек по-скоро се бори с тях, отколкото да плува, и твърде бързо се изтощава. Това море беше по-синьо и макар студено при първото гмуркане, после ставаше приятно. То изсмука болките му. Момчето се виеше редом с „Взор“ като млада морска змия и вдигаше фонтани от пръски. Ястреба се присъедини към него с по-уверен замах. Покорна и сигурна, белокрилата „Взор“ ги чакаше над искрящите вълни. Една риба изскочи от морето във въздуха. Арен я последва. Тя се гмуркаше, отново изскачаше и пореше въздуха, устремяваше се под водата, търсеше го.

Златистото и гъвкаво тяло на принца игра и се радва на водата и светлината чак докато слънцето докосна морето. А мъжът, тъмнокож и сдържан, с пестеливи движения и овладяната сила на възрастта, плуваше и направляваше лодката. Майстореше навес от платното и съзерцаваше плуващото момче и летящата риба с безпристрастна нежност.

— Накъде се насочваме? — попита Арен в късния здрач, след като хапна осолено месо и корав хляб и отново почувства сънливост.

— Лорбанъри — отговори Ястреба и тия нищо незначещи за Арен срички бяха последното, което чу тази вечер, тъй че първите нощни сънища се заплетоха около тях.

Присъни му се, че върви из купища мека, прозрачна материя, конци и парцали в розово, златно, небесносиньо и изпитва глупаво удоволствие. Някой му каза:

„Това са копринените поля на Лорбанъри, където никога не се стъмва.“ Но по-късно, в края на нощта, когато ярки звезди грееха в пролетното небе, той сънува, че се намира в една разрушена къща. Въздухът бе сух. Всичко беше прашно и окичено с прокъсани, мръсни паяжини. Краката на Арен се оплетоха в тях, те пълзяха към устата и ноздрите му и го задушаваша. Ала най-голям ужас вдъхваше мисълта, че тая висока, опустошена стая е залата, където бе закусвал с Повелителите на Големия дом на Роук.

Сепна се ужасен, сърцето му биеше, нозете му се бяха схванали под пейката на гребца. Изправи се и се опита да се отърси от лошия сън. На изток още не се виждаше светлина, само мракът се разсейваше. Мачтата скърцаше, платното, все така опънато от североизточния бриз, се мяркаше над него високо и избеляло. На кърмата спътникът му бе потънал в дълбок, тих сън. Арен легна пак и задряма, докато го събуди светлината на деня.

Този ден морето беше по-тихо и по-синьо, отколкото би могъл да си представи, водата бе тъй мека и чиста, че плуването напомняше плъзгане или летене във въздуха. Бе странно и като на сън.

Към обяд принцът попита:

— Магьосниците отдават ли значение на сънищата? Ястреба ловеше риба. Той внимателно следеше влакното. Едва след дълга пауза каза:

— Защо?

— Питах се дали в тях има някаква истина.

— Разбира се.

— Истината ли предсказват?

Но рибата кълвеше и десет минути по-късно, щом жрецът поднесе великолепен сребристосин морски костур за закуска, въпросът беше напълно забравен.

Когато следобед си почиваха под навеса, издигнат да ги пази от безмилостното слънце, Арен запита:

— Какво ще търсим в Лорбанъри?

— Онова, което търсим — отговори Ястреба. Малко по-късно Арен рече:

— В Енлад разказваме една приказка за момчето, което имало за учител камък.

— Да?... И какво научило?

— Да не задава въпроси.

Ястреба изсумтя, сякаш да сдържи смеха си, и се изправи.

— Е, добре — каза той. — Макар че предпочитам да мълча, преди да знам за какво говоря. Защо няма вече магия в Хорт, в Нарвидуен, а може би навсякъде из Разливите? Това искаме да разберем, нали?

— Да!

— Знаеш ли старата поговорка: „Правилата се изменят в Разливите“? Моряците я употребяват, но тя е създадена от магьосниците и показва, че мястото влияе на магията. Едно същинско заклинание в Роук може да бъде празни думи в Ифиш. Езикът на Сътворението не се помни навсякъде — тук една дума, там друга. А заклинанията се вплитат в земята, водата, ветровете, откосите на светлината там, където са изречени. Веднъж плавах на Изток, толкова надалеч, че нито вятърът, нито водата чуваха моите заповеди, невежи за имената си. Или по-скоро аз бях невежиат. Защото светът е голям, откритото море се простира отвъд познанието и отвъд света започват други светове. Над тези бездни от пространство и време едва ли има дума, която навсякъде и винаги да съхранява значението и силата си. Освен Първото слово, което Сегой е изрекъл, когато е създал всичко, и Последното, което още не е изричано и няма да се чуе, преди всички неща да изчезнат... Дори в този свят на нашата Землемория с познатите ни малки острови съществуват различия, загадки, промени.

А Южният разлив е най-непознатото и най-загадъчното място. Малко са магьосниците от Вътрешните земи, които са идвали сред тукашните хора. Те не ни посрещат добре, защото, както се смята, имат свои собствени магии. Ала това са смътни слухове, може би там просто не познават магическото изкуство или не го разбират напълно. Ако е така, всеки, който поиска, може лесно да го разруши. Там силата на магията отслабва по-бързо, отколкото при нас, във Вътрешните земи. И ние чуваме приказки, че магията е изчезнала на Юг. Защото порядъкът придава на делата ни дълбочина и сила. Няма ли посока, човешките дела са плитки, блуждаещи и напразни. Дебелата жена с огледалцата е загубила своето изкуство и счита, че никога не го е притежавала. Заека дъвче хейзия и вярва, че е надминал най-великите жреци, когато едва навлиза в селенията на съня и вече се изгубва... Но къде мисли, че е отишъл? Какво дири? Какво е погълнало магическото му изкуство? Смятам, че достатъчно видяхме в Хорт, затова ще отидем в Лорбанъри, за да разберем какво правят там магьосниците, да открием онова, което трябва да открием... Отговорих ли на въпроса ти?

— Да, но...

— Тогава остави камъка да помълчи! — настоя жрецът.

И като седна до мачтата в жълтеникавата сянка на навеса, загледа се в морето на запад, докато лодката се носеше леко на юг в изтичащия следобед. Седеше изправен и неподвижен. Часовете минаваха. Арен плува няколко пъти, като тихо се плъзваше във водата от кърмата, защото не искаше да се изпречва пред този тъмен поглед, който, отправен над морето, виждаше сякаш далеч отвъд хоризонта, отвъд синия въздух и границите на светлината.

Накрая Ястреба излезе от мълчанието си, макар да проронваше само по някоя и друга дума. Възпитанието на Арен му помагаше бързо да отгатва настроението, прикривано зад любезност или сдържаност. Сега той знаеше, че на другаря му бе тежко на сърцето. Не зададе повече въпроси, а привечер каза:

— Ще смутя ли мислите ти, ако попея? Ястреба отвърна с опит за шега:

— Това зависи от пеенето.

Арен седна, опрял гръб на мачтата, и запя. Гласът му не беше така висок и звънлив, както някога в двореца на Берила, когато го обучаваше учителят по музика, който теглеше струните на арфата си.

Сега по-високите тонове звучаха дрезгаво, а ниските бяха дълбоки и чисти като звук на виола. Той пееше „Жалбата за Белия вълшебник“, създадена от Елфاران, когато узнава за смъртта на Моред и вече очаква своята. Не се пее често, нито леко тази песен. Ястреба се заслуша в младия глас, полетял силен, уверен и тъжен между пурпурното небе и морето, и сълзи замъглиха очите му.

Арен помълча малко след изпълнението. После нежно поде по-кратки и леки мелодии за разведряване сред монотонното безветрие, морското вълнение и чезнещата светлина при падането на нощта.

Щом престана да пее, настъпи пълна тишина, вятърът бе стихнал, вълнението — намалало. Дървенията и възетата леко проскърцваха, морето почиваше смълчано, а горе звездите изгряваха една след друга. На юг се появи жълта светлина, заискри ярко и разпиля порой златисти пръски по водата.

— Погледни! Маяк! — И след минута: — Дали пък не е звезда? Ястреба известно време я наблюдава и накрая каза:

— Според мене трябва да е звездата Гобардон. Тя се вижда само от Южия разлив. Гобардон означава Корона. Куремкармерук ни учеше, че пътувайки по море още по на юг, човек може да открие други осем звезди на хоризонта под Гобардон, които образуват огромно съзвездие. Според едни — приличало на тичащ човек, според други — на руната Агнен. Руната на края.

Погледнаха я как освети неспокойния хоризонт над морето и уверено засия.

— Ти изпя песента на Елфاران — рече Ястреба, — сякаш познаваш тъгата й, накара и мене да я почувствам... От всички истории на Землемория тази винаги ме е вълнувала най-много. Огромният кураж, с който Моред побеждава отчаянието. И благородният крал Сериад, роден въпреки отчаянието. И Елфاران. Когато аз извърших най-голямата злина в живота си, все пак ми се струваше, че търсех нейната красота. Тогава я видях — за миг видях Елфاران.

Студена тръпка полази по гърба на Арена. Той преглътна и остана смълчан, като гледаше великолепната, гибелна, топазеножълта звезда.

— Кой е любимият ти герой? — попита жрецът.

— Ерет-Акбе — отвърна Арена.

— Наистина той е бил най-великият.

— Но аз мисля за неговата смърт — съвсем сам, в битка с дракона Орм на брега на Селидор. Можел е да владее цяла Землемория. Обаче е предпочел тази смърт.

Жрецът не отговори. За известно време всеки от тях потъна в собствените си мисли. След малко Арен попита, като все още наблюдаваше жълтата светлина на Гобардон:

— Значи е истина, че мъртвите могат да бъдат съживени чрез магия?

— Могат — отвърна жрецът.

— Но прави ли се това? По какъв начин? Спътникът му отговаряше с голяма неохота.

— Чрез заклинанията за призоваване — изрече той, като смръщи вежди или може би примигна.

Арен помисли, че няма да каже нищо повече, ала в същото време жрецът продължи:

— Тези заклинания са вписани в Завета на Палн. Повелителят на призоваването никога не преподава и не използва тоя завет. Рядко се прибягва до него и, мисля, никога разумно. Върховните му заклинания са създадени от Сивия жрец на Палн преди хиляда години. Той призовавал духовете на герои и магьосници, даже Ерет-Акбе, за да посъветват Владетелите на Палн във войната и управлението.

— И какво станало?

— Съветът на мъртвите не е полезен на живите. Зли времена настанали за Палн. Сивият жрец бил прогонен и умрял в неизвестност.

Магьосникът разказваше с неохота, но разказваше. Сякаш разбираше, че Арен има правото на отговор. И Арен продължи да настоява:

— И сега никой ли не използва тези заклинания?

— Познавах само един човек, който свободно боравеше с тях.

— Кой беше той?

— Живееше в Хавнър. Смятаха го за обикновен заклинател, обаче имаше природната дарба на голям жрец. Печелеше пари чрез изкуството си, като показваше на всеки срещу заплащане духа, който пожелаеше да види — мъртва жена, съпруг или дете; постепенно изпълни къщата си с неспокойни сенки от стари времена, с красиви жени от епохата на кралете. Видях как повика от Земята на мъртвите стария ми учител Немерл, който бе Върховен жрец по времето на

моята младост, само за забавление. И великата душа откликна на неговия зов като вярно куче. Аз се ядосах и го предизвиках. Тогава още не бях Върховен жрец. Казах му: „Ти заставяш мъртвите да дойдат в дома ти. Готов ли си да дойдеш с мен в техния?“ И го принудих да дойде, макар че мъжът се съпротивява с цялата си воля, промени образа си и плака на глас в тъмнината.

— Значи си го убил? — прошепна смаяно Арен.

— Не! Заставих го да ме последва и да се върне заедно с мене. Той беше уплашен. Той, който тъй лесно извикваше мъртвите, беше по-уплашен от смъртта — от собствената си смърт, — отколкото всеки друг, когото познавах. Там, пред каменната стена... Но аз съм на път да ти кажа повече, отколкото трябва да знае един послушник. А ти даже не си послушник.

Проницателните му очи срещнаха погледа на Арен, което го смути.

— Както и да е — продължи Върховният жрец. — Има една каменна стена и сетне едно гранично пространство. Премине ли го, духът отива в смъртта; жив човек може да го премине и да се върне обратно само ако знае пътя... Пред каменната стена онзи мъж се свлече откъм страната на живите. Той впи ръце в камъните, като плачеше и стенеше. Принудих го да продължи. Страхът му ме отвращаваше и ядосваше. По това трябваше да позная, че постъпвам зле. Ала бях овладян от гняв и суета. Съперникът беше силен, пък аз копнеех да докажа, че съм по-силният.

— И какво направи той после, когато се върнахте обратно?

— Пълзеше и се кълнеше никога повече да не употребява Палнийския завет, целуваше ръката ми, а би ме убил, ако имаше смелост.

— Какво стана по-нататък с него?

— Замина на запад от Хавнър, може би към Палн. Никога повече не съм чувал за него. От времето, когато го познавах, той беше белокоп, макар и все още пъргав, дългорък човек и приличаше на борец. Трябва да е мъртъв вече. Не мога даже да си спомня името му.

— Истинското му име ли?

— Не! Него си спомням — жрецът направи кратка пауза и в продължение на три удара на сърцето остана съвършено неподвижен.

— В Хавнър го наричат Коб — произнесе той с променен, внимателен глас.

Беше твърде тъмно, за да се различи изразът на лицето му. Арен видя как той вдигна очи към жълтата звезда, сега високо над вълните, която очертаваше по повърхността им накъсана, фина като паяжина златна нишка.

След известно време Върховният жрец продължи:

— Не само на сън, Арен, съзираме онова, което предстои, залегнало в отдавна забравеното, и говорим неща, които ни се струват безсмислени, защото не разбираме тяхното значение.

6. ЛОРБАНЪРИ

Лорбанъри се виждаше на десет мили разстояние отвъд огряната от слънцето вода, целият в зелено, зелено като мъха около някой водоскок. С приближаването му се различаваха листни корони и стволове, сенки, улици и къщи, лица, облекла, прах и всичко друго, от което е съставен един остров, населен от хора. Но повече от всичко в него беше зеленината. Всеки декар, който не бе застроен или превърнат в пътища, бе оставен на ниските топчести черничеви дървета, с чиито листа се хранеха малките буби, предящи коприната, а мъжете, жените и децата на Лорбанъри я изтегляха на нишки и тъчаха на платна. По здрач въздухът се изпълваше с дребни сиви прилепи, които се гощават с бубите. Те поглъщат много, ала тъкачите на коприна не ги преследват или убиват, тъй като да убиеш сивокрил прилеп се смята за особено лоша поличба. Защото, както казват, щом хората се прехранват от бубите, прилепите също имат право на това.

Къщите са странни, с малки, произволно разположени прозорци и стрехи от черничеви клони, позеленели от лишеи и мъхове. Лорбанъри е бил богат остров, каквито са повечето в разлива, и туй още можеше да се забележи по красиво боядисаните и добре обзаведени домове, по големите предачни чекръци и тъкачни станове в навесите и работилниците и по каменните кейове на малкото пристанище Сосара, което побираше няколко търговски галери. Но галери там нямаше. Боята на къщите бе олющена, покъщнината — стара, повечето чекръци и станове бяха тихи, покрити с прах и паяжина между педалите, между механизма и рамката.

— Магьосници ли? — каза кметът на Сосара, нисък човек с лице, закоравяло и кафяво като петите на босите му крака. — В Лорбанъри няма магьосници. И никога не е имало.

— Кой би помислил? — възкликна Ястреба с почитание.

Той седеше заедно с осем-девет селяни и пиеше резливо вино от черничеви плодове, тазгодишна реколта. По необходимост бе обяснил, че са дошли в Южния разлив да търсят емелов камък, но не беше

променил нито своя вид, нито този на другаря си. Само Арен, както обикновено, бе оставил меча си, скрит в лодката, а ако Ястреба носеше жезъла си, той не се виждаше. Селяните, в началото навъсени и враждебни, бяха готови всеки момент отново да станат такива. Единствено със своята власт и умение Ястреба ги накара да го приемат, макар и неохотно.

— Та тук трябва да имате чародейци по дърветата — говореше той сега. — Как се справят те с късния скреж по градините?

— Никак — отвърна му мършав мъж в края на редицата. Селяните бяха насядали един до друг, облежани на стената на кръчмата под стряхата от клони. Едрият, мек априлски дъжд ръмеше досами голите им стъпала.

— В дъжда е бедата, не в скрежа — рече кметът. — Бубените пашкули загниват. Никой човек не може да спре дъжда. И никога не е можел.

Той бе войнствено настроен срещу магията и магьосниците. Някои от останалите бяха по-колебливи.

— Никога по това време на годината не се е изливал такъв дъжд, докато беше жив старецът — уточни един измежду тях.

— Кой? Старият Милди? Да, но вече го няма. Мъртъв е — каза кметът.

— Наричаха го Градинаря — вметна сухият.

— Да, Градинаря му викаха — повтори още някой. И после се спусна мълчание като дъждовен облак.

Арен седеше до прозореца в единствената стая на хана. Беше намерил стара лютня, окачена на стената — дългошиеста, триструнна лютня, с каквито свирят на Острова на коприната, — и сега си играеше с нея, учеше се да извлича нейната музика, тиха като ромоленето на дъжда по покрива.

— На пазара в град Хорт — спомня си Ястреба — видях да продават такава материя за лорбанърска коприна. Част от нея бе коприна, но не и лорбанърска.

— Времето е лошо вече четири-пет години — каза сухият.

— Пет години има от онзи Празник на земята — рече един старец с преживящ, самодоволен глас, — когато умря старият Милди, да, а беше много по-млад, отколкото съм в момента аз. Умря на Празника на земята.

— Недостигът вдига цените — намеси се кметът. — За един топ сивя, средно тънка коприна днес получаваме толкова, колкото някога получавахме за три топа.

— Ако изобщо получим. нещо. Къде са корабите? И синята боя не я бива — възрази сухият мъж, като по такъв начин предизвика половинчасов спор за качеството на боите, използвани в големите работилници.

— Кой прави боите? — попита Ястреба и нова кавга избухна около този въпрос.

Стигна се до извода, че боядисването се ръководи от членовете на едно семейство, които всъщност се представят за магьосници. Но ако някога са били магьосници, сега бяха загубили своето изкуство и никой друг не бе го усвоил, както кисело отбеляза сухият мъж. Защото всички, с изключение на кмета, се съгласиха, че прочутите сини бои на Лорбанъри, неподражаемият пурпур, „драконовият огън“, носен навремето от кралиците на Хавнър, не са това, което са били. Нещо в тях беше изчезнало. Бяха виновни ненавременните дъждове, оцветителите или разтворителите.

— Или очите на хората, които не могат да различат небесносиньото от синкавата мътилка — добави сухият мъж и стрелна с поглед кмета. Кметът не пое предизвикателството и всички отново потънаха в мълчание.

Резливото вино само вкисваше настроението им и лицата им бяха начумерени. Вече не се чуваше нищо освен шумоленето на дъжда в неизброимите листа на градините в котловината, шепотът на морето долу в края на улицата и монотонният звук на лютнята иззад вратата в мрака.

— Умее ли да пее този твой момък, който е като момиче? — попита кметът.

— Да, умее. Арен, изпей ни нещо, момчето ми.

— Не мога да настроя тая лютня в мажор — каза усмихнат Арен през прозореца. — Плаче й се. Какво искате да чуете, стопани?

— Нещо непознато — промърмори кметът. Лютнята леко потрепери, той вече я докосваше.

— Това може би е непознато по тези места. И принцът запя:

*В белия пролив Солея,
в червените вити клони,
в цветовете, които се свеждат
над главата ѝ, клюмнала
от скръб по загубения любим;
в червените клони и белите клони
и в несекващата печал
се заклева аз, Сериад,
син на Моред,
стореното зло да запомня
завинаги, завинаги.*

Всички притихнаха — печалните и хитри лица, отрудените ръце и тела. Седяха, без да помръдват в топлия дъждовен южен здрач, и слушаха песента, звучаща като гласа на сивия лебед в студените морета на Еа, изпълнен с копнеж, безутешен. Когато Арен свърши, те постояха известно време смълчани.

— Странна е тази мелодия — пророни неуверено някой.

Друг, убеден, че Лорбанъри е едничкият център на пространството и времето, рече:

— Чуждоземните песни са винаги странни и тъжни.

— Изпейте някоя от вашите — помоли Ястреба. — И аз искам да чуя жизнерадостен напев. Това момче все пее за някогашни мъртви герои.

— Аз ще изпея — каза последният, който се бе обадил, прокашля се леко и поде песента за „онуй руйно, буйно вино, е-хей, пей и се смей!“. Но компанията не се включи в напева и мъжът запъна на „е-хей“.

— Вече никой не пее като хората — ядоса се той. — Младите са виновни — все променят и правят нещата различно, вместо да научат някогашните песни.

— Не е там работата. Вече нищо не е като хората. Нищо не върви както трябва.

— Ай-ай-ай — изхриптя най-старият. — Избяга ни късметът. Ето това е. Избяга ни късметът.

Нямаше какво повече да се каже. И селяните си тръгнаха по двама, по трима, докато Ястреба остана сам пред прозореца, а Арен — зад него. Тогава Ястреба се разсмя, ала смехът му не беше весел.

Плахата жена на ханджията дойде и им постла на пода, после излезе и те легнаха да спят. Но таванският гредоред на стаята бе свърталище на прилепи. Цяла нощ те летяха навън-навътре през неостъклените прозорци и силно скимтяха. Едва призори се прибраха и успокоиха, като се настаниха в малките сиви спретнати гнезда, провиснали от гредоредата.

Сигурно поради непрестанното движение на прилепите Арен спа неспокойно. От много нощи вече не беше заспивал на брега. Тялото му бе отвикнало от неподвижността на земята и докато навлизаше в съня, му липсваше люлеенето... А сетне светът пропадаше под него и той се събуждаше стреснат. Когато накрая се унесе, засънува, че е окован в трюма на кораба с роби. И други бяха оковани до него, ала всички те бяха мъртви. Принцът се буди няколко пъти от този сън, мъчейки се да се отърси от него, но щом заспеше, отново го виждаше. Накрая взе да му се струва, че е съвсем сам на кораба, обаче продължава да е окован и не може да се движи. После чу в ухото си странен бавен шепот:

„Махни оковите си, махни оковите си.“ Опита се да се раздвижи и успя. Тогава се изправи. Стоеше наред огромно, мрачно блато под натежало небе. В земята, в сгъстения въздух се таеше ужас, огромен ужас. Това пространство беше страхът, самият страх и той се намираше в него. Трябваше да намери излаз, но пътека нямаше, чувстваше се дребен като дете, като мравка, докато пространството беше грамадно, безкрайно. Опита се да тръгне, препъна се и се събуди.

Сега страхът, все така ужасен и безконечен, бе вътре у него, а не той в страха. Черният мрак в стаята го задушаваше и Арен затърси някоя звезда през тъмния квадрат, който служеше за прозорец, ала въпреки че дъждът бе престанал, не се виждаха звезди. Лежеше буден, изпитваше страх, а прилепите кръжаха насам-натам с безшумните си кожени крила. Понякога едва дочуваше тъничките им гласчета.

Настъпи светло утро и те станаха рано. Ястреба настойчиво заразително за емелов камък. Въпреки че никой от жителите не знаеше какво е това емелов камък, всички имаха разни теории и се караха помежду си. Той ги изслушваше с надеждата да разбере нещо не само за емеловите камъни. Накрая двамата с Арен тръгнаха натам, накъдето

ги насочи кметът — към изкопите, от които се добиваше цветната глина. Но по пътя Ястреба се обърна встрани.

— Това ще да е къщата — каза той. — Нали споменаха, че семейството бояджии и съмнителни магьосници живее на тази улица.

— Каква полза да говорим с тях? — попита Арен, който добре си спомняше Заека.

— Туй злочастие си има сърцевина — отвърна рязко жрецът. — Има някъде пролука, откъдето изтича щастието. Някой трябва да ме заведе до нея. И той тръгна, а Арен бе принуден да го следва. Къщата стоеше уединена сред собствените си градини, хубава каменна постройка, ала и тя, както цялата останала площ, беше отдавна запусната. Несъбрани бубени пашкули висяха избелели по проядените клони; земята под тях бе осеяна с изсъхнали като хартия мъртви ларви и какавиди. Около къщата под гъстите дървета витаеше дъх на разложение и щом наближиха, Арен изведнъж си спомни ужаса, изпитан през нощта.

Преди още да достигнат вратата, тя се отвори с трясък. Навън изскочи посивяла жена, която замята гневни погледи със зачервените си очи и се разкрещя:

— Марш отук, проклетници, крадци, клеветници, безумци, лъжци и презрени глупаци! Вървете си, махайте се! Бъдете трижди проклети!

Ястреба се спря някак озадачен и бързо вдигна ръка в странно движение, като изрече: „Отклони се!“

Жената спря да крещи на мига. Тя се втренчи в него:

— Защо направи това?

— За да отклоня клетвите ти. Непознатата го зяпа известно време и накрая попита с дрезгав глас:

— Чужденец ли си?

— От Севера.

Тя пристъпи напред. В началото Арен беше готов да ѝ се присмее — една старица, която крещи зловещо на входната врата, — но близо до нея изпита само срам. Бе мръсна, зле облечена, с противен дъх, а в очите ѝ имаше ужасен израз на болка.

— Аз нямам сила да прокълна — каза тя. — Нямам сила.

Старицата повтори движението на Ястреба:

— Още ли правят това по земите, откъдето идваш? Той кимна. Наблюдаваше я неотклонно и жената посрещна погледа му.

В същото време лицето ѝ започна да се съсредоточава и променя и тя попита:

— Къде ти е жезълът?

— Не го показвам тук, сестро.

— Да, не бива. Той ще те откъсне от живота. Както мен откъсна от силата ми. И аз я загубих. Загубих всичко, което знаех, всичките думи и имена. Те излязоха по тънки като паяжина нишки от очите и устата ми. Един пролом се е пропукал в света и светлината изтича през него. А думите изтичат със светлината. Знаеше ли за това? Синът ми по цял ден седи втрещен в мрака и търси този пролом в света. Казва, че ако бил сляп, щял да вижда по-добре. Като бояджия загуби ръката си. Ние бяхме бояджиите на Лорбанъри. Виж! — старицата разтърси своите тънки, мускулести ръце, изцапани до раменете с избледнели, неизтрити шарени бои. — Никога не се измиват от кожата. Но съзнанието се измива. То не задържа цветовете... Кой сте вие?

Ястреба не каза нищо. Отново продължително се възряха в очите си. И Арен, който стоеше отстрани, ги наблюдаваше притеснен.

Изведнъж тя потрепера и прошепна:

— Аз те познавам...

— Да, себеподобните се познават, сестро. Странно бе да гледаш как старицата се отдръпна ужасена от жреца в порив да избяга и същевременно се устреми към него, сякаш да падне в краката му. Той взе дланта ѝ и я задържа:

— Искаш ли да си върнеш силата, уменията, да си спомниш имената? Аз мога да ти помогна.

— Ти си Великият мъж — промълви тя. — Ти си Кралят на сенките, Господарят на Земята на мрака...

— Не съм. Не съм никакъв крал. Аз съм човек, смъртен, твой брат и себеподобен.

— Но никога няма да умреш, нали?

— Ще умра.

— Обаче ще се върнеш и ще живееш вечно.

— Нито аз, нито друг човек.

— Значи не си... не си Великият господар на мрака — рече тя, смръщила вежди, като го гледаше някак изпитателно, но не толкова

уплашено. — И все пак си Велик владетел. Нима сте двама? Как се наричаш? За миг суровото лице на Ястреба се смекчи.

— Не мога да ти кажа това — отвърна той нежно.

— Ще ти открия една тайна — произнесе старицата. Сега тя стоеше по-изправено и го гледаше право в лицето, а в гласа ѝ се долавяше нотка от някогашно достойнство и увереност.

— Аз не искам да живея, да живея вечно. Бих предпочела да си възвърна имената. Ала всички те изчезнаха. Днес имената нямат значение. Няма повече тайни. Искаш ли да знаеш името ми?

Очите и се изпълниха със светлина, старата жена сви юмруци, наклони се напред и прошепна:

— Моето име е Акарен. После извика високо:

— Акарен! Акарен! Моето име е Акарен! Сега всички знаят тайното ми име, истинското ми име и няма тайни, и няма истина, и няма смърт — смърт — смърт — смърт! Тя изкрещя думата, хлипайки, и от устата ѝ се разлетяха пръски.

— Замълчи, Акарен!

Старицата замълча. Сълзи се стекоха по бузите и, които бяха мръсни и осеяни с кичури сплъстена посивяла коса.

Ястреба взе в ръце това сбръчкано, размазано от сълзи лице и много леко, много нежно го целуна по клепачите. Тя не смееше да помръдне, затвори очи. Той доближи устни до ухото ѝ и каза нещо на Древната реч, сетне отново я целуна и я пусна.

Акарен го погледна замислено и учудено. Така новороденото гледа майка си, тъй майката гледа детето си. Тя се обърна бавно, запъти се към вратата, влезе вътре и я затвори след себе си — без да проговори, с безмълвния израз на удивление, изписано върху лицето ѝ.

Жрецът също се обърна безмълвен и пое обратно към пътя. Арен го последва. Той не се осмели да попита нищо. След малко жрецът спря в запустялата градина и каза:

— Аз и отнех името, като и дадох ново име и така — някакъв нов живот. Друга помощ или надежда за нея не съществуваше.

Гласът му беше напрегнат и сподавен.

— Тя е била жена, притежаваща сила — продължи магьосникът. — Не проста баятелка или гадателка, а жена с изкуство и умение.

Използвала е способностите си, за да създава красота. Една горда и почитена жена. Такъв е бил нейният живот. Но всичко това е пропиляно.

Той рязко се извърна, навлезе в градинските алеи и застана там до ствола на едно дърво, обърнат с гръб. Арен го чакаше в горещината, прошарена от сенките на листата. Разбираше, че Ястреба се срамува да го натоварва със своите чувства. И наистина, момчето не би могло нищо да му каже или да направи за него. Но в душата си то бе свързано докрай със своя приятел, вече не с първоначалния плам и обожание, а с болка, която идваше направо от дълбините на сърцето и оплиташе най-сигурния възел. Защото днес почувства, че в любовта му има състрадание, без което никоя любов не е изпитана, не е цялостна, не е трайна.

След малко Ястреба се върна при него изпод зелените сенки на градината. Никой не пророни дума и те поеха рамо до рамо. Снощната влага бе изсъхнала и под краката им се вдигаше прах. Порано денят бе изглеждал на Арен неприятен и мрачен, сякаш заразен от собствените му сънища. Сега изпитваше удоволствие от парещото слънце и облекчение от сенките и се радваше на разходката, без да мисли за целта и.

И толкова по-добре, защото бездруго не свършиха нищо. Следобедът мина в разговори с мъжете, които копаеха оцветяващата руда, и в пазарлъци около цената на няколко къса от тъй наречения емелов камък. Когато се затъртриха обратно към Сосара в късното следобедно слънце, струящо над главите и гърбовете им, Ястреба забеляза:

— Това е син малахит, но едва ли и в Сосара ще направят разликата.

— Странни са хората тук — рече Арен. — С всичко при тях е така — не умеят да правят разлика. Както каза един от тях снощи на кмета: „Не би могъл да отличиш същинското небесносиньо от синкавата мътилка...“ Оплакват се от зли времена, ала не помнят кога са започнали; говорят, че работата им е калпава, а пък не я подобряват. Даже не знаят разликата между занаятчия и заклинател, между занаят и магия. Сякаш умовете им не познават очертанията, границите и цветовете. Всичко им изглежда едно и също, всичко за тях е сиво.

„Да“ — съгласи се мислено жрецът.

Той вървя известно време приведен, с глава, потънала между раменете, приличен на ястреб. Макар и дребен човек, имаше дълга крачка.

— Какво ли е това, което им липсва? Без никакво колебание Арен отвърна:

— Радост от живота.

— Да — повтори Ястреба в одобрение на думите му и се замисли над тях. После продължи:

— Радвам се, че размишляваш вместо мене, момче... Аз се чувствам уморен и глупав. Тежко ми е на сърцето от сутринта, откакто говорихме с онази жена, наричана някога Акарен. Не обичам запуснатото и унищоженото. Не искам да имам враг. А ако трябва да имам враг, не ща да го търся, да го откривам, да го срещам... Щом ще трябва да търся, то нека бъде съкровище, а не нещо противно.

— Враг ли, повелителю? — каза Арен.

Ястреба кимна.

— Когато тя говореше за Великия мъж, Краля на сенките...

Ястреба отново кимна:

— Така ми се струва. Смятам, че трябва да стигнем не само до някакво място, но и до човек. Това е зло, зло, което става на острова: загубата на изкуството и гордостта, тази безрадостност, тази пустота. Те са дело на зла воля. Ала воля, която дори не се извърща насам, дори не забелязва Акарен или Лорбанъри. Следата, която дирим, е следа на разрухата: все едно да зърнем талига, препускаща по планински склон, да свлича лавини зад себе си.

— Не може ли Акарен да ти разкаже повече за тоя враг — кой е той, къде се намира, какво представлява?

— Вече не, момче — отвърна жрецът с мек, донякъде печален глас. — Безспорно, тя би могла. В нейната лудост имаше запазена магическа сила. Всъщност лудостта ѝ бе нейната магическа сила. Но не издържах да ѝ задавам въпроси. Тя бе цялата в болка.

И той продължи да върви с глава, сгушена между раменете, сякаш сам изживяваше и искаше да се освободи от някаква болка.

Арен дочу стъпки отзад и се обърна. Един мъж тичаше след тях, доста далеч, обаче бързо ги настигаше. Прахът по пътя и дългата му къдрава коса виеха червени ореоли около фигурата му на фона на

заязващото слънце, а високата му сянка скачаше безумно по стволите и пътеките на крайпътните градини.

— Чуйте! — викаше той. — Спрете! Аз го открих! Открих го!

Настигайки ги, непознатият почти ги връхлетя. Ръката на Арен посегна към мястото, където трябваше да бъде дръжката на меча, после към изчезналата кама и накрая се сви в юмрук — всичко това за миг. Той се навъси и излезе напред. Мъжът беше с цяла глава по-висок от Ястреба, широкоплещест, запъхтян, разпален — един луд с безумни очи.

— Открих го! — повтаряше той, докато Арен се опитваше да го усмири със строг, заплашителен глас и държание:

— Какво искаш?

Мъжът се стремеше да го заобиколи, за да стигне до Ястреба. Арен отново се изпречи пред него.

— Ти си бояджията от Лорбанъри — каза Ястреба. Принцът се почувства глупаво задето се е опитвал да предпази другаря си. Отдръпна се встрани и освободи пътя. Защото жрецьт произнесе само пет думи и лудият престана да диша тежко, нашарените му от боя ръце се отпуснаха, гласът му стана по-тих и той кимна.

— Аз бях бояджия, но вече не мога да боядисвам — промълви той.

Сетне погледна подозрително към Ястреба и се озъби, разтърсвайки червеникавата си, прашна, буйна коса.

— Ти си отнел името на майка ми — рече той. — Вече не я познавам и тя не ме познава. Тя все още много ме обича, ала ме напусна. Мъртва е.

Сърцето на Арен се сви, обаче момчето видя, че Ястреба само тръсна глава:

— Не, не е мъртва.

— Но ще бъде. Тя ще умре.

— Да. Както всеки, който е живял — каза жрецьт. Бояджията изглеждаше за миг объркан от тези думи, после се хвърли право към Ястреба, хвана го за раменете и се наведе над него. Направи всичко това толкова бързо, че Арен не можа да му попречи, ала успя да се приближи достатъчно, за да чуе шепота му: „Открих пролома в мрака. Кралят стоеше там. Той го пази, той го владее. Носеше малък пламък, една свещица в ръката си. Духна я и тя угасна. Духна отново и тя се

запали! Засвети!“ Ястреба не се възпротиви, че го държат и му шепнат в ухото. Просто попита:

— Къде се намираше, когато видя туй?

— В леглото.

— Сънуваше ли?

— Не.

— Отвъд стената?

— Не — отвърна бояджията, внезапно отрезвен и като че ли с неудобство. Той пусна жреца и отстъпи назад. — Не, аз... аз не зная къде е. Видях го, ама не знам къде е...

— Именно това искам да науча — обясни Ястреба.

— Мога да ти помогна.

— Как?

— Имаш лодка. Нали си дошъл с нея? Ще продължиш нататък. На запад ли отиваш? Там е пътят. Пътят към мястото, където е той. Трябва да има място, място тук, защото той е жив — не е като духовете и сенките, които прекосяват стената, и не е от тях... През стената могат да преминават само духове, но кралят е тяло, безсмъртна плът. Аз видях как неговият дъх запалва пламъка в мрака, пламъка, който бе угасен. Видях всичко това.

Лицето на мъжа се бе преобразило с дива красота в златисточервената светлина.

— Аз зная, че той е преодолял смъртта. Зная го. Отдадох своето магическо умение, за да го узная. Някога бях магьосник! Ти също го знаеш и отиваш там. Вземи ме със себе си.

Същата светлина падаше върху лицето на Ястреба, но го оставяше неподвижно и сурово.

— Опитвам се да отида — каза магьосникът.

— Вземи ме със себе си! Ястреба кимна леко.

— Ако си на брега, когато отплаваме — рече той студено като преди.

Бояджията отстъпи още крачка назад и се втренчи в него. Въодушевеният му вид бавно помръкваше, докато придоби странен, вгълбен израз, сякаш някаква разумна мисъл се мъчеше да си пробие път през бушуващите думи, чувства и видения в обърканото му съзнание. Накрая той се обърна, без да каже дума, и затича обратно по

пътя, обгърнат от облака прах, който още не бе се уталожил след него. Арен пое дълбоко въздух с облекчение.

Ястреба също въздъхна, но не с лекота на сърцето.

— Е, добре — промълви той. — Странните пътища имат странни водачи. Да вървим. Арен пое редом с него.

— Нали няма да го вземеш с нас? — попита принцът.

— Това зависи от него.

В пристъп на гняв Арен помисли: „Зависи и от мен.“ Ала не каза нищо и те продължиха в мълчание.

В Сосара не ги посрещнаха ласкаво. На малък остров като Лорбанъри всичко се знае в мига, в който стане, и несъмнено бяха ги видели, когато свърнаха към къщата на бояджиите и когато говореха с лудия на пътя. Ханджията ги обслужи неучтиво, а жена му се престори на смъртно уплашена от тях. Вечерта, щом мъжете от селото се събраха под стрехите на хана, те твърде ясно показаха, че не разговарят с чужденци, но са много духовити и весели помежду си. Обаче не разполагаха с кой знае колко остроумия и скоро оживлението им пресекна. Дълго време седяха в мълчание и накрая кметът се обърна към Ястреба:

— Намери ли от твоя камък?

— Намерих малко — отвърна Ястреба учтиво.

— Без съмнение Сопли ти е показал къде да го откриеш.

— Ха-ха-ха — подеха другите мъже при този шедьовър на иронията.

— Сопли трябва да е името на червенокосия?

— На лудия. Ти се отбива при майка му тая сутрин.

— Дирех някой магьосник — каза жрецът.

Сухият, който седеше близо до него, плюна в тъмното:

— За какво ти е?

— За да намеря това, което търся.

— Хората идват в Лорбанъри за коприна — рече кметът. — Не идват за камъни. Нито за магии, фокуси, ала-бала или вълшебни номера. Тук живеят честни хора и вършат честна работа.

— Което е право, право е — потвърдиха останалите.

— И други тука не са ни нужни — чуждоземци, които слухтят и си пъхат носа в нашите дела.

— Което е право, право е — обади се хорът.

— Ако имаше някой заклинател, който да не е луд, щяхме да му дадем почтена работа в хангарите. Но такива не могат да вършат почтена работа.

— Биха могли, ако имаше какво да се работи — каза Ястреба. — Хангарите ви са празни, градините — запуснати. Коприната във вашите складове е изтъкана отпреди години. С какво се занимавате сега вие тук, в Лорбанъри?

— Гледаме си работата — сопна се кметът. Ала сухият се намеси някак развълнувано:

— Защо не се завръщат корабите, можете ли да ни кажете? За какво стоят в Хорт? Дали не е, защото нашата работа е калпава?

Прекъснаха го гневни опровержения. Всички крещяха един през друг, скачаха на крака, кметът размахваше юмруци пред лицето на Ястреба, някой извади нож. Бяха се развихрили дивашки страсти. Арен веднага бе скочил и гледаше към Ястреба, целият в очакване той да се изправи, обгърнат от магическо сияние и разкрил своята сила, да ги накара да онемаят. Но гостът не го направи. Остана седнал, местеше поглед от човек на човек и слушаше заплахите им. И постепенно те се успокоиха, сякаш не можеха да задържат гнева повече, отколкото задържаха веселието. Ножът беше прибран, заплахите се обърнаха на закачки. Хората почнаха да се изнизват като кучета след бой, едни наперено, други крадешком.

Когато останаха сами, Ястреба се изправи, влезе в хана и отпи от каната до вратата глътка вода.

— Хайде, момче — каза той. — Стига ми толкова.

— На лодката ли?

— Да.

Жрецът остави на перваза два сребърни търговски жетона, за да плати преспиването, и метна на рамо лекия вързоп с дрехи. Арен бе уморен и умираше за сън, но като погледна стаята на хана, задушна и грозна, с неспокойни прилепи по тавана, спомни си миналата нощ и с готовност последва Ястреба. Мислеше също, докато се спускаха по тъмната, единствена улица на Сосара, че ако тръгнат сега, ще успеят да се изплъзнат от лудия Сопли. Щом обаче стигнаха на пристанището, той ги чакаше там.

— Ето те и теб — кимна жрецът. — Качвай се, ако искаш да дойдеш.

Без да каже дума, Сопли скочи в лодката и се сви до мачтата като голямо бездомно куче. Този път Арег: се разбунтува:

— Повелителю!

Ястреба се обърна. Те застанаха очи в очи на кея над лодката.

— Всички на този остров са луди. Но аз мислех, че ти не си. Защо го вземаш с нас?

— За водач.

— Водач — към по-голяма лудост? Към смърт чрез удавяне или нож в гърба?

— Към смъртта, ала по кой път, не зная. Арен говореше разгорещено и въпреки че Ястреба му отвръщаше кратко, в гласа му имаше свирепа нотка. Не бе свикнал да му задават въпроси. Но откак този следобед се опита да го предпази от лудия на пътя и се убеди колко безсмислена и ненужна е помощта му, Арен изпитваше горчивина и целият пристъп на всеотдайност, който го бе обзел сутринта, се изгуби. Беше неспособен да защити Ястреба, не му позволяваха да взема решения, неспособен бе и не му бе позволено даже да узнае същността на тяхното дирене. Просто го влачеха, непотребен като дете. Обаче той не беше дете.

— Няма да се карам с теб, повелителю — рече принцът колкото можа по-студено. — Но това е ... Това е отвъд всякакъв разум.

— То е отвъд разума. Ние отиваме там, където разумът няма да ни отведе. Ще дойдеш ли или не? Сълзи на гняв бликнаха от очите на Арен.

— Казах, че ще дойда и ще ти служа. Аз не изменям на думата си.

— Туй е добре — сурово отвърна жрецът и понечи да се обърне. После отново погледна момчето. — Ти си ми нужен, Арен. Както и аз на теб. Защото сега мога да ти кажа: убеден съм, че това е твоят път, пътят, който трябва да следваш не от покорност и вярност към мене, а понеже ти е бил предопределен още преди да ме срещнеш; още преди да стъпиш на Роук, преди да отпътуваш от Енлад. Не можеш да му обърнеш гръб.

Гласът му бе омекнал. Арен му отвърна все така мрачно:

— Как бих могъл да му обърна гръб, без лодка, тук, на края на света?

— Нима това е крайт на света? Не, той е много по-далеч. Но все пак ние може би ще го достигнем.

Арен кимна и се метна в лодката. Ястреба върза въжето и повика лек вятър в платното. След като веднъж се отдалечиха от мержелеещите се пусти пристанища на Лорбанъри, хладен и чист въздух полъхна от тъмния север, сребърната луна изгря от гладкото море пред тях и се издигна от лявата им страна, докато те плаваха на юг, заобикаляйки острова.

7. ЛУДИЯТ

Лудият, бояджията от Лорбанъри, седеше свит на кълбо до мачтата, прегърнал с ръце коленете си и клюмнал глава. Огромната му буйна коса изглеждаше черна под лунната светлина. Ястреба се бе завил с едно одеяло и потънал в сън на кърмата на лодката. Никой не се помръдваше. Арен остана седнал на носа, като си даде клетва да бди цяла нощ. Ако жрецът предпочиташе да си мисли, че лудият им спътник няма да ги безпокои през нощните часове, това си беше негова работа. Арен обаче имаше свое мнение и своя отговорност.

Ала нощта бе твърде дълга, твърде спокойна. Лунната светлина се сипеше неизменна. Свит до мачтата, Сопли издаваше дълги полугласни похърквания. Лодката се движеше неусетно и неусетно Арен се предаде на съня. Веднъж се стресна, видя, че луната не се е издигнала много, и изостави самозвания си пост, настани се удобно и заспа.

Отново го навестиха сънища, както през цялото това пътуване; в началото те бяха накъсани, но странно сладостни и успокояващи. На мястото на мачтата на „Взор“ растеше дърво с огромни извити клони, покрити с листак. Лебеди водеха лодката, като се стрелкаха пред нея със силните си криле. В далечината над синьо-зеленото море сияеше град от белоцветни кули. После Арен се намери в една от кулите, изкачвайки спираловидното стълбище, като тичаше по него с нетърпение и лекота. Картините семеняха, пак се появяваха и се превръщаха в други, които отминаваха без следа. Ала внезапно той се озова сред страшния мъждив полумрак на блатото и у него се всели ужас, който го задави. Въпреки всичко продължи напред, защото трябваше да върви. Дълго време беше нужно, докато осъзнае, че да вървиш напред тук означава да се въртиш в кръг, да стигнеш отново до собствените си следи. И все пак трябваше да се измъкне. Това ставаше все по-неотложно. Започна да тича. Както тичаше, кръговете се стесняваха и земята взе да хлътва подобно фуния. Той бягаше в сгъстяващия се мрак все по-бързо и по-бързо около пропадащото устие

на една яма, огромен водовъртеж, който всмукваше надолу, към мрака. Едва разбрал това, кракът му се подхлъзна и принцът падна.

— Какво има, Арен? — Ястреба му говореше от кърмата. В сивата зора небето и морето бяха тихи.

— Нищо.

— Кошмар ли?

— Нищо.

Арен бе измръзнал и дясната ръка го болеше, понеже дълго бе стояла свита под него. Момчето примижа срещу прииждащата светлина и си помисли: „Той ми намеква едно или друго, но няма ясно да ми каже къде сме тръгнали и защо, и защо аз трябва да ходя там. А ето че помъкна и този луд с нас. Кой е по-луд, побърканият или аз, че съм поел с него? Те двамата се разбират помежду си. Всички магьосници са луди сега, спомена той. Бих могъл да си бъда у дома, в двореца в Берила, в моята стая с дърворезба по стените и застлана с червени килими, край горящата камина. Можех днес да се будя, за да тръгна на лов с баща си. Защо дойдох с него? Защо ме взе със себе си? Защото такава било предопределението ми, твърди той, ала това са магьоснически приказки, които правят нещата да изглеждат големи чрез големи думи. Но смисълът им винаги е отвъд думите. Ако трябва да отида някъде, то е у дома, а не да се скитам безсмислено из Разливите. Аз имам задължения вкъщи, а пък се опитвам да се измъкна от тях. Ако Ястреба наистина мисли, че съществува някакъв враг на магията, защо тръгна сам с мене? Би могъл да вземе друг жрец за свой помощник — или стотици. Би могъл да доведе цяла армия или корабна флотилия. Така ли се посреща гибелна злина — като изпратиш с лодка един старец и едно момче? Това си е чиста лудост. Самият той е луд — както каза, отива да търси смъртта. Търси смъртта, а иска да вземе и мен. Обаче аз не съм нито луд, нито стар, не искам да умирам и няма да отида с него.“

Арен се повдигна на лакът и се загледа напред. Луната, която бе изгряла пред лодката, когато напуснаха залива Сосара, сега отново беше напреде им, залязвайки. Зад тях от изток идваше денят — мъждив и посивял.

Нямаше облаци, небето бе смъртно и болезнено неясно. По-късно слънцето започна да пари, но грееше забулено, без блясък.

Целия ден те плаваха покрай бреговете на Лорбанъри, ниски и зелени от дясната им страна. Лек вятър духаше откъм сушата и издуваше платното им. Някъде привечер отминаха и последния голям нос; бризът утихна. Ястреба извика магически вятър и като пуснат сокол „Взор“ стремително полетя, оставяйки зад себе си Острова на коприната.

Бояджията Сопли седеше свит на мястото си през цялото време; очевидно имаше страх от лодки и от морето, бе налегнат от морска болест и окаян. В този миг той дрезгаво се обади:

— На запад ли пътуваме?

Залезът светеше право в лицето му. Но Ястреба кимна; проявяваше търпение и при най-глупавите му въпроси.

— Към Обхол ли?

— Обхол е на запад от Лорбанъри.

— Далеч на запад. Може би онова място е там.

— Как изглежда то?

— Откъде да знам! Как бих могъл да го видя? То не се намира в Лорбанъри. С години съм го дирил, четири-пет години в мрака, в нощта. Когато затворех очи, той ме викаше: „Ела, ела“, ала аз все не можех да отида. Аз не съм повелител на магьосниците, способен да намира пътищата в мрака. Но има и място, където може да се отиде по светло, на слънце. Милди и майка ми не успяха да проумеят това. Те търсеха само в тъмното. Тогава старият Милди умря, а майка ми загуби разсъдъка си. Забрави заклинанията, които използвахме при боядисването, и туй се отрази на ума ѝ. Искаше да умре, обаче аз ѝ казах да почака. Да почака, докато открия онова място. Трябва да има такова място. Щом мъртвите могат да се връщат в живота на този свят, трябва да съществува някакво място, откъдето се преминава.

— Мъртвите се връщат в живота, така ли?

— Мислех, че тия неща са ти известни — отвърна Сопли след малко, като гледаше изпитателно Ястреба.

— Аз се стремя да ги узная.

Сопли нищо не каза. Жрецът внезапно впери в него остър, пряк поглед, на който не можеше да се устои, и рече ласкаво:

— Път към безсмъртието ли търсиш, Сопли? Сопли срещна очите му за миг. После сведе своята рошава, кафеникаво-червена глава, склочи ръце около глезените си и се полюля напред-назад. Изглежда,

заемаше тази поза, когато се страхуваше, а щом беше в нея, нито говореше, нито слушаше какво му приказват. Арен се извърна от него отчаян и отвратен. Как щяха да пътуват дни и нощи наред със Сопли в една осемнадесетфутова лодка? То бе като да делиш едно и също тяло с някоя болна душа...

Ястреба се приближи до носа и коленичи на пейката за гребца, съзерцавайки бледата вечер.

— Този човек има нежна душа — каза той. Арен не отговори. Само попита ледено:

— Що за място е Обхол? Никога не съм чувал за него.

— Виждал съм го единствено на картите, нищо повече... Погледни нататък — спътниците на Гобардон!

Огромната звезда с топазен цвят сега се бе издигнала по-високо в южното небе, а малко под нея блестяха едно бяло светило вляво и едно синкаво-бяло вдясно, като образуваха триъгълник и озаряваха мътното море.

— Имат ли имена?

— Повелителят на имената не знаеше. Може би жителите на Обхол и Уелогии са им дали названия. Нямам представа. Вече навлизаме в неизвестни морета, Арен, под Знака на края.

Момчето не отвърна, вгледано с някаква омраза в светлите безименни звезди над безбрежната водна шир.

Докато те плаваха на запад ден след ден, топлината на южната пролет се спускаше над водите и небето се проясняваше. Но на Арен му се струваше, че светлината е някак си мъждива, като пречупена през стъкло. Морето бе топло и плаването не освежаваше. Солената им храна беше безвкусна. Всичко бе лишено от ведрина и блясък освен през нощта, когато звездите грееха с по-могъщо сияние от всеки друг път. Той лягаше и гледаше към тях, докато заспеше. А заспеше ли, почваше да сънува — все оня сън с блатото и ямата или някаква долина, обградена от високи скали, или безконечен път надолу под надвиснало небе. И все тази мъглива светлина, и ужаса, и безнадеждния опит да избяга.

Той не спомена на Ястреба за всичко това. Не говореше за нищо съществено с жреца, за нищо освен за дреболиите, съпътстващи плаването им. Ястреба, който винаги трябваше да бъде измъкван от обичайното си мълчание, и сега беше потънал в него.

Арен започна да разбира какъв глупак е бил да се довери духом и телом на този неспокоен, потаен човек, дето се оставяше да бъде движен от пориви и не се стараеше дори да държи живота си в свои ръце поне колкото да го съхранява. Да, той вече бе заживял с мисълта за смъртта, защото според Арен нямаше смелост да признае собствения си провал — провала на магическото изкуство като върховна сила сред хората.

За тези, които познаваха тайните, стана ясно, че не се крият особени загадки в онова вълшебство, от което Ястреба и всички заклинатели и магьосници от неговото поколение извличаха славата и влиянието си. Нищо нямаше в него освен способности за използване на вятъра и климата, знание за лечебните свойства на билките и умели илюзии с мъгли, светлини и изменения на формите, които можеха да впечатлят невежите, но бяха само прости трикове. Светът оставаше непроменен. Нищо в магическото изкуство не даваше на човека власт над другите, нито над смъртта. Жреците не живеяха повече от обикновените хора. Всичките им тайнствени слова не бяха способни да отложат и с час приближаващата гибел.

Даже в малките неща не можеше да се разчита на магията. Ястреба пестеше уменията си. Те пътуваха с природните ветрове винаги щом можеха, ловяха риба, за да се прехранват, икономисваха водата като всички други моряци. След четириднешно нескончаемо блъскане в насрещни ветрища Арен го помоли да извика малко попътен вятър в платното и когато той поклати отрицателно глава, попита:

— Защо не?

— Не бих накарал болен човек да се надбягва, нито ще поставя камък върху превит от товар гръб — отвърна Ястреба.

Не беше ясно дали говори за себе си или за целия свят. Отговорите му винаги бяха пестеливи, трудни за разбиране. В това, помисли си Арен, е същността на магьосничеството: да намекваш за голямо значение, когато не казваш изобщо нищо, и да се правиш, че бездействието е короната на мъдростта.

Арен се стараеше да не обръща внимание на Сопли, ала туй се оказва невъзможно. Във всеки случай между тях се установи нещо като връзка. Сопли не беше толкова луд или не по такъв прост начин, какъвто подсказваха дивашки обраслата му глава и накъсаните

приказки. Всъщност лудостта му се изразяваше най-силно в страха му от водата. Да влезе в лодката му бе струвало отчаяна смелост и той не успя да се отърси напълно от уплахата си. Седеше все с ниско наведено чело, за да не вижда вълните, които се надигаха и плискаха наоколо, и крехката малка черупка на лодката. Наложеше ли се да се изправи, завиваше му се свят и той се хващаше за мачтата. Първия път, когато Арен реши да поплува и се хвърли от носа, Сопли ужасен изкрещя. Щом момчето се покатери обратно в лодката, завари бедния човечец позеленял от страх.

— Помислих, че се давиш — каза той и Арен се засмя.

Следобед, когато Ястреба се отдаде на съзерцание, без нищо да чува и забелязва, Сопли винмателно допълзя по пейките до Арен и тихичко го попита:

— Ти не искаш да умреш, нали?

— Разбира се, че не.

— А той иска — рече Сопли, като леко посочи с долната си челюст към Ястреба.

— Защо приказваш така?

Арен заговори с властен тон, който всъщност бе естествен за него, и Сопли го прие, въпреки че беше десет или петнадесет години по-възрастен от принца. Лудият отвърна с вежлива готовност, макар и както винаги несвързано:

— Той иска да стигне до мястото на тайната. Но не разбирам защо. Той не иска... Не вярва в... обещанието.

— Какво обещание?

Сопли го изгледа остро с нещо от опустошената си мъжественост в очите, ала волята на Арен бе по-силна. Отговори му съвсем тихо:

— Ти знаеш. Живот. Вечен живот.

По тялото на Арен премина мразовита тръпка. Спомни си своите сънища — блатото, ямата, високите скали, мъждивата светлина. Това беше смъртта, това беше ужасът от смъртта. От нея трябваше да избяга. Да намери пътя. А там, на входа, стоеше фигура със сенчест ореол, която държеше светлинка, малка колкото перла — проблясъка на безсмъртния живот. За първи път Арен срещна очите на Сопли: светлокафяви и много чисти; в тях прочете, че най-накрая е разбрал и че Сопли също знае.

— Той — каза бояджията, като помръдна брадичка към Ястреба — не иска да отдаде името си. Никой не може да се вмъкне оттам заедно с името си. Проходът е твърде тесен.

— Ти виждал ли си го?

— В тъмното, в съзнанието си. А това не е достатъчно. Аз искам да стигна там. Искам да го съзря. В реалния свят, със собствени очи. Какво ще стане, ако... ако умра и не успея да открия прохода, мястото? Повечето хора не го откриват, те даже не знаят, че съществува, само някои от нас имат силата. Но е трудно, понеже, за да стигнеш дотам, трябва да отдадеш силата си... Не ти остават думи. Не ти остават имена. Твърде трудно е да се справиш със съзнанието. А когато... умреш, съзнанието ти... също умира. — Той се запъваше всеки път при тая дума. — Аз не искам да зная, че мога да се върна. Искам да достигна дотам. Откъм страната на живота. Искам да живея, да бъда спасен. Мразя... мразя тази вода...

Бояджията сви крайници като паяк, който пада, и медночервената му глава потъна между раменете, за да се скрие от гледката на морето.

Ала след това Арен вече не избягваше разговорите с него, защото знаеше, че Сопли споделя не само виденията му, но и страха му и че ако стане най-лошото, би могъл да му помогне срещу Ястреба.

Те държаха неотменен курс на запад, където според магьосника ги водеше Сопли, като плаваха бавно в затишията и непостоянния бриз. Обаче не Сопли ги водеше — той, който нищо не знаеше за морето, не беше виждал карта, не бе стъпвал в лодка и изпитваше болезнен ужас от водата. Всъщност водач им бе жрецът и съзнателно ги отклоняваше. Сега Арен разбираше това и виждаше основанията му. Върховният жрец съзнаваше, че те и други като тях търсят безсмъртие, което им е обещано и към което са привлечени, и може би ще го намерят. В своята гордост, в своята високомерна гордост на Върховен жрец той се страхуваше да не би те да се сдобият с него. Завиждаше им, боеше се от тях и не би допуснал някой да бъде по-могъщ от него. Беше решил да плават навътре, в открито море, отвъд всички земи, докато напълно загубят пътя и не са в състояние да се върнат обратно в света и там да умрат от жажда. Защото самият той бе готов да умре, за да им попречи да постигнат безсмъртие.

От време на време Ястреба проговаряше на Арен за едно или друго, свързано с лодката, плуваше с него в топлото море или му пожелаваше лека нощ под огромните звезди и тогава всички тези тревоги изглеждаха на момчето пълна безсмислица. Понякога то се взираше в своя спътник, виждаше твърдото му, сурово, търпеливо лице и си мислеше: „Той е мой приятел и повелител.“ И му се струваше невероятно, че се е съмнявал. Но скоро след това отново се съмняваше и със Сопли си разменяха предупредителни погледи към общия им враг.

Всеки ден слънцето печеше силно, ала помътнено. Светлината му падаше като гланц над бавно надигащото се море. Водата бе синя, небето също — без оттенъци, без промяна. Слаби ветрове подухваха и отмираха; те обръщаха платното, за да ги уловят, и бавно пълзяха към безкрая.

Най-сетне един следобед се появи лек попътен вятър и Ястреба посочи към залеза:

— Погледнете!

Високо над мачтата ято морски патици се бе подредило във формата на черна руна, изписана в небето. Патиците летяха на запад — и на другия ден оттам пред „Взор“ се откри огромен остров.

— Това е той — кимна Сопли. — Островът. Трябва да отидем до него.

— Там ли е онова място, което търсиш?

— Да. Трябва да слезем на тази суша. Няма по-далечна от нея.

— Сигурно е Обхол. Отвъд него в Южния разлив се намира още един остров, Уелогии. А в Западния разлив има острови още по-далеч от Уелогии. Сигурен ли си, че е тук, Сопли?

Бояджията се ядоса и пак започна да потреперва с клепачи. Но Арен си помисли, че той вече не говори с тях така безумно, както беше говорил в Лорбанъри.

— Да. Тук трябва да слезем. Стигнахме. Тук е мястото, което търсим. Искаш ли да се закълна, че го познавам? Да се закълна ли в името си?

— Не можеш — каза Ястреба с неумолим глас, гледайки нагоре към Сопли, доста по-висок от него. Сопли се бе изправил, за да наблюдава сушата пред тях, като се държеше здраво за мачтата. — Не прави опит, Сопли.

Лицето на бояджията се смръщи сякаш от гняв или болка.

Той погледна към планините, които се мерзелееха сини в далечината отвъд надигащата се, пулсираща морска повърхност, и рече:

— Ти ме взе за водач. Мястото е тук. Трябва да слезем на брега.

— Ще слезем, разбира се. Трябва да налеем вода — каза Ястреба и отиде при лоста на кормилото. Сопли седна на своето място до мачтата, мърморейки. Арен го чу да произнася:

— Заклевам се в името си, в моето име — и така многократно, като при всяко повтаряне се свиваше болезнено.

Те доближиха острова при северен вятър и заплаваха по крайбрежието, за да търсят залив или място за спиране, но големите пенести вълни се разбиваха гръмко под палещите лъчи по целия северен бряг. Зелени планини, покрити до върховете с дървета, се припичаха на слънцето във вътрешността на сушата.

Щом заобиколиха един нос, те най-сетне се добраха до залив във формата на сърп и с бели пясъчни ивици. Тук вълните достигаха успокоени, омаломощени от носа и лодката можеше спокойно да излезе на сушата. Никаква следа от човешки живот не се виждаше нито на брега, нито горе в планините. Не се забелязваха ни лодка, ни покрив, ни струйка дим. Лекият ветрец спря веднага, щом „Взор“ навлезе в залива. Беше тихо, безветрено, горещо. Арен хвана веслата, Ястреба улравляваше. Единственият звук бе скърцането на дървените дръжки. Зелените върхове се извисяваха над залива, затваряйки кръга. Слънцето полагаше воали от нагорещена до бяло светлина над водата. Арен чуваше как кръвта бучи в ушите му. Сопли бе напуснал заслона на мачтата и пропъзлял на носа, се държеше за планшира и се взираше, целият устремен към сушата. Загорялото белязано лице на Ястреба лъщеше от пот като намазано с олио. Погледът му постоянно се местеше от вълните под тях нагоре към стръмнините, потънали в зеленина.

— Ето сега — каза той на Арен и лодката. Момчето загреба три пъти надълбоко с веслата и „Взор“ леко се вряза в пясъка. Ястреба скочи долу, за да изблъска корпуса към брега с последния тласък на вълните. Но когато понечи да го блъсне, той се препъна и едва не падна, като се залови за кърмата. С огромно усилие издърпа лодката

обратно във водата, преодолявайки вълната, и се метна вътре, докато „Взор“ се колебаеше между морето и брега.

— Гребете! — промълви магьосникът задавено, застанал на четири крака. От него шуртеше вода и той се опитваше да си поеме дъх. Държеше копие — с бронзов връх, дълго около две стъпки. Откъде го беше взел? И друго копие се появи, докато Арен залегна изумен над веслата.

Копието удари странично една от пейките за гребци и пропука дървото, отскачайки от единия ъгъл до другия. По скалите край брега под дърветата се движеха някакви силуети, които подтичваха приведени. Чуваха се кратки подсвирквания и свистене. Арен веднага сниши главата си между плешките, наведе се и загреба с мощни удари: два, за да излезе от плитчините, един — за да обърне лодката, и след това навътре в морето.

Сопли закрещя зад гърба му. Той хвана внезапно ръцете на принца, така че веслата изхвърчаха над водата и краят на едното удари момчето под лъжичката. За миг то остана ослепено и бездиханно.

— Обърни! Обърни! — крещеше Сопли. „Взор“ внезапно подскочи и се залюля сред вълните. Яростен, Арен се озърна, щом пак улови веслата. Сопли не беше в лодката.

Навсякъде около тях дълбоката вода на залива бушуваше ослепително на слънцето.

Арен отново погледна глупаво назад, после към Ястреба, клекнал на кърмата.

— Натам — посочи жрецът наблизно, но там нямаше нищо освен морето и жаркото слънце.

Копие, полетяло от тетива, едва не улучи лодката и потъна безшумно на няколко ярда от нея. Арен загреба с дузина силни удари, сетне отпусна мускули и още веднъж погледна към Ястреба.

Дланите и лявата му ръка бяха целите в кръв. Той притискаше върху рамото си парче брезент. Бронзовърхото копие лежеше в дъното на лодката. В първия момент, когато Арен го бе видял, то не беше в ръцете на Ястреба; оказа се, че е стърчало от рамото му, със забит в него връх. Магьосникът съсредоточено наблюдаваше водата между тях и белия бряг, където някакви дребни фигурки сновяха и ръкомахаха в ослепителната мараня. Накрая проговори:

— Продължавай.

— Сопли...

— Изобщо не изплува.

— Удавил ли се е? — попита Арен. Не можеше да повярва.

Спътникът му кимна.

Арен продължи да гребе, докато брегът остана само бяла ивица в подножието на горите и високите зелени върхове. Ястреба седна на кормилото, като придържаше парчето плат върху рамото си, ала без да му обръща внимание.

— Копие ли го прониза?

— Не, Сопли скочи.

— Но той... той не можеше да плува. Страхуваше се от водата.

— Да. Смъртно се страхуваше. Искеше да стигне до брега.

— Защо ни нападнаха? Кои са те?

— Сигурно са ни сметнали за врагове. Би ли... ми помогнал с това за момент?

Едва тогава Арен видя, че парчето плат, с което жрецът затискаше рамото си, е прогизнало от кръв.

Копието се бе забило между раменната става и ключицата, като бе разсякло една от основните вени и тя кървеше обилно. Под неговите указания Арен накъса ивица от някаква ленена риза и превърза раната. Ястреба го помоли за копието и когато Арен го положи на коленете му, той опипа с дясната си ръка острието, издължено и тясно като върбов лист, направено от грубо изкован бронз. Опита се да каже нещо, но после тръсна глава:

— Нямам сила за заклинания. По-късно. И така ще се оправя. Ще ни измъкнеш ли от този залив, Арен?

Момчето мълчаливо се върна на веслата. Напрегна своето силно и гъвкаво тяло и скоро изведе „Взор“ извън сърпа на залива в открито море. Платното висеше вяло. Слънцето гореше през завесата от омара и в ужасната задуха зелените върхове сякаш трепереха и пулсираха. Ястреба се бе опънал на дъното на лодката, с глава, подпряна на пейката до лоста на кормилото, и лежеше неподвижен с полупритворени клепачи и устни. Арен не смееше да го гледа в лицето, а рееше поглед над кърмата. Гореща мараня се стелеше над водата, сякаш воали паяжина бяха опънати под небето. Ръцете му трепереха от умора, обаче той продължаваше да гребе.

— Накъде ни караш? — попита Ястреба с дрезгав глас, като се приповдигна.

Обръщайки се, Арен видя лунния сърп на залива да извива отново своите зелени ръце към лодката, зърна пред тях бялата линия на брега и високо горе скупчените планини. Беше обърнал „Взор“, без да разбере.

— Не мога да гребя повече — каза той и остави веслата, а после се сви на носа.

Непрекъснато имаше чувството, че Сопли се намира зад него, там, до мачтата. Бяха прекарвали много дни заедно и смъртта му бе твърде внезапна, твърде безсмислена, за да бъде разбрана. Нищо не можеше да бъде разбрано.

Лодката остана да се люшка върху водата, платното беше провиснало на мачтата. Приливът, нахлуващ към залива, я обърна странично по посока на течението и на леки тласъци я побутваше все по-близо и по-близо към далечната бяла линия на брега.

— „Взор“ — ласкаво произнесе жрецът и каза още дума-две на Древната реч. Корпусът слабо се олюля и се насочи към открито море, като се плъзна по бляскавата водна повърхност, надалеч от лапите на залива.

Но бавно и постепенно след по-малко от час лодката спря да се движи и платното отново увисна. Арен погледна през рамо и видя другаря си — той лежеше както преди, ала главата му бе леко клюмнала, очите — затворени.

През цялото време Арен изпитваше тежък, болезнен ужас, който растеше и парализираше действията му, сякаш оплиташе с фини нишки тялото и замъгляваше ума. Нямахше кураж у него, който да се пребори с този страх, а само тъпо негодувание срещу съдбата.

Не би трябвало да оставя лодката да се носи по течението тук, в близост до скалистите брегове на една земя, чиито жители нападаха странниците — това му беше ясно, но вече нямаше голямо значение. Какво му оставаше да прави? Да гребе? Да върне „Взор“ обратно в Роук? Той бе изгубен, бе свършено и безнадеждно изгубен в необятния разлив. Никога не ще успее да закара лодката до някоя приятелска земя и след седмици пътуване. Само воден от жреца би могъл да го стори, обаче Ястреба беше безпомощен, ранен така внезапно и безсмислено, както Сопли бе мъртъв. Лицето му бе

променено, жълтеникаво, с отпуснати черти. Може би умираше. Арен помисли, че трябва да го премести под сенника, за да го предпази от слънцето, и да му даде вода. Хората, изгубили кръв, страдаха от жажда. Но вече дни наред те нямаха достатъчно вода, бъчонката беше почти празна. Какво значение имаше това сега? Нямаше никаква полза от нищо, всичко бе все едно. Щастието си беше отишло.

Минаваха часове, слънцето припичаше, сивкавата горещина обгръщаше Арен. Той оставаше неподвижен.

Хладина облъхна челото му. Принцът вдигна очи. Беше вечер — слънцето бе залязло, хоризонтът на запад — мъждивочервен. „Взор“ бавно се движеше с лекия източен бриз, заобикаляйки стръмните гористи брегове на Обхол. Арен отиде на кърмата и се погрижи за спътника си — приготви му един сламеник под сенника и му даде да пие. Извърши всичко това набързо, избягвайки с поглед превръзката, която трябваше да се смени, защото раната не бе престанала да кърви. Отмалял, Ястреба не проронваше дума. Даже докато пиеше жадно, очите му се затваряха и той отново потъна в сън, за който беше повече жаден. Жрецът лежеше мълчаливо и щом бризът утихна в мрака, никой не го замени с магически вятър и лодката отново се залюля безгрижно върху гладката, въздишаща вода. Но сега планините, които се възправяха отдясно, бяха черни на фона на великолепното звездно небе и Арен дълго ги съзерцава. Техните очертания му се струваха познати, сякаш ги бе виждал по-рано, сякаш ги бе познавал през целия си живот.

Когато легна да спи, беше с лице на юг и там, високо в небето, над пустото море, блестеше звездата Гобардон. Двете светила, които заедно с нея очертаваха триъгълник, също бяха горе, а под тях в една редица грееха още три и описваха по-голям триъгълник. Накрая, с напредването на нощта, други две звезди се търкулиха от сребристочерната водна шир. Те бяха жълти като Гобардон, ала побледи, разположени върху полегата линия, спускаща се от долния десен ъгъл на триъгълника. И тъй, това бяха осемте от онези девет звезди, за които се смяташе, че очертават фигурата на човек или хардийската руна Агнен. Арен не съзираше човек във фигурата, освен ако не беше странно изкривен, както при повечето звездни форми. Но руната бе ясно очертана, с превито рамо и напречна черта, липсваше

само основата, последният щрих — звездата, която още не се виждаше.

Както наблюдаваше тая картина, Арен заспа. Щом се събуди на сутринта, „Взор“ се бе отдалечила от Обхол. Мъгла скриваше бреговете и всичко останало освен върховете на планините и изтъняваше понататък над лилавите води на Юга, забулвайки последните звезди.

Арен погледна своя спътник. Ястреба дишаше неравномерно, както когато болката пропълзи в съня, без да го разбива съвсем. Лицето му изглеждаше сбръчкано и старо под студената контрастна светлина. Арен се вгледа в него, видя един човек, останал без силата си, без магическо умение, без здраве, даже без младост, без нищо. Той не защити Сопли, нито отклони копието от самия себе си. Поведе ги към гибел и не ги спаси. Сега Сопли бе мъртъв, а и той умираше. И принцът щеше да умре. Заради този човек и всъщност съвсем напразно.

Така Арен погледна на него с ясните очи на отчаянието и разпозна нищото.

Не се събуждаше у него споменът за водоскока под самодивското дърво, нито за бялата магическа светлина в мъглата над кораба за роби, нито за печалните градини край къщата на бояджиите. Никаква гордост или воля не се пробуждаха у него. Той гледаше как зората се издига над притихналото море, където в ниското пълзяха огромни вълни с цвят на аметист и всичко приличаше на сън, избледняло, изпразнено от присъствието и силата на реалността. И в дълбините на съня и на водата нямаше нищо — само бездна и пропаст. Нямаше дълбини.

„Взор“ се движеше неравномерно и бавно, следвайки променливото настроение на въздушните течения. Отзад в изгряващото слънце се стопяваха черните върхове на Обхол, откъдето прииждаше вятърът и носеше лодката далеч от сушата, далеч от света, навътре в открито море.

8. ДЕЦА НА ОТКРИТОТО МОРЕ

Към пладне Ястреба се размърда и поиска вода. След като отпи, той попита:

— В каква посока плаваме?

Защото платното над главите им беше опънато и „Взор“ се гмуркаше и издигаше като ластовичка върху дългите вълни.

— На запад или северозапад.

— Студено ми е — промълви Ястреба. Слънцето сияеше и изпълваше лодката с топлина. Арен не каза нищо.

— Опитай да държиш посока на запад. Към Уелоги, западно от Обхол. Спри на сушата там. Трябва ни вода.

Момчето се взря напред към пустото море.

— Какво има, Арен?

Принцът не отговори.

Ястреба пробва да се изправи и да седне и като не успя, и се протегна към жезъла, който лежеше до сандъчето. Но не можа да го достигне и когато се опита да каже нещо, думите се спряха на пресъхналите му устни. Кръвта рухна пак изпод подгизналата и вкоравена превръзка и потече на тъничка пурпурна нишка по мургавата кожа на гърдите му. Той рязко си пое дъх и затвори клепачи.

Арен го погледна без никакво чувство и не за дълго. Пристъпи към носа и отново се сви там, втренчил очи напред. Устата му бе пресъхнала. Вятърът, който сега духаше стабилно от изток над откритото море, беше сух като пустинен. Имаха само един-два литра вода в бъчвичката и те според Арен бяха за Ястреба, не за него — изобщо не му хрумна да пие от тази вода. Той бе опънал въдиците, понеже откакто напуснаха Лорбанъри, бе научил, че суровата риба утолява и глада, и жаждата. Обаче нищо не се хващаше. Все едно — нямаше значение. Лодката плаваше ли, плаваше из водната пустиня. Над нея, по небесната шир, също от изток на запад, плаваше слънцето — бавно, но спечелвайки накрая надпреварата.

За момент Арен помисли, че на юг вижда някакви сини възвишения, които можеха да бъдат суша или облак. Вече часове наред лодката се движеше на северозапад. Той не направи опит да я обърне и да промени курса — остави я да си върви. Сушата можеше да е истинска, ала можеше и да не е. Нямаше никакво значение. Цялото това необятно огнено великолепие от вятър, слънце и море беше за него само дим и мъгла.

Настъпи мрак, после светлина, пак мрак и пак светлина — като барабанни удари върху опънатото платно на небето.

Арен повлече ръка по вълните зад борда. За миг я зърна съвсем ясно — тя светлееше бледозеленикава изпод живата вода. Наведе се и изсмука влагата от пръстите. Бе горчива и болезнено изгори устните му, но той опита отново. Започна да му се гади, преви се да повърне, обаче само малко жълта течност опари гърлото му. Страхуваше се да приближи до Ястреба, защото водата бе свършила. Цял се тресеше въпреки горещината. Всичко беше тихо, сухо и ярко, ужасно ярко. Принцът скри очи от светлината.

В лодката стояха трима мъже, тънки като върлини, с ъгловати лица и сивооки, прилични на жерави или чапли. Имаха пискливи птичи гласове. Нищо не им се разбираше. Един от тях коленичи до него с тъмен мех в ръка и му даде да пие — беше вода. Арен пи ненаситно, задушаваше се, отново пиеше, докато пресуши съда. Тогава се огледа, мъчейки се да се вдигне на крака:

— Къде е той, къде е той?

Защото на „Взор“ редом с него бяха само тримата странни слаби мъже.

Те го погледнаха, без да разбират.

— Другият — промълви момчето прегракнало, като трудно произнасяше сричките с възпаленото си гърло, — приятелят ми.

Единият от тях усети отчаянието му, макар и не по думите. Леко постави ръка на рамото му, а с другата посочи:

— Ето там.

Арен се обърна. И видя на север пред лодката редица салове, скупчени или пръснати из морето — толкова много салове, че приличаха на есенни листа върху езерна повърхност. По средата на всеки имаше ниска каюта или заслон, на някои дори стърчаха мачти с напречни рейки. Те плаваха като листа, леко се издигаха и спускаха,

щом под тях преминаха огромните вълни на западното море. Помежду им като сребро проблясваха просеки вода, а отгоре виснеха дъждовни облаци, златистовиолетови, и затуляха небето на запад.

— Ето там — посочи мъжът към голям сал, близо до „Взор“.

— Жив ли е?

Всички го погледнаха и накрая някой от тях разбра:

— Жив е, той е жив.

Тогава Арен заплака, разтърсван от сухи хлипове. Единият от мъжете пое китката му в своята силна издължена ръка и го изведе от „Взор“ на сала, към който бе завързана лодката. Съоръжението бе така огромно и леко на повърхността, че не потъна дори малко под тяхната тежест. Мъжът преведе Арен, докато друг от тях протегна тежка кука с извит зъб на акула и придърпа един близък сал, така че да скочат на него. Там непознатият заведе Арен до някакъв навес, открит от едната страна и заслонен с платнище откъм останалите три.

— Легни — каза му той и Арен не разбра нищо повече.

Лежеше, изпружен по гръб, и погледът му блуждаеше по зеления навес, изпъстрен със ситни точки светлина. Струваше му се, че се намира в ябълковите градини на Семермин, където принцовете на Енлад прекарват лятото в планините над Берила. Все едно, че лежеше в гъстата трева на Семермин и виждаше слънчевите лъчи сред ябълковите клони.

Скоро дочу плисъците и ударите на водата изпод сала и тънките гласове на хора, които говореха хардийски, обичайния език на Архипелага, но с много променено звучене и интонация, тъй че бе труден за разбиране. Тогава осъзна къде е попаднал — отвъд Архипелага, отвъд всички острови, в открито море. Ала остана все така спокоен, сякаш лежеше в тревата сред градините на своето родно място.

Помисли си, че трябва да стане, и се изправи. Тялото му беше отслабнало и изгоряло, краката трепереха, обаче все още го държаха. Отметна тъканото платно, което ограждаше навеса, и се озова навън, в тишината на следобеда. Бе валяло, докато е спал. Дървенията на сала — огромни, гладки, четвъртити трупи, плътно прилепнали един до друг — бе потъмняла от влага, а косата на тези слаби полуголи хора беше черна и мокра от дъжда. Но небето бе наполовина прояснено и

там, където слънцето грееше, облаците на сребристи купове плаваха на североизток.

Един от мъжете се приближи предпазливо до Арен и спря на няколко крачки от него. Беше слаб и нисък, не по-висок от дванадесетгодишно момче. Очите му бяха издължени, големи и тъмни. Носеше копие с остър връх от слонова кост.

Арен му заговори:

— Аз дължа живота си на тебе и твоите хора. Мъжът кимна.

— Ще ме заведеш ли при моя приятел?

Обръщайки се, човекът извика с глас, пронизителен като писък на морска птица. После приклепна на пети в очакване и Арен стори същото.

Саловете бяха с мачти, но мачтата на техния нямаше рейки. На рейките се закрепваха платна, сравнително малки за тия съоръжения, от кафеникава материя, която не беше брезент, ами изглеждаше по-скоро като сукно, бито, а не тъкано. Един сал, отдалечен на четвърт миля, спусна с въжета кафеникавото си платно и бавно си запроправя път, разблъсквайки останалите, докато се изравни със сала на Арен. Когато ги отделяха само три стъпки вода, мъжът до принца стана и леко прескочи оттатък. Арен стори същото и тромаво се просна по корем. Краката му бяха загубили пъргавината си. Вдигна се и забеляза, че мъничкият човек го гледа, но не подигравателно, а с одобрение: явно хладнокръвието на момчето бе спечелило неговото уважение.

Този сал беше по-голям и се издигаше по-високо над водата от останалите. Направен бе от трупи, дълги четиридесет стъпки и широки четири, потъмнели и изтрити от употреба и старост. Край няколкото навеса или заслона стояха странно изваяни дървени статуи, а пък в четирите краища се извисяваха върлини, върху които бяха прикрепени ветрила от пера на морски птици. Водачът му го придружи до най-малкия заслон и там видяха Ястреба, потънал в сън.

Арен приседна под заслона. Водачът се върна на другата платформа и той остана, необезпокояван от никого. След около час една жена от съседния сал му донесе храна: студено ястие от риба с някакви прозрачни зелени късчета, солено, ала вкусно, и чашка вода, застояла, с дъх на смола от запушалката на съда. Тя му поднесе водата като съкровище, с което го удостоява. Той я изпи почтително и не поиска още, макар че би погълнал десет такива чаши.

Рамото на Ястреба бе умело привързано. Магьосникът спеше дълбоко. Когато се събуди, погледът му беше ясен. Съзря Арен и се засмя с онази мила, радостна усмивка, която винаги бе изненадваща на неговото сурово лице. Арен отново почувства, че плач напират в гърлото му. Положи длан върху ръката на Ястреба, без да каже дума.

Един от хората на саловете дойде и клекна на сянка под съседния заслон — по-голям, изглежда, нещо като храм, със сложни ъгловати очертания на входа и изваяни от дърво подпори на вратата във формата на китове. Мъжът бе слаб и нисък като другите, с момчешка фигура, ала чертите на лицето му бяха резки, изпити от годините. Бе покрит само с една препаска, но целият обгърнат с достойнство.

— Той трябва да спи — каза мъжът и Арен остави Ястреба и се приближи към него.

— Ти си вождът на този народ — рече Арен, който умееше да разпознае един принц.

— Да — отговори мъжът с леко кимване. Момчето застана пред него право и неподвижно. В

същия миг тъмните очи на туземеца срещнаха за кратко неговите.

— Ти също си вожд — отбеляза той.

— Да — отвърна Арен.

Много му се искаше да знае как човекът от саловете беше разбрал това, обаче остана невъзмутим:

— Но аз служа тук на моя повелител.

Вождът на салджиите произнесе нещо, което гостът въобще не разбра — думи, променени до неузнаваемост или неизвестни нему. После попита:

— Защо сте дошли в Балатран?

— Търсим...

Ала Арен не знаеше колко може да каже, нито какво всъщност. Всичко, което се случи и което търсеха, му изглеждаше толкова далечно, че бе съвсем объркано в съзнанието му. Накрая обясни:

— Отидохме в Обхол. Там ни нападнаха, щом излязохме на сушата. Моят повелител беше ранен.

— Ами ти?

— Мен не ме раниха — отвърна Арен. Хладното самообладание, което бе усвоил през детството си в двореца, му служеше добре. — Но

имаше нещо, нещо като лудост. Един човек, който пътуваше с нас, се удави. Цареше страх.

Той спря да говори и остана смълчан.

Вождът го наблюдаваше с черни, непроницаеми очи и най-накрая рече:

— Значи тук сте дошли случайно.

— Да. Все още ли се намираме в Южния разлив?

— Разлив? Не. Островите — със своята тънка, почерняла ръка вождът описа кръгово движение колкото четвърт окръжност на североизток, — островите са там. Всички острови.

Сетне посочи вечерното море напред им, от север през запад на юг, и каза:

— Морето.

— От коя земя сте вие, повелителю?

— От никоя земя. Ние сме деца на откритото море. Арен се взря в острите черти на лицето му. После огледа грамадния сал с неговия храм и високите идоли, всеки от които изваян от цяло дърво — внушителни фигури на богове, смесица от делфин, риба, човек и морска птица. Погледна хората, заети с работа — те тъчаха, дялкаха, ловяха риба, готвеха върху високи платформи, отглеждаха деца. Погледна саловете наоколо — поне седемдесет на брой, пръснати по водата в огромен кръг с диаметър около миля. Това бе цял град — тънки струйки пушек се вдигаха над далечните навеси, детски гласове се носеха с вятъра. Това бе град, а под неговите основи — бездната.

— Никога ли не спирате на суша? — попита момчето с тих глас.

— Веднъж в годината. Отиваме на Голямата дюна. Там сечем дърва и поправяме саловете. Туй става през есента; после поемаме на север след сивите китове. През зимата се разделяме — всеки сал остава сам. А напролет идваме в Балатран и се срещаме. Тогава се движим от сал на сал, стават женитби, играем Големия танц. Това са пътищата на Балатран. Оттук на юг върви голямото течение. Лятно време ние се носим по него, докато видим Свещените същества — сивите китове, които плуват на север. И тогава поемаме след тях, за да се върнем накрая за малко на бреговете на Емах върху Голямата дюна.

— Всичко това, повелителю, е удивително — каза Арен. — Никога не съм чувал за такъв народ като вашия. Моето родно място е

далеч оттука. Ала и там, на островите на Енлад, ние танцуваме Големия танц в навечерието на лятното слънцестоене.

— Вие стъпвате по земята, което е по-безопасно — рече вождът сухо. — Ние танцуваме над дълбокото море.

Сетне запита:

— Как се казва твоят повелител?

— Ястреба — отвърна Арен.

Вождът повтори сричките, но ясно бе, че те не съдържат смисъл за него. И туй, повече от всичко останало, накара Арен да повярва на разказа му. Тези люде живееха в морето от година на година, в открито море — далеч от всяка земя и дъх на земя, отвъд полета на земните птици, отвъд знанието на другите хора.

— Смъртта бе влязла у него — кимна вождът. — Той трябва да спи. Върни се на сала на Звездата. Аз ще изпратя да те повикат.

Мъжът се изправи. Макар че бе напълно уверен в себе си, очевидно не беше съвсем сигурен дали да се държи с Арен като с равен или просто като с момче. Арен предпочиташе второто в дадената ситуация и прие да бъде отпратен, обаче се сблъска с нов проблем. Саловете пак се бяха отдалечили един от друг и помежду им се лееше стотина ярда гладка атлазена вода.

Вождът на децата на откритото море се обърна към него още веднъж и каза кратко:

— Плувай!

Принцът предпазливо се потопи във водата. Хладината ѝ приятно се разля по изгорената му от слънцето кожа. Той преплува и се изкатери на другия сал, където завари група от пет-шест деца и младежи, които го наблюдаваха с нескриван интерес. Едно момиченце забеляза:

— Ти плуваш като риба на въдицата.

— А как би трябвало да плувам? — попита Арен, леко огорчен, но внимателен. Не можеше да бъде груб с толкова мъничко създание. То изглеждаше като полирана махагонова статуетка, крехка и съвършена.

— Ето така! — извика туземката и се гмурна като тюлен сред ослепително лазурните вълни. Едва след дълго и на невъобразимо разстояние се чу нейният писък и черната ѝ гладка коса се показва на повърхността.

— Хайде — подхвърли едно момче, което сигурно бе на възрастта на Арен, макар че по ръст и телосложение изглеждаше на не повече от дванадесет години. Имаше сериозно лице и целият му гръб бе покрит с татуировка на син морски рак. То се гмурна и всички останали се гмурнаха заедно с него, дори тригодишното. Така че и Арен трябваше да ги последва, като внимаваше да не шляпа.

— Като змиорка — каза момчето, щом се изравни с него.

— Като делфин — каза едно хубаво момиче с мила усмивка и изчезна в дълбините.

— Като мене! — изписука тригодишното, изскачайки над водата като бутилка.

И тъй, вечерта до мръкнало и на следния дълъг златен ден, и през всичките идни дни Арен плуваше, приказваше, работеше с младежите от сала на Звездата. И от всички събития на пътуването от заранта на равноденствието, когато заедно с Ястреба напусна Роук, това му се струваше някак си най-странно. То се различаваше от всичко, което беше преживял през целия си живот; и още повече от онова, което предстоеше. Докато лягаше да спи до другите, под звездите, той си мислеше: „Всичко изглежда така, сякаш съм мъртъв, и това е някакъв отвъден живот — тук, в светлината на слънцето, на края на света, сред синовете и дъщерите на морето...“ Преди да заспи, винаги търсеше с поглед далеч на юг жълтата звезда и Рунния знак на края. И винаги виждаше Гобардон и по-малкия или по-големия триъгълник. Но сега той изгряваше по-късно и Арен не успяваше да задържи очите си отворени, докато цялата фигура се открие над хоризонта. Денем и нощем се носеха саловете на юг, ала морето оставаше същото, защото не се променя вечно променливото. Дъждовните майски бури отминаха и нощем грееха ярки звезди, а денем — слънце.

Принцът знаеше, че животът им не преминава вечно в това съноподобно спокойствие. Попита ги за зимата и те му разказаха за продължителните дъждове и гигантските вълни, за самотните салове, откъснати един от друг, които плават и чезнат в сивота и мрак седмица след седмица. Миналата зима в едномесечна буря те бяха видели вълни, огромни като „гръмоносни облаци“ — нарекоха ги така, понеже никога не бяха зървали планини, — зад едната прииждала друга, грамадна, на няколко мили разстояние и се втурвала бясно отгоре им.

„Могат ли саловете да плават в такова море?“ — запита той. И те отвърнаха — да, но не винаги. Напролет, когато се събираха на рейда на Балатран, се случваше да липсва по някой сал — два, три, шест...

Те се женеха твърде млади. Синият рак, момчето, татуирано в чест на собственото си име, и хубавата девойка Албатрос бяха мъж и жена, макар че той беше само на седемнадесет, а пък тя — с две години по-млада. Имаше доста такива бракове между хората от саловете. Много бебета пълзяха и щъпукаха наоколо, привързани с дълги каиши за четирите подпори на навеса в средата, където долазваха, щом станеше горещо, и заспиваха в мърдащ куп. По-големите деца се грижеха за по-малките, а мъжете и жените работеха заедно. Всички участваха в събирането на големите кафяви водорасли нилгю от рейда, назъбени като папрат и дълги осемдесет-сто фута. Всички се трудеха дружно — превръщаха нилгюто в платно и изплитаха от грубите нишки въжета и мрежи. Ловяха риба и я сушаха, изработваха сечива от китова кост и изпълняваха всички останали задължения по саловете. Но винаги имаше време за плуване и разговори и никога нямаше срок за свършването на една работа. Нямаше часове — само цели дни и цели нощи.

Подир няколко такива денонощия на Арен му се струваше, че е живял на сала неизмеримо дълго, че Обхол е бил сън, предхождан от по-бледи сънища, и че в някакъв друг живот е съществувал на земята и е бил принц на Енлад.

Когато най-сетне го повикаха на сала на вожда, Ястреба се взря в него и каза:

— Заприличал си на онзи Арен, когото срещнах в Двора на водоскока: закръглен като добре гледано дете. Понася ти тук, момчето ми.

— Да, повелителю.

— Но къде е това тук? Много пространства оставихме зад себе си. Доплавахме отвъд края на картите... Слушал съм отдавна да разказват за хората на салове, обаче го смятах за една от легендите на Южния разлив, плод на фантазията, без реално съдържание. Ала ето че на тази фантазия дължим спасението си, на този мит дължим живота си.

Той говореше с усмивка, сякаш участваше в това безгрижие извън времето в светлината на лятото. Но лицето му беше изпито и в

погледа му тегнеше безпросветен мрак. Арен го видя и не извърна очи.

— Аз те предадох — рече той и млъкна. — Предадох твоето доверие.

— Как така, Арен?

— Там — в Обхол. Когато един-единствен път ти имаше нужда от мене. Беше ранен, нуждаеше се от моята помощ. А аз не сторих нищо. Лодката се носеше без посока и аз я оставих така. Ти страдаше, а пък аз не направих нищо за тебе. Зърнах суша и дори не се опитах да обърна лодката.

— Замълчи, момче — произнесе жрецът с такава твърдост, че Арен се подчини. После Ястреба добави:

— Кажу какво мислеше през цялото време.

— Нищо, повелителю, нищо! Мислех, че няма смисъл да се прави каквото и да било. Мислех, че с магическото ти умение е свършено — не, че никога не го е имало. Че си ме заблудил. — Пот изби по лицето на Арен и той говореше с усилие, но продължи: — Аз се страхувах от тебе. Страхувах се от смъртта. Толкова се страхувах от нея, че даже не те погледнах — да не би да умираш. За нищо друго не можех да мисля освен за това, че има, има начин да не умра — само да успея да го открия. Ала животът през цялото време си отиваше, сякаш огромна рана се бе отворила и кръвта изтичаше през нея — като твоята рана. Тази рана обаче беше във всичко. И аз не направих нищо, нищо не направих, а се опитах да се скрия от ужаса на умирането.

Той спря, защото му бе непоносимо да изрича истината на глас. Не срамът го спираше, ами страхът, същият страх. Сега разбра защо тоя тих живот на саловете сред морето и слънцето му се струваше отвъд смъртта, съноподобен, нереален. Защото чувстваше дълбоко в сърцето си реалността изпразнена — без топлина, цвят или звук, — без смисъл. Нямах висини, нито дълбини. Цялата тази красива игра на форми, светлини и багри в морето и в очите на хората не беше нищо повече от игра на илюзии в празното пространство.

Те отминаваха и оставаха само хлад и безформеност. И нищо друго.

Ястреба се взираше в него и принцът наведе глава, за да избегне погледа му. Но внезапно в съзнанието му заговори един друг глас на кураж или насмешка. Той бе нахален, безмилостен и нашепваше: „Страхливец! Страхливец! И този път ли ще се откажеш?“

И момчето с огромно усилие повдигна очи и срещна погледа на приятеля си.

Ястреба се протегна и хвана здраво ръката му в своята. Очите и плътта им се докоснаха.

— Лебанен — рече той. Никога не бе произнасял истинското име на Арен и Арен не беше му го казвал. — Лебанен, всичко това съществува. И ти съществуваш. Няма безсмъртие. И няма смърт. За да чуеш думата, е нужно мълчание. За да видиш звездите, е нужен мрак. Танцът се танцува винаги над празно пространство, над ужасяващата бездна.

Принцът би се отскубнал от него, но жреецът не го пускаше.

— Аз те предадох — каза Арен. — И пак ще те предам. Нямам достатъчно сила.

— Имаш достатъчно сила — гласът на Ястреба беше нежен, обаче в него се долавяше онази суровост, която бе събудила у Арен срама и самонасмешката. — Което обичаш, ще обичаш. С което си се заловил, ще го извършиш. На тебе може да се разчита. Не е чудно, че още не си го разбрал. Имал си само седемнадесет години, за да го схванеш. Но помисли, Лебанен. Да отхвърлиш смъртта означава да отхвърлиш живота.

— Ала аз търсех смъртта — Арен вдигна ръка, взрян в Ястреба. — Като Сопли...

— Сопли не търсеше смъртта. Той търсеше край на страха от смъртта.

— Път обаче има. Пътя, който диреше той. Сопли. И Заека, и останалите. Пътя на връщане към живота, към безсмъртен живот. Ти — ти повече от всички — трябва да знаеш този път.

— Не го зная.

— Ами другите магьосници...

— Зная какво те си мислят, че търсят. Но зная също, че ще умрат, както Сопли умря. Както аз ще умра. Както ти ще умреш.

Той все още здраво стискаше Арен.

— И аз благославям това знание. То е върховен дар. То е дарът на собственото аз. Ние притежаваме само онова, което сме готови да загубим. Това аз — нашата мъка и величие, нашата човечност — не е вечно. То се променя, то изчезва като морска вълна. Предпочиташ ли морето да спре, приливите и отливите да стихнат, за да спасиш една-

единствена вълна, за да спасиш себе си? Готов ли си да отдадеш умението на ръцете си, страстта на сърцето, жаждата на ума, за да си купиш безсмъртие?

— Безсмъртие — повтори Арен.

— Да, безсмъртие — каза жрецът. Той пусна ръката на принца и погледна встрани, оставяйки го сам, макар че седяха един срещу друг.

— Не зная — рече Арен, — не зная какво търся, нито къде отивам, нито кой съм.

— Аз зная кой си — отвърна Ястреба все така тихо и твърдо. — Ти си моят водач. Със своята невинност и смелост, със своята неразумност и вярност ти си моят водач — детето, което изпратих пред себе си в мрака. Аз следвам твоя страх. Ти си помислил, че съм жесток към тебе. Но дори не знаеш колко съм жесток всъщност. Аз използвам твоята любов, както човек пали свещ, както изгаря свещта, за да освети пътя си. И трябва да продължим. Ние трябва да продължим. Трябва да изменим целия път. Трябва да достигнем мястото, където изворите пресъхват и накъдето те тласка смъртният ти страх.

— Къде е то, повелителю?

— Не зная. Не мога да те заведа там, ала ще те последвам.

Погледът на жреца бе мрачен, непроницаем.

— Но ако аз отново те подведа, ако те предам...

— Имам доверие в теб, сина на Моред.

И двамата замълчаха.

Над тях високите изваяни идоли се полюляваха леко върху фона на синьото южно небе — тела на делфини със свити крила на чайки и с човешки лица, втренчили очи от мидени черупки.

Ястреба се изправи с усилие, защото още не бе оздравял от раната.

— Уморих се да седя — каза той. — Ще надебелея от това безделие.

Закрачи по сала и Арен го придружи. Разхождаха се и си говореха по малко. Принцът разказа как прекарва времето си, кои са приятелите му сред обитателите на саловете. Безпокойството надхвърляше силите на Ястреба и те скоро му изневериха. Той се спря пред едно момиче, което тъчеше на стана си зад Храма на Свещените същества, и го помоли да потърси вожда. После се върна под своя навес.

Тук го навести вождът на салджиите и го поздрави с вежливост, на която жрецът отвърна. Тримата седнаха заедно върху пъстрите тюленови кожи под навеса.

— Мислих върху нещата, които ми каза — поде вождът с церемониална любезност. — За хората, дето вярват, че могат пак да се върнат след смъртта си и в своя стремеж да го постигнат забравят преклонението пред боговете, занемаряват телата си и полудяват. Това е злощастие и велика глупост. Мислех също какво общо има то с нас. Нищо не ни свързва с останалите хора, с техните острови и обичаи, с онова, което създават и което рушат. Ние живеем в морето и животът ни му принадлежи. Не се надяваме да го спасим, но не се стараем и да го изгубим. Лудостта не стига дотук. Ние не ходим на сушата и обитателите на сушата не идват при нас. Когато бях млад, понякога се случваше да говорим с хората, чиито лодки спираха край Голямата дюна, докато отсядахме там да режем трупи за саловете си и да строим зимните си навеси. Често виждахме платна от Охол и Уелуи (така той наричаше Обхол и Уелогии) да следват сивите китове през есента. Понякога придружаваха саловете ни отдалеч, защото ние познаваме пътищата и сборните места на Свещените същества в морето. Ала това е всичко, което зная за сухоземните жители, а те не идват вече. Може би всички са по-лудели и са се избили един друг. Преди две години от Голямата дюна видяхме как над Уелуи на север три дни се издигаше дим от огромен пожар. Но и така да е било, какво ни засяга? Ние сме деца на откритото море и следваме морските пътища.

— И все пак, когато зърнахте лодка на сухоземен човек да се носи по течението, вие се притекохте на помощ — забеляза жрецът.

— Някои твърдяха, че това е неразумно и бяха готови да я оставят да се носи до края на морето — отвърна вождът високо и невъзмутимо.

— Ти обаче не беше от тях.

— Не. Аз казах, че можем да помогнем на тези хора, макар и сухоземни, и така сторихме. Но с вашите дела нямаме нищо общо. Ако има лудост сред земните жители, те сами трябва да я преодолеят. Ние следваме пътя на Свещените същества. Не можем да ви помогнем в онова, към което се стремите. Докато желаете да останете при нас, вие сте добре дошли. Не ни делят много дни от Големия танц. После тръгваме на север по източното течение, което в края на лятото ще ни

заведе до Голямата дюна. Ще бъде добре, ако останеш с нас, за да излекуваш раната си. Ала ако поемеш с лодката по своя път, също ще бъде добре.

Жрецьт благодари; вождът стана, слаб и стегнат като чапла, и ги остави сами.

— Невинността не е сила срещу злото — рече Ястреба леко огорчен. — Но в нея има сила за добро... Мисля да погостуваме още някое време тук, докато надвия слабостта си.

— Това е разумно — каза Арен.

Физическата слабост на Ястреба го беше поразила и трогнала. Той реши да пази този човек от собствената му енергия и нетърпеливост, да настоява да останат поне докато премине болката му.

Жрецьт го погледна някак учуден от похвалата.

— Тук са много внимателни — продължи Арен, без да забележи. — Изглеждат незасегнати от душевната болест на хората в Хорт и по другите острови. На островите никой нямаше да ни помогне и посрещне така.

— Сигурно си прав.

— А и живеят приятно през лятото...

— Да, наистина. Макар че да ядеш студена риба през целия си живот, да не видиш никога една круша, потънала в цвят, и да не вкусиш пролетта, това накрая сигурно е отегчително.

И тъй, Арен се върна на сала на Звездата, работеше, плуваше и се припичаше на слънце наравно с другите младежи, разговаряше с Ястреба в прохладните вечери и спеше под съзвездията. И дните се нижеха, приближаваше Големият танц в навечерието на лятното слънцестоене, а огромните салове се носеха бавно на юг по теченията на откритото море.

9. ОРМ ЕМБАР

През цялата нощ, най-късата в годината, факли горяха на саловете, долепени в огромна окръжност под гъсто осеяното със звезди небе, тъй че огнен пръстен светеше в морето. Салджиите танцуваха без тъпан, лютня или друга музика, само под ритъма на голите стъпала по широките люлеещи се платформи и тънките гласове на певците, които звънтяха жаловито в грамадната шир на тяхното обиталище — морето. Луната не бе изгряла тази нощ и телата на танцьорите мъждукаха на звездната и факелната светлина. От време на време нещо проблясваше като риба над водата: някой младеж с огромен скок се мятеше от един сал на друг; те се надпреварваха да преминават по целия пръстен и да танцуват навсякъде преди зазоряване.

С тях танцуваше и Арен, защото Големият танц е познат на всички острови от Архипелага, макар песните и стъпките да се различават. С напредването на нощта, когато много от танцьорите се умориха и седнаха да погледат или подремят, а гласовете на певците пресипнаха, той стигна с една група пъргави младежи до сала на вожда и остана там, докато те продължиха нататък.

Ястреба седеше с вожда и неговите три жени близо до храма. Между изваяните китове пред входа бе застанал певец с непресекващ глас. Той неуморно пя през цялата нощ, като отмерваше ритъма с ръце върху дървото.

— За какво се говори в песента? — запита Арен жреца, понеже не разбираше думите, които се провлачваха дълго, със странни тонални обрати.

— За сивите китове, за албатроса, за бурята... Те не познават песните за герои и крале. Не знаят името на Ерет-Акбе. По-рано той пя за Сегой, който издигнал сушата сред морето — това е всичко, което помнят от старите писания. Останалите им песни са все за морския свят.

Момчето се заслуша. Певецът уподобяваше звуците на делфин и нижеше песента си около него. Арен наблюдаваше профила на Ястреба, очертан тъмен и строг под светлината на факлите, ясният блясък в очите на жените, докато си бърбреха тихо, усещаше как салът дълго и бавно се спуска по вълните и постепенно се унасяше в сън.

Събуди се изведнъж. Певецът до тях беше замлъкнал. И не само той, а и всички останали на близките и далечните салове. Тънките гласове бяха заглъхнали като далечно писукане на морски птици и всичко бе притихнало.

Арен се озърна през рамо на изток, очаквайки да види зората. Но само пълната луна плаваше ниско, едва изгряла, златна сред летните звезди.

После обърна поглед на юг и съзря високо в небето жълтата звезда Гобардон, а под нея — осемте и спътника, до последния. Руната на края светеше ясна и огнена на небосвода. Той погледна Ястреба и забеляза затъмненото му лице, обърнато към същото съзвездие.

— Защо спиращ? Още не е ден, нито дори зазоряване.

Мъжът се запъна и пророни:

— Не зная.

— Продължи песента си. Големият танц все още не е свършил.

— Не зная думите — каза певецът и надигна глас сякаш от ужас.

— Не мога да пея. Забравил съм песента.

— Запей друга тогава!

— Няма повече песни. Всичко е свършено — извика певецът, пристъпи напред и се преви на палубата. Вождът го гледеше изумен.

Саловете се люлееха под огъня на пращящите факли, всичките притихнали. Тишината на морето обгърна слабо трепкащите върху него живот и светлина и ги погълна. Танцьорите не помръднаха.

Тогава на Арен се стори, че сиянието на звездите помръкна, ала на изток не се зазоряваше. Обхвана го ужас и той си помисли: „Няма да има изгрев. Няма да има ден.“

Жрецът стана. По жезъла му се плъзна светлик, бял и бърз, най-ярък около златната руна, изваяна в дървото.

— Танцът не е свършил — рече той. — Нито нощта. Запей, Арен.

Арен искаше да каже: „Не мога, повелителю“, но вместо това погледна към деветте звезди на юг, пое дълбоко дъх и запя. Гласът му,

слаб и сипкав в началото, се извиси с песента, а тя бе най-древната песен за сътворението на Еа, за Равновесието на мрака и светлината и извикването на зелените земи от онзи, който изрекъл Първото слово — най-стария повелител, Сегой.

Преди да свърши изпълнението, небето избледня в сивкавосиньо и на него останаха смътно да светят само луната и Гобардон, докато факлите съскаха във вятъра на зазоряването. Щом приключи песента, Арен замлъкна. И танцьорите, насъбрали се да го послушат, тихо се разотидоха по саловете, а изтокът продължи да светлее.

— Песента беше хубава — каза вождът. Думите му прозвучаха неуверено, макар че се стремеше да говори спокойно. — Нямахте да е добре да се прекъсне Големият танц, преди да е свършил. Ще накарам да набият певците с водораслови камшици.

— По-добре ги успокой — предложи Ястреба. Той още стоеше изправен и гласът му бе суров. — Никой певец не избира мълчанието. Ела при мен, Арен.

Магьосникът се обърна и тръгна към навеса, а Арен го последва. Но чудатостите на това разсъмване не бяха свършили, защото точно тогава, когато хоризонтът на изток побеля, от север долетя огромна птица. Тя беше толкова високо, че крилете ѝ улавяха светлината на слънцето, което още не бе огряло света, и махаха позлатени във въздуха. Арен извика, сочейки към нея. Изненадан, жрецът погледна нагоре. Лицето му стана сурово и тържествено и той се провикна силно:

— Нам хиеда аро Гед, арквейса — което на езика на Сътворението ще рече: „Ако търсиш Гед — той е пред тебе.“

И като хвърлен златен лот, с широко разперени криле, гигантски и мълниеносни, с хищни нокти, които биха разкъсали цял вол като мишка, и със завихрено огнено дихание в огромните ноздри, драконът се спусна стремглаво сякаш сокол над разлюления сал.

Хората от саловете се развикаха. Някои се свиха долу, други скочиха в морето, а трети гледаха с удивление, по-силно от страха.

Драконът закръжи над тях. Сигурно имаше деветдесет стъпки от единия до другия край на ципестите му криле, които грееха подобно златист дим под задалото се слънце; тялото му бе също тъй дълго, но тънко, извито като хрътка, назъбено като гущер, люспесто като змия. По тесния му гръбнак се проточваха ред зъбци с формата на бодли и с

дължина при извивката на гърба поне три стъпки. Надолу те се смаляваха все повече, докато последният на върха на опашката изглеждаше колкото острието на къс нож. Бодлите бяха сиви, люспите също стоманеносиви, ала със златист отблясък. Очите му бяха зелени и дръпнати.

Вождът, воден от страх за своите хора (да не говорим, че и за себе си), извади от заслона един от онези харпуни, с които ловяха китове — по-дълъг от самия него, със заострен костен обков. Като го закрепил в малката си жилеста ръка, той затича напред, за да добие тласък и да го запрати нагоре в тесния, незащитен корем на дракона, който се извиваше над сала. Щом видя това, Арен се събуди от вцепенението си, хвърли се, хвана ръката му и го повали заедно с харпуна.

— Искаш да го разгневиш с твоите глупави карфици ли? — задъхваше се той. — Нека Господарят на драконите да говори пръв!

Вождът, останал без въздух в борбата, глупаво зяпаше ту Арен, ту жреца, ту дракона. Обаче не промълви нито дума. Тогава заговори драконът.

Никой не го разбра освен Гед, към когото бяха отправени словата му, защото драконите използват само Древната реч, която е техният език. Гласът му бе мек и съскащ като мяукането на разгневена котка, но силен и страховито мелодичен. Който чуеше този глас, замръзваше заслушан.

Жрецът му отвърна кратко и драконът отново заговори, задържайки се на леките си криле над главата му. „Досуц като водно конче, увиснало във въздуха“ — помисли си Арен. Тогава жрецът произнесе една-единствена дума:

„Мемеас“ („Ще дойда“). И издигна тисовия си жезъл. Драконът отвори челюсти — кълбо дим се изви от тях в дълга арабескова фигура. Златистите криле изплюяха подобно гръм, вдигайки огромен вятър, който миришеше на изгоряло. Изви се и мощно полетя на север.

Саловете бяха притихнали. Чувахе се само как децата тихо хленчат и проплакват, а жените ги успокояват. Някои мъже излизаха от морето и се качваха горе, малко засрамени. А забравените факли догаряха под първите лъчи на слънцето.

Жрецът кимна към Арен. Лицето му беше озарено като от радост или проблясък на гняв, но той изрече спокойно:

— Трябва да тръгваме, момче. Вземи си сбогом и ела.

Магьосникът се обърна, благодари на вожда и се прости с него. После премина от големия сал през други три, все още допрени за танца, докато стигна до сала, към който бе вързана „Взор“. Лодката бе следвала града на салове в бавното му плаване на юг, люлеейки се празна отзад. Ала сега децата на откритото море бяха налели изпразнената бъчонка със скътана дъждовна вода и попълнили хранителните запаси в знак на почит към гостите — защото много от туземците вярваха, че Ястреба е едно от Свещените същества, приело формата на човек вместо на кит. Когато Арен пристигна, той беше вдигнал платното. Принцът отвърза въжето и скочи в лодката. В същия миг тя се отдели от сала и платното ѝ се опъна като при силен вятър, макар че духаше само слаб утринен бриз. Извъртя се и полетя на север в посоката на дракона, лека като перце, носена от вятъра.

Щом Арен се обърна, градът на саловете вече приличаше на разпилени по морето ситни тресчици и вейки — заслоните и прътовете на факлите. Скоро и те се загубиха в отблясъците на утринното слънце по водата. „Взор“ летеше напред. Носът ѝ пореше вълните и изпод него хвърчаха кристални пръски, които заслепяваха очите.

Никой земен вятър не би подел тази малка лодка така бързо освен по време на буря и тогава тя би могла да потъне в разбеснелите се вълни. Не земен вятър, а магическо слово и сила я караха тъй устремно да лети. Жрецът дълго време стоя до мачтата, зорко наблюдавайки. Накрая седна на старото си място до лоста на кормилото, постави ръка върху него и погледна към Арен.

— Това беше Орм Ембар — каза той. — Драконът на Селидор, родственик на Великия Орм, който уби Ерет-Акбе и бе убит от него.

— Търсеше ли някого, повелителю? — попита Арен, защото не беше сигурен дали жрецът е отправил към дракона приветствие или заплаха.

— Търсеше мене. Драконите винаги намират онова, което дирят. Той дойде, за да поиска помощта ми — и магьосникът се позасмя. — Не бих повярвал, ако ми кажеха, че един дракон е потърсил помощта на човек. При това точно този! Той не е най-старият, макар че е доста стар. Но е най-могъщият. И не крие името си, както са длъжни да правят това драконите и хората. Няма страх, че някой ще го надвие. Много отдавна, в Селидор, той ме остави жив и ми довери една голяма

истина. Каза ми как Руната на кралете може да бъде открита отново. На него дължа пръстена на Ерет-Акбе. Ала никога не съм мислил, че ще върна такъв дълг на такъв заемодател.

— Какво желае Орм Ембар?

— Да ми покаже пътя, който търся — отговори жрецът по-мрачно.

И след кратко мълчание добави:

— Думите му бяха: „Има на запад друг Господар на драконите. Той иска да ни унищожи и неговата сила е по-голяма от нашата.“ Аз го попитах: „Дори от твоята ли, Орм Ембар?“, а той отвърна: „Дори от моята. Нуждая се от теб. Последвай ме бързо.“ И така, аз приех поканата, подчиних се.

— Нищо повече ли от това не знаеш?

— Ще узная още.

Арен намота въжето на котвата и го прибра, погрижи се за някои други дреболии около лодката, но през цялото време у него, като опънати тетива, звънтеше напрегнато вълнение, звучеше в гласа му и накрая момчето каза:

— Това е по-добър водач от другите! Ястреба го погледна и се засмя.

— Да — съгласи се той. — Този път, струва ми се, няма да загубим посоката.

Така започна голямото им препускане през морската шир. Хиляда мили и повече дяляха неотбелязаните на картата владения на хората от саловете и остров Селидор, който от всички области на Землемория е най-далеч на запад. Ден след ден изгряваше сияен на кръгзора и залязваше, обагрен в червено. Под златната арка на слънцето и сребърната колесница на звездите лодката летеше сам-сама сред цялото море.

Понякога в далечината се струпваха буреносните облаци на късното лято и хвърляха лилави сенки на хоризонта. Тогава Арен наблюдаваше как жрецът се изправя и с думи и жестове призовава облаци да прилетят към тях и да изсипят дъждовете си над лодката. Проблясваше светкавица, изтрещяваше гръм, но жрецът все стоеше с вдигната ръка, докато дъждът не се излееше върху него и Арен и в пригответените съдове, над „Взор“ и морето, шибайки вълните с огромната си мощ. Двамата с принца се усмихваха доволно, защото

храна имаха достатъчно, макар и не в излишък, обаче вода им бе необходима.

А и дивното величие на бурята, покорна на жреческото слово, ги очароваше.

Арен се удивляваше на силата, която неговият приятел сега използваше с лекота, и веднага спомена:

— В началото на нашето пътуване ти не правеше заклинания.

— Първият урок на Роук, както и последният, е: „Върши само необходимото.“ И нищо повече!

— Тогава между тях навярно има много уроци за това кое е необходимо.

— Така е. Трябва да се съблюдава Хармонията. Но когато Хармонията е нарушена, трябва да се съблюдават други неща. Преди всичко — бързината.

— Ала как става тъй, че всички магьосници от Юга, пък вече и другаде — дори певците от саловете, — са загубили изкуството си, а ти си запазил своето?

— Защото аз не желая нищо повече от него — отвърна Ястреба.

И след известно време добави по-весело:

— И ако ще го губя скоро, то поне да го използвам колкото се може повече, докато го имам.

Наистина в този момент у него се разкриха една душевна ведрина, една чиста радост от изкуството, които Арен не бе забелязвал досега, свикнал да го вижда винаги толкова угрижен. Съзнанието на магьосника черпи наслада от фокусите; магьосникът си е фокусник. Преобразяването в Хорт, което така беше притеснило Арен, бе за Ястреба просто игра — нищо и никаква игра за човек, който умееше да променя по своя воля не само лицето и гласа си, но също тялото и цялото си същество, превръщайки се в риба, делфин или ястреб. А един път той рече:

— Погледни, Арен. Ще ти покажа Гонт. И го накара да надзърне в пълното догоре с вода ведро, което беше отхлупил. Мнозина най-обикновени чародейци могат да извикат образ върху водната повърхност и ето, той бе сторил същото: огромен, обгърнат в облаци връх, който се издигаше от сивото море. След това образът се промени и Арен видя само една висока скала от този планински остров. Сякаш надничаше през погледа на някаква птица, чайка или сокол, която се

носеше с вятъра над морето и наблюдаваше оттам канарите, извисени на две хиляди стъпки над вълните. Върху надвисналия им ръб стоеше малка къщурка.

— Това е Ри Алби — каза Ястреба. — Там живее моят учител Оджиън, който преди много време е укротил земетръс. Той пасе козите си, събира билки и мълчи. Питам се дали още броди из планината; твърде е стар вече. Но аз ще разбера, дори и днес сигурно ще разбера, ако Оджиън умре...

В думите му нямаше достатъчно увереност. Образът потрепна за миг, като че скалата се срутваше. После се проясни и гласът на магьосника също се избистри:

— Той бродеше самотен из горите в късно лято и есен. И сам дойде при мене, когато бях хлапе от затънтено планинско село. И ми даде името. А заедно с него и живота.

Сега образът във водното огледало се измени, сякаш гледан от птица сред горските клони, която виждаше стръмните слънчеви поляни под скалата, снега на върха и един полегато спускащ се път, потънал в златистозелена тъма.

— Няма друго мълчание като мълчанието на тези гори — произнесе жрецът с копнеж.

Образът избледня и във ведрото остана отразен единствено ослепителният диск на обедното слънце.

— Там — каза Ястреба със странен, насмешлив поглед, — ако можех да се върна там, даже и ти не би могъл да ме последваш.

Пред тях се очерта суша — ниска и синя като гъста мъгла в тоя следобеден час.

— Селидор ли е това? — попита Арен с разтуптяно сърце, ала жрецът отвърна:

— Струва ми се, че е Об или Джесидж. Не сме изминали и половината път, момче.

Същата нощ те преплаваха пролива между тези два острова. Не видяха никакви светлини, но въздухът бе изпълнен с дим, толкова гъст, че дробовете им се възпалиха от дишането. Когато настъпи ден и погледнаха назад, източният остров, Джесидж, изглеждаше изгорял и черен, додето стигаше взорът, а над земята лежеше бледа синя мъгла.

— Изгорели са нивите — каза Арен.

— Да, и селищата. Усещал съм и по-рано този дим.

— Диваци ли са хората тук, на Запад? Ястреба поклати отрицателно глава:

— Селски стопани, граждани.

Арен гледаше поразен черната съсипана почва, обгорените овощни дървета на фона на небето. И лицето му помръкна.

— Какво зло са им сторили дърветата? — промълви той. — Трябва ли да наказват тревата заради собствените си грешки? Диваци са ония, които подпалват земята, защото са се скарали с други хора.

— Те нямат вожд — рече Ястреба. — Нямат крал. Всички благородници и магьосници са се оттеглили, потънали в собствените си представи, заети да търсят вратата, която ще ги отведе отвъд смъртта. Така беше на Юг и предполагам, че и тук е така.

— И всичко това е дело на един човек — на оня, за когото говореше драконът? Изглежда невероятно.

— Защо не? Ако имахме Единен крал на всички острови, той също щеше да бъде един човек и да управлява. Един човек може да руши туй, както може и да владее — да бъде крал или антикрал.

В гласа му отново се долавяше онази насмешка или предизвикателство, които дразнеха Арена.

— Кралят има прислужници, войни, вестноосци, съветници. Той управлява чрез своите слуги. Къде са слугите на този антикрал?

— В нашето съзнание, момчето ми. В нашето съзнание. Предателят е нашето аз, онова аз, което вика: „Искам да живея! Нека светът се продъни, само и само аз да живея!“ Дребната невярна душица вътре у нас, невидима като паяк в мрака. Тя говори във всички хора, обаче малцина я разбират. Магьосниците, певците, творците. А също и героите — ония, които искат да осъществят себе си. Да осъществиш себе си е нещо рядко, велико. А пък да се осъществиш завинаги — не е ли туй още по-велико?

Арен рязко погледна Ястреба в очите:

— Искаш да кажеш, че не е по-велико. Но обясни ми защо. Бях дете, когато тръгнах на това пътешествие. Не вярвах в смъртта. Оттогава научих нещо — може би немного, ала все пак нещо: научих се да вярвам в смъртта. Но не се научих да я приемам с радост, да посрещам с добре дошла моята или твоята гибел. Ако обичам живота, нямам ли право да мразя неговия край?

Учителят на Арен по фехтовка в Берила беше мъж към шестдесетте, нисък, плешив, хладнокръвен. Години наред принцът изпитваше неприязън към него, макар че го познаваше като изключителен фехтовчик. Ала веднъж по време на упражненията той издебна преподавателя си и го обезоръжи; и никога не можа да забрави невероятното, неочаквано щастие, което внезапно озари студения лик на неговия учител, надеждата, радостта — равен, най-сетне равен! От този ден нататък учителят по фехтовка го обучаваше безпощадно и винаги когато се дуелираха, върху лицето на стария мъж се появяваше същата неизменна усмивка, толкова по-лъчезарна, колкото по-упорито се биеше Арен. Сега тя грееше върху лицето на Ястреба.

— Живот без край — изрече жрецът. — Живот без смърт. Безсмъртие. Всяка душа копнее за него, силата на тоя копнеж е нейното здраве. Но бъди внимателен, Арен. Ти си човек, който може да постигне това желание.

— И тогава?

— Тогава — ето резултата. Тази отрова, попарила земята. Човешките изкуства, потънали в забрава. Певецът — онемял. Окото — сляпо. А после? Самозван крал на престола. На престола завинаги. Вечно с едни и същи поданици. Нито раждане, нито нов живот. Нито деца. Само в смъртното има живот, Арен. Само чрез смъртта се постига възраждане. Хармонията не е неподвижност. Тя е движение — вечно преобразяване.

— Но как може цялостната Хармония да бъде застрашена от действията на един човек, от живота на един човек? Това сигурно не е възможно. Недопустимо е... — той се поколеба.

— Кой обаче допуска? Кой забранява?

— Не зная.

— Аз също.

Едва ли не сърдито, настойчиво Арен попита:

— Тогава как можеш да бъдеш толкова сигурен?

— Зная какво огромно зло може да стори човекът — отвърна Ястреба и белязаното Му лице се смръщи, ала по-скоро от болка, отколкото от гняв. — Зная го, защото съм го извършвал. Извършвал съм същото това зло, воден от същата тази гордост. Отварял съм вратата между световите. Само процеп, малък процеп, единствено за да докажа, че съм по-силен от самата смърт. Бях млад и не бях срещал

смъртта — като тебе... И Върховният жрец Немерл трябваше да отдаде цялата си мощ, цялото си умение и живота си, за да затвори тази врата. Лицето ми носи белега, който оная нощ остави върху мене. Но него уби. О, вратата между мрака и светлината може да бъде отворена, Арен. Нужна е голяма сила, ала това може да бъде сторено. Обаче да я затвориш отново — то е друга работа.

— Но при теб навярно не е било същото...

— Защо? Защото съм добър ли? В окото на Ястреба пак проблесна онази студенина като от шпагата на учителя по фехтовка.

— Какво е добър човек, Арен? Който не върши зло ли? Който не би отворил вратата към мрака? Който не носи мрака у себе си? Вгледай се отново, момчето ми. Вгледай се по-надалеч. Туй, което ще научиш, ще ти бъде нужно, за да стигнеш там, където отиваш. Взри се у себе си. Нима не чу гласа, който те повика: „Ела“? Нима не го последва?

— Да. Ала аз... аз мислех, че това е неговият глас.

— Неговият е. Но е и твоят. Той говори на теб и на всички, които могат да чуят, със собствения им глас.

— Защо тогава и ти не го чуваш?

— Защото не желая! — отвърна Ястреба яростно. — Аз съм роден с могъщество, както и ти. Обаче ти си млад. Стоиш на границите на много възможности, в страна на сенки, в царство на сънища. И чуваш гласа, който ти казва: „Ела“. Както навремето се случи с мене. Но аз съм вече стар. Моят избор е направен. Извършил съм онова, което е трябвало. Стоя в светлина и виждам собствената си смърт. И съм разбрал, че една е силата, достойна за притежание. Силата не да вземаш, а да приемаш. Не да трупаш, а да даваш.

Джесидж беше останал далеч назад — снъно петно в морето.

— Значи аз съм негов слуга — рече Арен.

— Да. А аз твой.

— Ала кой е той тогава? Какъв е?

— Мисля, че е човек.

— Човекът, за когото ми разказа веднъж — заклинателят от Хавнър, който викал мъртвите? Дали е същият?

— Напълно е възможно.

— Но нали каза, че е стар, че си го познавал отдавна? Не е ли вече мъртъв?

— Възможно е — рече Ястреба.

И повече никой не проговори.

Тази нощ морето бе цялото огнено. Островърхите вълни, които пореше „Взор“, и всяко движение на рибите под повърхността на водата се очертаваха и оживяваха от някаква светлина. Арен седеше хванат за планшира, положил глава върху ръката си, и съзерцаваше тия вити дъги и вихрушки от сребристо лъчение.

Той потопа длан в морето, издигна я и от пръстите му леко се порониха светлинки.

— Погледни — кимна той. — Аз също съм магьосник.

— Не ти е дадена тази дарба — отвърна спътникът му.

— Няма да съм ти от голяма полза без нея — каза Арен, взрян в неспокойните отблясъци на вълните, — когато се изправим пред врага.

Защото се бе надявал, от самото начало се бе надявал, че Върховният жрец е избрал него и само него за това пътуване, понеже притежава скрита вродена сила, унаследена от прародителя Моред, която ще му се открие във върховна нужда и черен час. И той ще спаси себе си, своя повелител и целия свят от врага. Но неотдавна отново се беше обърнал към тая надежда и тя му се видя твърде далечна — спомни си как като малчуган изгаряше от желание да постави на главата си бащината корона и плака, щом му забраниха. И този път надеждата му бе прибързана и детинска. Нямаше магическа сила у него. И никога не ще има.

Щеше да дойде времето, когато той ще може и ще трябва да сложи бащината си корона и да управлява като принц на Енлад. Но сега това му се струваше нещо незначително, а родното му място — малко и далечно. И не защото бе изменил на призванието си. Просто неговото призвание бе станало по-голямо, отдадено на по-висша цел и по-върховна надежда. Той също беше разбрал своята слабост и по нея се научи да измерва силата си. Вече знаеше, че е силен. Ала за какво му бе нужна сила, ако нямаше дарование, ако нямаше какво да даде на своя повелител освен покорност и неизменна любов? Щеше ли туй да бъде достатъчно там, където отиваха?

— За да види светлината на свещта, човек трябва да я занесе на тъмно — каза Ястреба и нищо повече.

Арен се опита да се утеши с това, но не го намери много утешително.

Когато се събудиха на другия ден, въздухът и водата бяха посивели. Небето над мачтата се проясни до опаловосиньо, защото мъглата беше паднала ниско. За северни люде, каквито бяха Арен от Енлад и Ястреба от Гонт, мъглата бе добре дошла като стар приятел. Тя нежно обгръщаше лодката, скриваше далечината и те се чувстваха като в позната стая след дълги седмици огряно, голо пространство, брулено от ветровете. Навлизаха в родния си климат и вече бяха навярно на географската ширина на Роук.

А на около седемстотин мили източно от тези застлани с мъгла води, където плаваше „Взор“, ясно слънце грееше в дърветата на Горската обител, в зелената корона на Роукската могила и по високите плочести покриви на Големия дом.

В една от стаите на Южната кула, работно помещение на магьосниците, пълно с епруветки и реторти, с колби и щипци, дебелостенни пещи и малки спиртни лампи, духала, стативи, клещи, пили и тръби, с хиляди кутийки, мускали и запушени шишенца, обозначени с хардийски и още по-тайнствени руни — изобщо с всички пособия на алхимията, духането на стъкло, облагородяването на металите и лечителството, — сред отрупаните маси и пейки стояха Повелителят на промените и Повелителят на призоваването на Роук.

В ръцете си среброкосият Повелител на промените държеше огромен камък, подобен на необработен диамант. Беше скален кристал, оцветен дълбоко в сърцевината си в бледолилаво и розово, но прозрачен като вода. Обаче щом окото се вгледаше в тази бистрота, то откриваше непрозрачност и никакво отражение или образ от околния свят, а само плоскости и все по-дълбоки гълбини, докато потънеше в сън, от който нямаше обратен път. Това бе Камъкът на Шелиет. Отдавна той служеше на принцовете на Уей, понякога като атрибут от тяхното съкровище, понякога като магия за сън, ала от време на време и за по-гибелни цели — защото ония, които дълго и без да разбират гледаха в дълбините на кристала, можеха да полудеят. Но когато на Роук дойде Върховният жрец Геншър от Уей, той донесе със себе си Камъка на Шелиет, понеже в ръцете на един жрец този минерал разкриваше голяма истина. Все пак истината се променя според човека. И Повелителят на промените държеше камъка в шепи, наблюдаваше под изпъкналата му грапава повърхност безкрайните, прозрачни, блещукащи дълбини и разказваше за гледката:

— Земята се вижда така, сякаш стоя на връх Он, в центъра на света, и погледът ми обхваща всичко — чак до най-далечния остров от най-далечния разлив и отвъд него. Всичко е ясно. Съзирам корабите в проливите на Илиен, запалените огнища на Торхивън и покривите на кулата, където се намираме сега. Но отвъд Роук не забелязвам нищо. Няма земи на запад. Няма земи на юг. Не мога да видя Уотхорт, нито островите от Западния разлив, дори и най-близкия от тях, Пендор. Ами Оскил и Ебоскил — къде ли са? Над Енлад се спуска мъгла, някаква сивота като паяжина. Всеки път, щом погледна, изчезват още и още острови, а морето на тяхното място е гладко и неизменно, както преди Сътворението...

Гласът му пресекна на последната дума, сякаш едва достигаше до устните.

Той положи камъка на поставката от слонова кост и се отдалечи. Благото му лице изглеждаше измъчено:

— Кажы ти какво виждаш.

Повелителят на призоваването взе кристала в ръце и го огледа бавно, като че търсеше по грубата му прозрачна повърхност вход за своето видение. Той дълго го държа със съсредоточен израз. Накрая го остави и произнесе:

— Повелителю на промените, аз не виждам много. Откъслечни, мимолетни видения, в които няма завършеност.

Белокосият повелител склочи длани:

— Не е ли това само по себе си странно?

— Защо?

— Често ли очите ти са слепи? — викна Повелителят на промените, обхванат от гняв. — Не виждаш ли, че има... — и той неколкократно заекна, преди да може да продължи, — че има ръка, която скрива погледа ти, както запушва моята уста?

— Ти си твърде възбуден, повелителю — отвърна Призователят.

— Извикай Духа на камъка — каза Повелителят на промените, като се стараеше да се владее, ала произнасяше думите някак сподавено.

— Защо?

— Защо! Защото аз искам това.

— Хайде, повелителю, предизвикваш ли ме — досущ като момченца пред бърлогата на мечката? Да не сме деца?

— Да! Пред онова, което съзирам в Камъка на Шелиет, аз съм дете — уплашено дете. Извикай Духа на камъка. Трябва ли да те моля, повелителю?

— Не — рече високият повелител, но смръщен се извърна от повъзрастния.

После разтвори широко ръце във внушителния жест, с който започват заклинанията в неговото изкуство, вдигна глава и произнесе сричките на призоваването. Докато говореше, в Камъка на Шелиет нахлу светлина. Около него стаята се стъмни и сенките се скупчиха. Когато сенките станаха много дълбоки, а камъкът твърде ярък, Призователят съедини длани и издигна кристала пред лицето си, взрян в неговото лъчение.

Той помълча малко, след туй меко заговори:

— Виждам водоскоците на Шелиет, езерата, басейните и водопадите; сълзящите пещери със сребърни завеси, където папрати растат сред купища мъх, вълнообразните пясъци, водите, които се надигат, водите, които текат; избликването на дълбоки извори изпод земята, тайната и сладостта на източника, на потока...

Той отново потъна в мълчание и остана така, бледен като сребро в светлината на камъка. Сетне внезапно изкрещя, изпусна кристала с трясък и падайки на колене, зарови лице в ръцете си.

Сенките изчезнаха. Лятната светлина изпълваше потъналата в безпорядък стая. Великият камък лежеше непокътнат сред праха и разхвърляните вещи под масата.

Повелителят на призоваването се протегна като слепец и по детски хвана ръката на другия. Пое дълбоко дъх. Накрая се изправи, леко опирайки се на Повелителя на промените, и каза с разтреперани устни в някакъв опит да се усмихне:

— Не бива да приемам твоите предизвикателства, повелителю.

— Какво видя, Торион?

— Видях водоскоците. Видях как те потънаха, как потоците пресъхнаха, а изворите се отдръпнаха. И под тях всичко бе черно и сухо. Ти видя морето преди Сътворението, но аз видях онова... което идва след него... Съзрях разрухата.

Той навлажни устни:

— Как искам Върховният жрец да е тук.

— Аз искам ние да сме там, при него.

— Къде? Няма кой да го открие сега. Повелителят на призоваването надзърна през прозореца, зад който се простираше синьото спокойно море.

— Нито вест, нито призоваване може да го достигне. Той е там, където ти съгледа пусто море. Наближава земята, където изворите пресъхват. Намира се там, където изкуствата ни не действат... Ала може би все още има заклинания, които могат да стигнат до него, например някои от Завета на Палн.

— Но това са заклинания, с които мъртвите се извикват сред живите!

— Или живите сред мъртвите.

— Нали не мислиш, че е мъртъв?

— Мисля, че върви към смъртта, че е повлечен към нея. Както всички нас. Напускат ни нашата сила и нашата устойчивост, надеждата и щастието. Изворите пресъхват.

Повелителят на промените го погледна тревожно и накрая каза:

— Не се опитвай да го повикаш, Торион. Той знаеше какво търси дълго преди ние да го узнаем. За него светът е прозрачен както този Камък на Шелиет: той гледа и вижда какво е и какво трябва да бъде... Не можем да му помогнем. Във върховните заклинания се таи гибел и най-голяма заплаха крие Заветът, който ти спомена. Трябва да изпълним заръката му да не предприемаме нищо, а да пазим стените на Роук и да помним Имената.

— Да — отвърна Призователят. — Но сега искам да се оттегля и да помисля върху това.

И той напусна стаята на кулата, като се движеше някак сковано. Чернокосата му глава с благородни черти бе високо вдигната.

На сутринта Повелителят на промените отиде да го потърси. Когато влезе в стаята му, след като чука дълго, го намери проснат на каменния под, сякаш съборен от тежък удар. Ръцете му бяха широко разтворени като в жест на призоваване, но дланите бяха студени, а отворените му очи — с празен поглед. Повелителят на промените коленичи до него и го повика с магическа сила, три пъти изричайки името му Торион, ала той не се помръдваше. Не беше мъртъв, обаче у него имаше живот само колкото да поддържа заглъхващите удари на сърцето и малко въздух в дробовете. Повелителят на промените взе ръцете му и прошепна:

— О, Торион, аз те накарах да погледнеш в камъка. Аз ти причиних това.

После бързо излезе от стаята и високо завика към всички, които срещаше, учители и ученици:

— Врагът достигна до нас, в добре укрепения Роук, и прониза силата ни в сърцето!

Макар да бе благ човек, сега изглеждаше толкова суров и обречен, че всеки, който го видя, се уплаши.

— Погрижете се за Повелителя на призоваването — крещеше той. Но кой ли ще повика духа му обратно, когато самият владетел на това изкуство си отива?

Старецът се упъти към собствената си стая и всички се отдръпнаха, за да му сторят път.

Извикаха Повелителя на лечението. Той ги накара да поставят на легло Торион Призователя и хубаво да го завият. Ала не запари лечебни билки, нито изпя някоя от песните, които облекчават болното тяло и объркания ум. Един от учениците му беше с него — младо момче, още не заклинател, но с обещаваща дарба в лечителското изкуство. Момчето попита:

— Учителю, нищо ли не може да се направи за него?

— Не от тази страна на стената — отвърна Лечителят.

Обаче осъзнавайки с кого разговаря, добави:

— Той не е болен, момче. Но дори ако това беше заболяване на тялото, не зная дали нашето умение щеше да му помогне. Изглежда, в билките ми напоследък не се крие спасение. И макар да произнасям думите на заклинанията, те са безсилни.

— Същото призна вчера и Повелителят на песните. Той спря по средата на песента, на която ни учеше, и каза: „Не зная смисъла на тази песен.“ И излезе от стаята. Някои момчета се разсмяха, ала аз почувствах, че подът под мене пропада.

Лечителят погледна откритото умно лице на ученика, после студения вкочанен лик на Призователя и рече:

— Торион ще се върне при нас. Песните няма да бъдат забравени.

Но същата нощ Повелителят на промените напусна Роук. Никой не разбра как си бе отишъл. Той спеше в стая с прозорец към градината. На сутринта прозорецът беше отворен и стареца го нямаше.

Помислиха, че със своето умение да променя формите се е превърнал в птица или звяр, а може би в мъгла или даже вятър, защото всяка форма и материя бе подвластна на изкуството му, и е напуснал Роук навярно за да търси Върховния жрец. Онези, които знаеха каква опасност има Повелителят на промените да попадне в плен на собствените си заклинания при най-малкия недостиг на умение или воля, се страхуваха за него, обаче не говореха за своите страхове.

И така, Съветът на мъдреците загуби трима от повелителите. Дните минаваха, ала никаква вест не идваше от Върховния жрец, Призователят лежеше немощен и Повелителят на промените не се завърна. Униние и тъга надвиснаха над Големия дом. Момчетата шушукаха и някои намекуваха, че ще напуснат Роук, понеже не са научили онова, за което са дошли.

— Може би — говореше едно — всичко от самото начало е било лъжа, всички тези тайнствени изкуства и сили. От всички учителя само Повелителят на ръката все още прави своите номера, а пък те, както знаем, са чиста илюзия. Останалите се спотайват или отказват да вършат каквото и да било, защото измамата им се разкри.

А друго от онези, които слушаха, добави:

— Добре де, какво са вълшебствата? Какво е магьосническото изкуство освен игра с привидностите? Нима то може да спаси човека от смърт или поне да удължи живота му? Ако жреците притежаваха силата, която си приписват, те, разбира се, щяха да живеят вечно!

И момчетата се впуснаха да разказват за смъртта на великите повелители: как Моред е паднал в битка, Нерегер е бил убит от Сивия жрец, Ерет-Акбе — от дракона, как Геншър, последният Върховен жрец, е умрял от болест в леглото си като обикновен смъртен. Някои от момчетата слушаха с удоволствие, защото имаха завистливи сърца; други слушаха и се чувстваха нещастни.

През цялото това време Повелителят на градежа стоеше сам в Горската обител и не допускаше никого в нея.

Само Вратарят, макар да го виждаха рядко, оставаше непроменен. В очите му не бе паднала сянка. Той се усмихваше и предпазваше вратите на Големия дом до завръщането на неговия настоятел.

10. ДРАКОНОВИЯТ ПЪТ

А същият този Настоятел на Острова на мъдреците се събуди целият схванат в студената светла утрин в една малка лодка сред най-далечните води на Западния разлив. Той се надигна с дълбока прозявка и скоро, сочейки на север, каза на своя спътник, който също се прозяваше:

— Погледни! Онези два острова — виждаш ли ги? Това са най-южните острови от Драконовия път.

— Ти имаш ястребов поглед, повелителю — рече Арен, като се взираше сънено в морето, без да забелязва нищо.

— Затова ме наричат Ястреба — отвърна жрецьт жизнерадостно, сякаш отърсил се от мрачните мисли и предчувствия. — Не ги ли виждаш?

— Виждам чайки — каза Арен, който разтърка очи и се вгледа в синкаво-сивия хоризонт. Жрецьт се разсмя:

— Дори и ястреб не би могъл да зърне чайки от двадесет мили разстояние.

Щом слънцето озари мъглите на изток, малките вити ята, които Арен наблюдаваше във въздуха, започнаха да блещукат като златист пращец, изсипан над водата, като пращинки в слънчев лъч. И принцът осъзна, че това са дракони.

Когато „Взор“ приближи островите, Арен видя как драконите се рееха и кръжаха в утринния вятър и сърцето му подскочи от радост, от щастие, прилично на болка. Величието на всичко тленно се откриваше в този полет. Красотата им таеше страховита сила, дивна първичност и изящество на разума. Това бяха мислещи същества — притежаваха реч, притежаваха древна мъдрост. В очертанията на техния летеж имаше строга, овладяна хармония.

„Аз видях драконите, понесени от утринния вятър, и нищо повече няма значение“ — мислеше Арен, макар че остана безмълвен.

Понякога полетът им рязко се изменяше, кръговете се накъсваха и един или друг дракон изстрелваше от ноздрите си продълговата

огнена спирала. Тя се дигна и оставаше за миг във въздуха, удвоявайки извитата и светла дълга линия на драконовото тяло. Виждайки туй, жрецът забеляза:

— Ядосани са. Игрят танца на гнева върху крилете на вятъра.

И след малко добави:

— Вече сме в гнездото на осите.

Защото драконите бяха зърнали мъничкото платно сред вълните и първо един, сетне още един се откъснаха от вихъра на танца и опънали дългите си тела, плавно се спуснаха право към лодката, като пореха въздуха с огромните си криле.

Жрецът погледна към Арен, който седеше на кормилото, понеже идваха бурни насрещни вълни. Момчето го държеше здраво със сигурна ръка, макар и с взор, вперен в маховете на тези криле. Ястреба се обърна успокоен и застанал до мачтата, прибра магическия вятър от платното. Издигна жезъла си и заговори високо.

Като чува неговия глас и словата на Древната реч, някои от драконите се извиха наред полет, разпръснаха се и се завърнаха на островите. Други спряха и увиснаха във въздуха; саблените нокти на предните им крайници бяха разперени, ала неподвижни. Един измежду тях се спусна ниско над водата и се приближи към човеците. С два маха на крилете той бе вече над лодката. Безлюспестият му корем леко докосна мачтата. Арен видя сбръчканата незащитена плът между раменната ключица и гърдите, която наред с очите е единствената уязвима част от тялото на дракона, освен ако копието, което го пробощда, не е силно омагьосано. Димът, излизащ от огромната зъбата уста, го задуши и навя мирис на гнило, от който той потръпна и започна да му се повдига.

Сянката отмина. Но се върна все така ниско и тоя път Арен усети как страшилището всмука дълбоко въздух като тяга на пещ, преди да изпусне пара. Чу се ясният и суров глас на Ястреба. Драконът се оттегли. И всички отлетяха подобно въглени, понесени от струя вятър.

Арен си пое дъх и изтри студената пот от челото си. Погледна своя приятел и видя, че косата му е побеляла: диханието на дракона я бе опърлило. А тежката материя на платното беше изгоряла до кафяво от едната страна.

— Косата ти е леко опърлена, момчето ми.

— Също и твоята, повелителю. Изненадан, Ястреба прокара ръка по главата си.

— Наистина! Това е нахалство. Обаче аз не искам да се карам с тези създания. Те имат вид на луди, на по-дивели. Нищо не проговориха. Не съм виждал дракон, който да не говори, преди да нападне — ако ще и само за да измъчи жертвата си... Сега трябва да продължим. Не ги гледай в очите, Арен. Извърни лице, ако си принуден. Ще потеглим с естествения вятър — той духа точно от юг, а пък моето изкуство може да ми потрябва за други неща. Направлявай лодката.

„Взор“ се понесе напред и скоро отляво се откри един далечен остров, а отдясно — двата острова-близнаци, които бяха зърнали в началото. Бреговете им бяха с ниски рифове и коравата скала бе побеляла от драконов тор и малки белоглави чайки, безстрашно виещи гнездата си сред драконите.

Страшилищата се издигаха нагоре и извиваха хищен танц във висините. Нито едно не се спусна отново над лодката. Понякога те отправяха остри, силни крясъци помежду си сред въздушния вихър, но ако в тях се съдържаша думи, то Арен не можеше да ги разбере.

Лодката заобиколи малък нос и принцът видя нещо, което му заприлича на разрушена крепост. Ала беше дракон. Едното му черно крило лежеше свито под него, а другото бе опънато широко върху пясъка чак до водата и вълните леко го полюляваха като при полет. Дългото змиеобразно тяло бе проснато в цял ръст върху брега. Единият преден крайник липсваше, люспите и плътта от огромната ребрена дъга бяха разкъсани, коремът — изтърбушен, и пясъците наоколо бяха почернели от отровната драконова кръв. Но драконът беше още жив. Толкова могъщ е животът на тия същества, че само равна на тях магическа сила може да ги убие бързо. Златистозеленикавите му очи бяха отворени и когато лодката доближи, грамадната удължена глава се помръдна и ноздрите със съсък изпуснаха кълба пара, примесена с пръски кръв.

Брегът между умирация дракон и морето бе осеян със следи от ходилата и тежките тела на неговите събрата и вътрешностите му бяха утъпкани в пясъка.

Нито дума не пророниха Ястреба и Арен, преди да се отдалечат от острова, отправяйки се към неспокойния, бурен пролив на

Драконовия път, пълен с рифове, подводни плитчини и скални форми, по посока на Северните острови от двойната верига. Едва тогава Ястреба промълви:

— Това беше злощастна гледка — и гласът му бе суров и мрачен.

— Нима те... се изяждат помежду си?

— Не. Не повече от нас. Но са доведени до лудост. Речта им е отнета. Те, които са проговорили, преди хората да проговорят; те, които са по-древни от всичко живо, децата на Сегой — те са докарани до немия ужас на зверовете. О, Калесин! Къде ли са те отнесли крилете ти? Дали си жив, за да видиш своя род, потънал в срам?

Гласът му прокълтя като накалено желязо и той се взря нагоре, претърсвайки с поглед небето. Ала зад тях бяха драконите, които кръжаха ниско над скалистите острови и напоения с кръв бряг, а над тях се открояваха само синият небосвод и обедното слънце.

Дотогава никой жив човек не бе преплавал Драконовия път и не бе го зървал освен Върховният жрец. Преди двадесет и повече години той го измина целия от изток на запад и обратно. Това беше кошмар и очарование за моряка. Водата представляваше лабиринт от сини проливи и зелени плитчини и между тях Арен и жрецът с думи и жестове си проправяха внимателно пътя през рифовете и скалите. Някои бяха ниски, потопени или полупотопени под водата, покрити с водорасли, полепнали раци и морска папрат. Напомняха подводни чудовища, змиевидни или раковинообразни. Други се издигаха островърхи над морето във формата на арки и полуарки, вити кули и фантастични животни, гърбове на глигани, глави на змии, огромни, изкривени, преплетени, сякаш животът полусъзнателно се бе гърчил и ваял в камъка. Морските вълни се разбиваха в тях като шумно дихание и ги обливаха със светла, горчива пяна. Една от скалите приличаше откъм юг на приведена над морето фигура на човек, потънал в дълбок размисъл, със сгушени рамене и благородна осанка. Но щом лодката я задмина и те погледнаха от север, човекът бе напълно изчезнал, а в масивните скали се откриваше пещера, в която водата навлизаше и се плискаше с кух, кълтящ тътен. И в него сякаш се долавяше смътна дума или сричка. Когато се отдалечиха, измамният шум отслабна и сричката долетя по-ясно отпреди.

— Има ли ехо в пещерата? — попита Арен.

— Да, това е гласът на морето.

— Но той изрича някаква дума. Ястреба се вслуша. После се взря в Арен и пак в пещерата:

— Как ти се счува?

— Сякаш изрича сричката „ом“.

— В Древната реч тя означава начало или далечно минало. Ала аз я чувам като „об“, което е название на края.

— Погледни напред! — прекъсна рязко той в мига, когато Арен вече предупреждаваше;

— Плитчина!

И въпреки че „Взор“ като котка си проправяше път сред опасностите, известно време двамата бяха заети с управлението на лодката и пещерата с вечното ехо на онова загадъчно слово остана далеч назад.

Тук водата вече ставаше по-дълбока и те се измъкнаха от фантазмагоричните скали. Пред тях постепенно се появи остров с очертанията на кула. Рифовете му бяха черни, образувани сякаш от плътно споени стълбове или цилиндри, с остри ръбове и гладки повърхности, издигащи се на около триста стъпки над морето.

— Това е Владението на Калесин — каза жрецът. — Така го наричаха драконите, когато бях тук преди много години.

— Кой е Калесин?

— Най-старият...

— Той ли е съградил всичко наоколо?

— Не зная. Не зная дали изобщо е било съграждано. Не зная и на каква възраст е той. Казвам „той“, но и това не зная... В сравнение с Калесин, Орм Ембар е сукалче. А ти и аз сме като едnodневки.

Магьосникът внимателно се вгледа в ужасната скална верига и Арен също хвърли неспокоен поглед нататък, защото си мислеше как драконът би могъл да изскочи иззад далечния черен рът, тъй че сянката му едва ли не да падне върху тях. Обаче не се появи никакъв дракон. Те бавно преминаха спокойните води в завета на скалите и до тях достигаха само тътенът и шепотът на сенчестите вълни по базалтовите колони. Тук водата бе дълбока, без рифове и скали. Арен направляваше лодката, а Ястреба, застанал на носа, внимателно наблюдаваше каменните силуети и светлото небе пред тях.

Най-накрая „Взор“ излезе от сянката на Владението на Калесин в светлината на късния следобед. Те пресякоха Драконовия път. Жрецът

вдигна ръка като човек, съзрял онова, което е търсил, и отвъд огромното златисто пространство пред тях на златисти криле долетя драконът Орм Ембар.

Арен чу как Ястреба извика високо към него:

— Аро Калесин?

Той отгатна смисъла на тези думи, но не схвана отговора на дракона. При все това, винаги щом чуеше Древната реч, принцът усещаше, че е на косъм да я разбере, че почти я разбира — като език забравен, ала не непознат. На тоя език гласът на жреца звучеше ясно, отколкото на хардийски, и отекваше като най-нежното докосване на огромна камбана. А гласът на дракона, едновременно дълбок и пронизителен, приличаше на гонг или на съскащо подрънкване на цимбали.

Арен наблюдаваше спътника си, застанал на тесния нос, да разговаря с чудовищното същество, увиснало над него във въздуха, изпълвайки половината небе. И сърцето му бе обладано от ликуваща гордост — човекът беше толкова дребно, крехко създание и толкова силно. Защото ако само големината имаше значение, драконът би могъл с един замах на ноктестия си крайник да откъсне главата от раменете на човека, би могъл да разбие и потопи лодката, както камък потапя плаващ лист... Но Ястреба бе не по-малко опасен от Орм Ембар — и драконът знаеше това.

Жреецът извърна глава.

— Лебанен — повика той и момчето скочи и излезе напред, макар че съвсем не искаше да изминава дължината на лодката, не искаше да се приближава нито на крачка до тази петнадесетфутова челюст и дръпнатите яркозелени очи с тесни зеници, които го изгаряха, гледайки го отгоре.

Ястреба не се обърна към него, а постави ръка върху рамото му и пак заговори на дракона.

— Лебанен — изрече дълбокият глас без никакъв патос. — Агни Лебанен.

Арен погледна нагоре. Но си спомни предупреждението на жреца, усещайки дланта му върху рамото си, и избягна погледа на златистозелените очи.

Не можеше да говори на Древната реч, обаче не беше и ням.

— Приветствам те, Орм Ембар, Господар на драконите — произнесе той ясно, както един принц поздравява друг.

После настъпи тишина и сърцето на Арен биеше затруднено и тежко. Ала магьосникът, застанал до него, се усмихваше.

След това драконът отново заговори и Ястреба му отвърна. Разговорът продължи доста, както се стори на Арен. Накрая най-внезапно приключи. Драконът се устреми напред, като с един замах на крилете едва не прекатури лодката, и отлетя. Момчето погледна към слънцето и видя, че то не бе се преместило твърде много на запад. Всъщност не беше изминало дълго време. Но лицето на жреца бе добило цвят на влажна пепел и когато се обърна към Арен, очите му блеснаха. Той приседна на пейката за гребеца.

— Браво, момче — каза дрезгаво. — Не е лесна работа да говориш с дракони.

Арен извади храна, понеже не бяха хапвали през целия ден. И жрецът не спомена нищо повече, преди да се нахранят и утолят жаждата си. По това време слънцето вече се бе спуснало ниско над хоризонта, макар че в тези северни ширини далеч преди края на лятото нощта настъпваше късно и бавно.

— И сега Орм Ембар ми откри много неща — започна жрецът накрая. — Каза, че оня, когото търсим, е и не е на Селидор... Трудно е за един дракон да говори разбрано. Те нямат ясно съзнание. Дори когато някой от тях е готов да ни довери истината, което се случва рядко, той не знае как изглежда тази истина на човека. Аз го попитах: „Така ли, както баща ти Орм се намира на Селидор?“ Защото, нали знаеш, там Орм и Ерет-Акбе са загинали в битка. Отговори ми: „И не, и да. Ще го откриеш на Селидор, ала не в Селидор.“ — Ястреба спря за миг и се замисли, докато дъвчеше коричка твърд хляб. — Може би искаше да каже, че този човек не се намира в Селидор, но аз трябва да отида там, за да го откроя. Може би... Тогава го запитах за останалите дракони. Той съобщи, че онзи човек е бил сред тях, без да се страхува, защото дори да бъде убит, възкръсвал от смъртта в собственото си тяло. Затова те се плашат от него като от същество извън природата. И техният страх ги прави подвластни на магията му. Така той им е отнел Речта на Сътворението, направил ги е жертва на диви инстинкти. И ето, те се унищожават едни други или се самоубиват, потапяйки се в морето. Противна смърт за един огнедишащ дракон, дивна рожба на

огъня и вятъра. Тогава аз го попитах: „Къде е вашият господар Калесин?“ „На запад“ — отвърна Орм Ембар, което би могло да означава, че Калесин е летял към далечни земи, недостигнати от никой кораб. Ала може и да не значи това. Тъй аз свърших моите въпроси и той зададе своите, като каза: „Летях на север над Калтуел и Торинговите врата. В Калтуел видях как селяни убиват новородено на жертвения камък. А в Ингат зърнах как един заклинател бе пребит с камъни от своите съграждани. Как мислиш, Гед, дали те ще изядат бебето? Дали магьосникът ще се върне от смъртта и ще запрати камъни срещу своите съграждани?“ Реших, че ми се надсмива и бях готов да заговоря гневно, но той не се надсмиваше. „Смисълът на нещата се е загубил. Има пролом в света и морето изтича през него. Светлината изтича през него. Ще останем в една пустинна земя. Няма да има повече реч и няма да има повече смърт.“ И ето че накрая аз разбрах какво е искал да ми каже.

Арен обаче не разбираше. А и беше дълбоко разтревожен. Защото, предавайки думите на дракона, Ястреба бе назовал безпогрешно собственото си истинско име. Това ненадейно извика в съзнанието на принца спомена за онази измъчена жена в Лорбанъри, която крещеше: „Името ми е Акарен!“ Ако силите на магията, на музиката, на речта, на доверието отслабваха и напускаха хората, ако ги овладяваше безумието на страха и подобно на лишените от разсъдък дракони те се нахвърляха един срещу друг и се унищожаваша — ако всичко това бе така, нима неговият повелител щеше да успее да го избегне? Нима щеше да му стигне силата?

Не изглеждаше толкова силен, приведен над вечерята си от хляб и пушена риба, с хлътнали рамене и посивяла опърлена коса, с тънки ръце и изнурено лице.

И все пак драконът се страхуваше от него.

— Какво те тревожи, момче?

Не можеше да скрие истината от него.

— Повелителю, ти изрече името си.

— О, да. Забравих, че не съм ти го казвал по-рано. Ще трябва да знаеш истинското ми име, ако стигнем там, закъдето сме поели.

И с все още пълна уста той отправи поглед към Арен:

— Или ти си помисли, че аз изкуфявам и съм започнал да раздрънквам името си като занесен старец, без смисъл и свян? Още не,

момче!

— Не — каза принцът, толкова смутен, че нищо повече не му хрумна.

Той бе много уморен, денят беше дълъг, драконите — изтощителни. А пътят напред тънеше в мрак.

— Арен — обърна се жреецът към него. — Не, Лебанен — там, където отиваме, не можеш да се скриеш. Там всичко носи своето същинско име.

— Мъртвите не могат да бъдат наранени — мрачно отвърна Арен.

— Но не само там, не само в смъртта хората възвръщат имената си. Онези, които са най-раними, най-уязвими — които отдават любовта си и не искат нищо в замяна, — те изричат истинските си имена. Хората с верни сърца, творящите живот... Ти си изтощен, момчето ми. Легни да поспиш. Сега нищо не можем да правим, освен да държим посоката през цялата нощ. А на сутринта ще видим последния остров от този свят.

В гласа му имаше неизразима нежност. Арен се сви на носа на лодката и сънят го налегна на часа. Дочу как жреецът подхвана тихо, почти шепнешком една песен и думите ѝ бяха не на хардийски, а на езика на Сътворението. И когато най-сетне започваше да разбира и да си спомня смисъла на думите, тъкмо преди да ги проумее, той потъна в дълбок сън.

Жреецът мълчаливо прибра хляба и рибата, огледа въжетата, подреди всичко в лодката, после хвана насочващото въже на платното и като седна на задната пейка за гребеца, извика магически вятър. Неизтощима, „Взор“ полетя на север подобно стрела над морето.

Той се загледа в Арен. Спящото лице на момчето бе озарено в златисточервено от продължителния залез, буйната му коса беше разпиляна от вятъра. Меките спокойни черти на принца, който седеше до водоскока на Големия дом само преди няколко месеца, бяха изчезнали. Лицето му сега бе изпито, по-сурово, много по-силно. Но не по-малко красиво.

„Не намерих никой да ме последва по моя път — изрече на глас Върховният жрец Гед към спящото момче или вятъра. — Никой; само теб. А и ти трябва да вървиш по своя път, не по моя. Ала нека твоето царуване бъде донякъде и мое. Понеже те познах пръв! Аз пръв те

познах! И бъдните дни ще ми признаят това повече от всичко, което съм постигнал с магическото си изкуство... Ако има бъдни дни. Защото преди туй ние двамата с теб трябва да застанем в точката на Равновесие, в опорната точка на въртенето на света. И ако падна аз, ще паднеш и ти, и всичко останало... За кратко, само за кратко. Никоя тъма не е вечна. Дори и в мрака, дори и в мрака има звезди... О, как бих желал да зърна коронования в Хавнър, да видя как слънцето блести върху Кулата на меча и върху пръстена, който донесохме с Тенар от Атуан, от мрачните Гробници, за тебе, който още не си бил роден!“

Той се засмя, обърна се на север и си каза на прост език: „Едно козарче да възцари наследника на Моред на неговия трон? Никога ли не ще ми дойде умът?“

После, с насочващото въже в ръка и с поглед в опънатото платно, което се червенееше на последните лъчи от запад, Гед отново тихо заговори: „Не ще бъда в Хавнър, нито в Роук. Време е да се простя с могъществото си. Да оставя старите играчки и да продължа нататък. Време е да се завърна у дома. Да видя Тенар. Да видя Оджиън, преди да умре, и да говоря с него за последен път там, в къщичката сред урвите на Ри Алби. Копнея да бродя из планините, из планините на Гонт и из горите през есента, когато листата са пъстроцветни. Няма друго царство като царството на горите. Време е да се завърна, да се завърна в мълчанието, в самотата. И там може би най-сетне ще науча онова, което с никое действие и с никоя сила не може да се познае; онова, което още не съм научил.“

Западът лумна цял в луди и величествени червени езици, морето пурпурно засия, а платното стана алено като кръв. После тихо падна нощта. През тази нощ момчето спа, докато мъжът будуваше, неизменно взрян в мрака напред. Нямаше никакви звезди.

11. СЕЛИДОР

Щом се събуди на сутринта, Арен зърна бреговете на Селидор, мрачни и ниски в синевата на запад.

В двореца на Берила се пазеха стари карти от кралско време, когато търговци и пътешественици са се отправяли на далечни плавания от Вътрешните земи и Разливите са били добре познати. Върху две стени в тронната зала на принца бе изработена огромна мозайка с картата на Севера и Запада, като над самия трон в златно и сиво се очертаваше Енлад. Сега пред очите на Арен мислено изпъкваше тази гледка, съзерцавана хиляди пъти през детството. На север от Енлад бе Оскил, на запад — Ебоскил, а пък на юг — Семел и Палн. И там Вътрешните земи свършваха и оставаше само бледата синьо-зелена мозайка на пустото море, осяяна на места с дребни фигурки на делфини или китове. Накрая, в ъгъла, свързващ северната и западната стена, се намираше Нарвидуен, а отвъд него личаха три по-малки острова, После отново пусто море до самия ръб на стената, където беше Селидор, и по-нататък — нищо.

Спомняше си го ярко, витите му очертания и огромния залив в сърцето му с тесен процеп на изток. Те не достигнаха чак толкоз на север, ами се насочиха към едно дълбоко врязано заливче в най-южния край на острова и там слязоха на брега, докато слънцето бе още ниско в утринната мъгла.

Така приключи големият им пробег от рейда на Балатран до западния остров. Тишината на земята им се струваше странна, когато закотвиха „Взор“ и след толкова време стъпиха на суша.

Гед изкачи ниска дюна, чиято корона беше надвиснала над стръмния склон, задържана от силните корени на тревата по върха. Щом стигна най-горе, той се огледа на север и запад. Арен спря до лодката да обуе обувките си, които не бе носил от дълго време, извади от сандъчето меча си и го препаса, този път без да се пита дали трябва да го стори. Сетне се изкачи пред Гед, за да погледа сушата.

Дюнните се редяха навътре, ниски и затревени, в продължение на около половин миля, после следваха блата, гъсто осеяни с острица и солена тръстика. Отвъд тях, докъдето стигаше взорът, се нижеха ниски жълто-кафяви хълмове. Красив и безлюден бе Селидор. Никъде нямаше ни следа от човек, човешка дейност или поселище. Не се виждаха зверове, а обраслите с тръстики езера не бяха обитавани от ята чайки, диви патици или от други птици.

Те се спуснаха по вътрешната страна на дюната и пясъчният склон ги откъсна от шума на вълните и от гласа на вятъра. Всичко притихна.

Между крайбрежната дюна и следващата имаше закътана долчинка с чист пясък и утринното слънце топло огряваше западния ѝ склон.

— Лебанен — каза жрецът, защото сега се обръщаше към момчето с истинското му име. — Не можах да спя миналата нощ, но сега трябва. Остани до мен на пост.

Той легна на припек, понеже в сянката беше студено, заслони очи с ръце, въздъхна и заспа. Арен седна до него. Не виждаше нищо освен белите склонове на долчинката и тревата, поклащаща се върху дюната на фона на мъгливосиньото небе и жълтото слънце. Не се чуваха никакви звуци освен глухият шепот на морската пяна и шушненето на вятъра в пясъчинките.

Арен зърна нещо като орел, който летеше високо; ала не беше орел. Той закръжи и се спусна долу, а разперените му златни криле пронизително изплюяха. Закрепи се с огромните си нокти на върха на дюната. Гигантската му глава бе черна, с огнени отблясъци от слънцето.

Драконът пропълзя малко надолу по склона и проговори:

— Агни Лебанен.

Застанал между него и Гед, Арен отвърна:

— Орм Ембар.

И изтегли голия си меч.

Сега оръжието не тежеше. Гладката изтрита дръжка легна удобно в ръката му. Острието излезе леко, с готовност от ножницата. С цялата си сила древният меч бе готов да му служи, защото той вече знаеше как да го употребява. Този меч му принадлежеше.

Драконът отново заговори, обаче Арен не го разбра. Погледна към спящия си другар, когото плясъкът на криле не беше събудил, и каза на госта:

— Моят повелител е уморен. Той спи.

При тези думи Орм Ембар допълзя и се сви в дъното на долчинката. Изглеждаше тромав на земята, не така лек и волен, както при полет, но имаше някаква зловеща грация в местенето на ноктестите му стъпала и извивката на назъбената му опашка. Като слезе долу, той сви крака под себе си, изправи грамадната си глава и застана неподвижен: сякаш символ, изваян върху войнишки шлем. Арен усещаше погледа на искрящото му око на по-малко от десет стъпки и слабия дъх на изгоряло, който витаеше около него. Това не бе зловонен мирис — сух и остър, той беше в унисон с дъха на морето и соления пясък — едно чисто и диво ухание.

Слънцето се издигна, докосна Орм Ембар и драконът запламтя като статуя, излята от желязо и злато.

Гед все още спеше напълно отпуснат, без да усеща госта, както спящият фермер не забелязва своето куче.

Така измина около час и Арен се стресна, виждайки жреца седнал до него.

— Толкова ли си свикнал с драконите, че заспиваш между лапите им? — разсмя се Гед и се прозя. После се изправи и заговори на Орм Ембар на Древната реч.

Преди да отговори, Орм Ембар също се прозя — било от сънливост, било от предизвикателство — и това откри гледка, каквато малцина са доживели да видят: редиците жълтеникаво-бели зъби, продълговати и остри като мечове, раздвоения огненочервен език, двойно по-дълъг от човешки ръст, димящата пещера на гърлото.

Орм Ембар каза нещо и Гед понечи да отвърне, когато и двамата се обърнаха и погледнаха Арен. Те ясно бяха чули в тишината съскането на метал, изхвърквал от ножницата. Арен гледаше нагоре към върха на дюната зад главата на жреца и ръката му държеше меч.

Там, озарен от слънцето, бе застанал един човек и вятърът леко появяваше в дрехите му. Той стоеше неподвижно като истукан и само краищата и качулката на наметката му потрепваха. Косата му бе черна, дълга и падаше на гъсти лъскави къдрици. Беше висок, с широки

рамене, силен и хубав човек. Очите му се взираха сякаш отвъд тях, към морето. Усмиваше се.

— Зная те, Орм Ембар — заговори той. — И тебе също, Ястребе, макар че си остарял от последния път, когато те видях. Сега, казват, си Върховен жрец. Станал си знаменит и стар. А водиш млад слуга със себе си: несъмнено послушник от онези, дето изучават изкуството на Острова на мъдреците. Какво ви довя двамата тук, така далеч от Роук и непристъпните стени, които пазят повелителите от всяка злина?

— Има пролом в друга стена, по-велика от тях — рече Гед, като хвана с две ръце жезъла си, гледайки мъжа. — Но няма ли да се изправиш пред нас в плът и кръв, за да можем да поздравим оня, когото толкова отдавна търсим?

— В плът и кръв? — каза мъжът и отново се усмихна. — Нима плътта, тялото, месото са от значение между двама магьосници? Не, нека се срещнем дух с дух, Върховни жрецо.

— Мисля, че не можем да го сторим. Момче, прибери меча. Това е само сянка, привидение, а не истински човек. Все едно да разсечеш вятъра. В Хавнър, когато косата ти беше бяла, те наричахме Коб. Но то не беше истинското ти име. Как да те наричаме, когато пак те срещнем?

— Наричайте ме повелител — произнесе високата фигура на върха на дюната.

— Да, и как още?

— Крал и господар.

При тези думи Орм Ембар изсъска страховито и огромните му очи пламнаха. Ала драконът извърна грамадната си глава от мъжа и остана свит на своето място, сякаш не можеше да се движи.

— А къде да те намерим и кога?

— В моите владения, когато аз благоволя.

— Много добре — каза Гед, вдигна леко жезъла по посока към високия мъж и той изчезна като духната свещ.

Арен гледеше втрещено. Драконът се изправи могъщо на четирите си криви крака, опашката му се влачеше, а устните му оголиха зъбите. Но жрецьт отново се облегна на жезъла си:

— Това бе само сянка. Привидност или образ на човек. Чува и говори, обаче не притежава сила освен тази, която може да му придаде собственият ни страх. Той не наподобява истински онзи, който го

изпраща, освен по негово желание. Струва ми се, че сега разбрахме как изглежда.

— Дали е близо, как мислиш?

— Сенките не могат да прекосяват водата. Намира се на Селидор. Но Селидор е голям остров, по-широк от Роук и Гонт и почти толкова дълъг, колкото Енлад. Може би ще го търсим доста време.

Тогава драконът заговори. Гед го изслуша и се обърна към Арен:

— Ето какво казва Повелителят на Селидор: „Аз се завърнах на моята земя и няма да я напусна. Ще открия Разрушителя и ще ви заведа при него, за да можем заедно да го унищожим.“ А нали ти споменах, че един дракон винаги намира онова, което търси.

Жрецьт застана на едно коляно пред огромното създание, както поданик пред своя крал, и му благодари на собствения му език. Върху наведената му глава, горещо и близко, лъхна диханието на дракона.

Орм Ембар затътри люспестото си туловище обратно нагоре по дюната, удари криле и отлетя.

Гед изтупа пясъка от дрехите си и каза на Арен:

— Ето че ме видя да коленича. И ще ме видиш още веднъж преди края.

Арен не попита какво означава това. В дните на дългата им дружба той бе разбрал, че винаги има причина за недоизреченото от жреца. Ала му се стори, че в тези думи се крие лошо предзнаменование.

Те отново прекосиха дюната до брега, за да проверят дали лодката е сигурно защитена от буря и прилив, да си вземат наметките за през нощта и остатъка от храната. Гед поспря за минута до острия нос на „Взор“, която го бе носила из непознати морета така дълго, така надалеч. Той го докосна с ръка, но не направи заклинание, не отрони нито дума. И те пак навлязоха в сушата на север, по посока на хълмовете.

Вървяха през целия ден и вечерта спряха край един поток, който се виеше надолу към езерните тръстики и блатата. Макар и в разгара на лятото, вятърът духаше хладен откъм запад, от необятните необитаеми разливи на откритото море. Мъгла забули небето и нямаше звезди над хълмовете, никога невидели светлинка на прозорец или на домашно огнище.

Арен се събуди в тъмното. Огънят им бе загаснал, обаче на запад луната грееше със сива, смътна светлина. В долината на потока и по склона на хълма стоеше огромно множество от хора, неподвижни, мълчаливи, обърнати към Гед и Арен. Очите им не отразяваха лунния светлик.

Арен не се осмели да проговори, но докосна с ръка Гед. Жрецът се размърда и се надигна.

— Какво има? — попита той.

Проследи погледа на Арен и видя смълчания народ. Всички, мъже и жени, носеха тъмни облекла. Лицата им не се открояваха ясно на слабото сияние, ала на Арен се стори, че измежду тези, които бяха най-близо до тях през потока, стояха някои познати, макар че не можеше да каже имената им.

Гед се изправи и наметалото му се свлече. Лицето, косата, ризата му светеха бледосребристи, сякаш лунната светлина го бе озарила. Той направи широко движение с ръка и произнесе високо:

— О, вие, които сте били живи, идете си свободно! Аз свалям веригите от вас. Анваса мане харо пенодате!

Огромното множество безмълвни люде остана за миг неподвижно. После бавно се обърна, тръгна сякаш към сивия мрак и изчезна.

Гед седна на земята. Пое дълбоко дъх. Погледна към Арен и постави ръка на рамото му, докосването му бе топло и решително.

— Няма нищо страшно, Лебанен — каза той нежно и с насмешка. — Това бяха само мъртвите.

Арен кимна, зъбите му тракаха, студът го пронизваше до самите кости.

— Как... — започна принцът, но челюстта и устните не му се подчиняваха. Гед го разбра:

— Те са се отзовали на неговото повикване. Това е, което обещава Коб: вечен живот. При една негова дума те могат да се върнат. Пак по негова повеля ще трябва да бродят по хълмовете на живота, макар че не могат да раздвижат и стръкче трева.

— Тогава... тогава той също ли е мъртъв?

Гед поклати глава замислен:

— Мъртвите не могат да призовават другите мъртъви обратно към живот. Не, Коб има енергията на жив човек и дори повече от нея...

Ала за да убеди някого да го последва, той го заблуждава. А силата пази за себе си. Играе ролята на Цар на мъртвите; и не само на мъртвите... Но това бяха просто сенки.

— Не зная защо се страхувам от тях — каза засрамено Арен.

— Страхуваш се от тях, понеже се страхуваш от смъртта, и с право — смъртта таи ужас и предизвиква паника — рече жрецът.

Той сложи още дърва в огъня и раздуха ситните въглени под пепелта. Пламъкът проблесна в съчките — блажена светлина за Арен.

— Животът също таи ужас. Към него трябва да питаеш боязън и да му отдаваш възхвала — добави Гед.

И двамата отново седнаха, плътно загърнати в своите наметки. Постояха мълчаливи. Сетне Гед произнесе мрачно:

— Лебанен, не зная докога той ще ни измъчва с превъплъщения и сенки. Ала накрая ти знаеш къде ще отиде.

— В земята на мрака.

— Да. Сред духовете и сенките.

— Вече ги видях. Ще тръгна с теб.

— На мен ли се уповаваш? Ти можеш да разчиташ на моята любов, обаче не се осланяй на силата ми. Защото срещнах, струва ми се, равностоеен противник.

— Ще тръгна с тебе.

— Но ако бъда сразен, ако загубя силата или живота си, не ще бъда способен да те изведа обратно. А ти не можеш да се върнеш сам.

— С теб ще се върна. При тези думи Гед каза:

— Ти влизаш в зрелостта пред прага на смъртта. После изрече много тихо онова слово или название, с което драконът двукратно бе назовал Арен:

— Агни, агни Лебанен.

След туй престанаха да говорят, сънят пак ги налегна и те заспаха край слабия, мъждукащ огън.

На сутринта продължиха пътя си на северозапад. Арен предложи това, защото Гед се обърна към него:

— Избери ти посоката, момче. За мен всички пътища са еднакви.

Не бързаха за никъде, понеже очакваха Орм Ембар да им изпрати знак. Следваше най-ниската крайбрежна верига хълмове, от която се виждаше океанът. Тревата бе суха и ниска, вечно брулена от вятъра. Отдясно се издигаха златисти и пусти хълмове, отляво бяха солените

блата и западното море. Само веднъж се мярнаха лебеди, които летяха далеч на юг. И никакво друго живо същество през целия ден. Арен бе изтощен от ужас, от постоянно очакване на най-лошото. Нетърпение и глух гняв се надигаха у него. След часове мълчание най-накрая се обади:

— Тази земя е мъртва като самите селения на смъртта.

— Не говори така — прекъсна го рязко жрецьт. Някое време той крачеше мълчаливо, после отново подзе с променен глас: — Погледни тази земя, огледай се. Това е твоето царство, царството на живота. Твоето безсмъртие. Виж хълмовете, тленните хълмове. Те не са вечни. Хълмовете с живата трева, бликналите ручей вода... В целия свят, във всички светове, в безбрежността на времето няма други като тия ручей, които извираят студени изпод земята там, където не достига човешко око, и текат през слънце и мрак към морето. Дълбоки са изворите на битието, по-дълбоки от живота, от смъртта...

Той замълча, обаче погледът, който отпрати към Арен и към окъпаните в слънце хълмове, бе изпълнен с огромна, безсловесна, печална любов. Арен забеляза това и тогава за първи път го прозря целия, такъв, какъвто беше.

— Не мога да го изразя — каза огорчено Гед. Но принцът си спомни часа на първата им среща в Двора на водоскока, мъжа, коленичил пред падащата струя. И в гърдите му се надигна радост, чиста като онази вода от спомена. Той погледна своя спътник и промълви:

— Аз отдадох любовта си на онова, което е достойно за нея. Не е ли то царството, непресъхващият извор?

— Да, момчето ми — рече Гед с нежност и болка.

Те продължиха да вървят мълчешком. Ала сега Арен гледаше през очите на приятеля си великолепието на живота, който се откриваше наоколо в тази тиха, пуста земя, сякаш магия, по-силна от всичко, бе вплетена във всяка тревица, във всяка сянка, във всеки камък. Така, преди да замине завинаги, човек се вглежда в любимите си места и ги съзира съвършени, истински, скъпи, такива, каквито не ги е виждал никога и няма да ги види вече.

Малко преди спускането на вечерта от запад нахлуха гъсти облаци, довеяни от силните морски ветрове, и избухнаха в пламъци пред диска на залязващото слънце. Както събираше съчки за огън в

речната долина, озарен от червеното сияние, Арен вдигна очи и на около десет крачки пред себе си забеляза да стои човек. Лицето му бе неясно и странно, но момчето го разпозна — Сопли, бояджията от Лорбанъри, който беше мъртъв.

Зад него стояха други, всички с мрачни втренчени лица. Те сякаш говореха, ала Арен не чуваше думите им, а само някакъв шепот, отнасян от западния вятър. Някои бавно започнаха да приближават.

Той се изправи, погледна към тях, после към Сопли. След това се обърна гърбом, наведе се, вдигна от земята още една съчка, макар че ръката му трепереше. Прибави я към товара си, сетне още една и още една. Пак се изправи и надзърна зад себе си. В долчинката не беше останал никой. Само червената светлина гореше в тревата. Върна се при Гед и стовари съчките за огъня, без да каже нищо за онова, което бе видял.

През цялата нощ в мъгливия мрак на тази земя, напусната от всичко живо, всеки път, щом се стреснеше в своя неспокоен сън, Арен долавяше наоколо си шепота на душите на мъртвите. Той напругаше цялата си воля да не слуша и отново заспиваше.

Двамата с Гед се събудиха късно, когато слънцето, показало се цяла длан над хълмовете, най-после се отърси от мъглата и озари студения пейзаж. По време на леката им сутрешна закуска долетя драконът и закръжи във въздуха над тях. От устата му изригваше огън, искри и дим летяха от червеникавите му ноздри. Зъбите му проблясваха като остриета от слонова кост сред тези огнени езици. Той обаче не каза нищо, макар че Гед го поздрави и на собствения му език извика към него:

— Откри ли дирите му, Орм Ембар?

Драконът отметна глава назад, огъна някак странно тялото си и загреба въздуха с острите си сякаш бръснач хищни нокти. След туй бързо се понесе на запад, без да откъсва поглед от тях.

Гед стисна тисовия жезъл и го удари в земята:

— Но той не може да говори! Словата на Сътворението са му отнети, онемял е като змия, като безсловесен червей, мъдростта му е заключена в мълчание. Въпреки това той може да ни покаже пътя и ние ще го последваме!

Преметнали на гръб леките си вързопи, те закрачиха на запад през хълмовете, накъдето бе полетял Орм Ембар.

Повече от осем мили изминаха все със същия бърз, равномерен ход. Сега морето се разстилаше от двете им страни и те вървяха по един вододел, който минаваше през сухи тръстики и вити речни корита и накрая се спускаше в издаден пясъчен бряг с цвят на слонова кост. Това беше най-западният нос на сушата, краят на земята.

Орм Ембар се бе свил на тоя жълтеникаво-бял пясък с наведена глава подобно разярена котка и издишаше огнени пламъци. Малко по-нататък, между него и дългите ниски вълни на морето, имаше нещо като колиба или заслон, толкова бяло, сякаш построено от изсъхнал от памтивека плавей. Но плавей не растеше на този бряг, който не граничеше с никаква друга земя. Когато приближиха, Арен забеляза, че порутените стени са изградени от огромни кости — първоначално ги взе за китови, ала сетне видя искрящите триъгълни шипове като ножове и осъзна, че са от дракон.

Те стигнаха до мястото. Морското слънце проблясваше в процепите между костите. Трегерът на вратата бе от бедрена кост, подълга от човешки ръст. Върху него стоеше човешки череп, втрещен с кухите си очи в хълмовете на Селидор.

Спряха тук и щом вдигнаха поглед към черепа, един човек се показва отвътре и застана на прага. Носеше старовремска ризница от позлатен бронз, съдрана сякаш от сабя, а украсената със скъпоценни камъни ножница на меча му беше празна. Лицето му бе сурово, с черни извити вежди и тесен нос. Имаше тъмни, пронизателни, тъжни очи. По ръцете, гърлото и страните му се забелязваха рани. Бяха зараснали, но смъртоносни рани. Той стоеше прав и неподвижен и ги гледаше.

Гед направи крачка към него. Те си приличаха по нещо, застанали така, един срещу друг.

— Ти си Ерет-Акбе — рече Гед. Другият го изгледа продължително и кимна веднъж, обаче нищо не каза.

— Значи дори и ти трябва да се подчиниш на волята му! — Гняв звучеше в гласа на Гед. — О, повелителю, най-добрият и най-храбрият от всички ни, почивай в славата си и в смъртта!

И издигнал ръце, Гед ги спусна с величествен жест и повтори онези думи, които бе изрекъл пред множеството мъртви. Дланите му оставиха за миг във въздуха широка светла диря. Когато тя се стопи,

човекът в ризницата бе изчезнал и само слънцето ярко огряваше мястото му върху пясъка.

Гед удари с жезъла си по костената къща, тя рухна и също изчезна. Нищо не остана от нея освен една огромна ребрена кост, която се подаваше от земята.

Той се обърна към Орм Ембар:

— Тука ли е, Орм Ембар? Това ли е мястото? Драконът отвори уста и силно изсъска.

— Тук, на последния бряг на света. Добре! Гед разтвори ръце, хванал в лявата черния тисов жезъл, и с жест на призоваване заговори. Въпреки че използваше езика на Сътворението, Арен накрая разбра, защото това призоваване имаше сила над всички и всеки, който го чуеше, трябваше да го разбере:

— Призовавам те тук и сега, враг мой, пред моите очи и в твоята плът и те заклинам в думата, която не ще бъде произнесена преди свършека на времето, ела!

Но когато трябваше да изрече името на призовавания, Гед каза само: „Враг мой.“

Последва тишина, като че гласът на морето бе замлъкнал. Арен помисли, че слънцето се скри и потъмня, макар то да се издигаше високо в ясното небе. Над брега се спусна мрак, сякаш гледан през опушено стъкло. Пред самия Гед мракът стана особено гъст и беше трудно да се види каквото и да било. Можеше да се предположи, че там няма нищо, нищо, върху което да падне светлината, само безформеност.

Изведнъж от нея изникна човек. Същият, когото бяха видели на дюната, чернокос, дългорък, жилав и строен. Сега държеше дълъг жезъл или стоманено острие, гравирано цялото с руни, и го насочи към Гед, който излезе насреща му. В погледа му имаше странен израз, сякаш очите му бяха невиждащи, ослепени от слънцето.

— Идвам — каза той — по своя воля и по собствен път. Ти не можеш да ме призовеш, Върховни жрецо. Аз не съм сянка. Аз съм жив. Само аз измежду всичките съм жив! Ти се мислиш за жив, ала си умиращ, умиращ. Знаеш ли какво държа в ръката си? Жезъла на Сивия жрец — онзи, който изпрати Нерегер в забвение, повелителя на моето изкуство. Но сега аз съм повелителят. И ми омръзна да си играя на дребно с тебе.

При тези думи той протегна напред стоманеното острие, за да докосне Гед, който стоеше като схванат и онемял. Арен бе само на крачка зад него и с цялата си воля се стремеше да излезе напред, обаче не можеше да се помръдне, не можеше дори да постави ръка върху дръжката на меча и сякаш си бе глътнал езика.

Ала над Гед и Арен, високо над главите им, във вит полет се появи туловището на дракона, огромно и огнено, и с всички сили се спусна върху другия, тъй че омагьосаното стоманено острие се заби до дръжката в беззащитните драконски гърди. Но мъжът бе съборен под неговата тежест, смазан и изпепелен.

Орм Ембар се надигна отново от пясъка, изви гръбнак, изплющя с криле и избълва огнени съсиреци, като простена. Опита се да полети и не успя. Гибелният хладен метал беше пронизал сърцето му. Той се свлече превит, от устата му кръвта изтичаше черна, отровна и димяща, а огънят в ноздрите му гаснеше, докато те заприличаха на изпепелени ями. Драконът положи грамадната си глава върху брега.

Така умря Орм Ембар, на мястото, където бе умрял прародителят му Орм, върху костите на Орм, заровени в пясъка.

Ала там, дето беше повалил врага си на земята, лежеше нещо грозно и сгърчено, като тяло на паяк, изсъхнал в собствената си паяжина. То бе изгорено от дъха на страшилището и смазано от ноктите му. И все пак Арен забеляза, че се движи. Фигурата пропълзя, отдалечавайки се леко от дракона.

Лицето се вдигна към тях. Нищо приятно не бе останало в чертите му, единствено разруха и старост, надживяла старостта. Устните бяха повехнали. Очните кухини бяха пусти, отдавна изпразнени. Тъй Гед и Арен видяха най-сетне истинското лице на своя враг.

Той се извърна. Обгорените, почернели ръце се протегнаха и в тях се стече мрак, същият безформен мрак, който погълна и затъмни слънцето. Между дланите на Разрушителя се очерта нещо, подобно на арка или порта, макар смътна и безформена, и през нея не се съзираше нито светлият пясък, нито морето, само дълъг тъмен скат, който се спускаше все по-надолу в черен тунел.

Нататък пое смазаната, влачеща се фигура и когато навлезе в мрака, тя като че ли изведнъж се надигна, раздвижи се бързо и изчезна.

— Ела, Лебанен — каза Гед, взе ръката на момчето и тръгна напред към сухата земя.

12. СУХАТА ЗЕМЯ

Тисовият жезъл на жреца светеше в сивия надвиснал мрак със сребристо сияние. Погледът на Арен бе привлечен от друго треперливо движение — проблясъците по острието на меча, който самият той носеше гол в ръката си. Когато със своето деяние и смърт там, на брега на Селидор, драконът разруши приковаващата магия, принцът беше изтеглил оръжието си. И тук, макар и само сянка, той бе жива сянка и носеше сянката на собствения си меч.

Друга светлина нямаше. Бе като в късен, облачен здрач в края на ноември — въздухът надвисваше смрачен, студен и сив, не се виждаше ясно и надалече. Арен разпозна местата от своите безнадеждни сънища. Но му се струваше, че е достигнал по-далеч, безкрайно по-далеч, отколкото насън. Нищо не можеше да различи, освен че двамата със спътника му бяха застанали на склона на един хълм и пред тях се издигаше ниска каменна стена, не по-висока от човешко коляно.

Гед продължаваше да държи в дясната си длан ръката на Арен. Пристъпи напред и момчето го последва. Те прекрачиха отвъд каменната стена.

Безформен, големият склон изчезна от погледа им, стопявайки се в мрака.

Ала над тях, където Арен бе очаквал да съзре тежко надвиснали облаци, небето беше черно, обсипано със звезди. Той се загледа в тях и сякаш сърцето му се сви вледенено в гърдите. Не беше виждал такива звезди. Те светеха неподвижни, без да трепват. Това бяха светила, които не изгряват и не залязват, никой облак не ги скрива и никога не избледняват на слънцето. Неподвижни и дребни, те огряват сухата земя.

Гед пое надолу, по отвъдната страна на хълма на битието, и крачка по крачка Арен го следваше. Ужас се спотайваше у него, обаче сърцето му бе толкова решително и волята тъй непоколебима, че страхът не можа да го овладее и той не си даваше сметка за него.

Усещаше го като някаква вътрешна тъга, като заключено и оковано животно.

Стори им се, че дълго се спускат по склона на този хълм, но може би беше кратко. Защото времето не течеше там, където не духаше вятър и звездите стояха замръзнали. Накрая стигнаха улиците на един от тамошните градове и Арен видя къщи с никога неосветявани прозорци, а на някои от входовете — с помръкнали лица и празни ръце — застанали мъртвите.

Пазарните площади бяха пусти. Там никой нищо не купуваше, нито продаваше, не печелеше и не губеше. Нищо не беше нужно, нищо не се изработваше. Гед и Арен се разхождаха по тесните улички съвсем сами, макар на няколко пъти да зърваха по някоя фигура, която завиваше надругаде, далечна и едва забележима в мрачината. Първия път Арен бе готов да изтегли меч а си, ала Гед само поклати глава и продължи. Тогава принцът разпозна силуета на жена, която се движеше бавно, без да се старее да им убегне.

Всички, които видяха — малобройни, понеже мъртвите са много, но земята им е голяма, — стояха неподвижно или мудно, безцелно се шляеха. Не се забелязваха белези от рани по тях, каквито имаше образът на Ерет-Акбе, призован на дневна светлина в лобното му място. Тук те не носеха и следите на никаква болест. Бяха цялостни, излекувани. Облекчени от болката и от живота. Не бяха отблъскващи, както се боеше Арен, не бяха страшни, както си мислеше. Лицата им бяха спокойни, освободени от гняв и желание и в сенчестите им очи нямаше надежда.

Наместо боязън у Арен се надигна огромно съчувствие и ако отдолу все пак се таеше някакъв страх, той бе не за него самия, ами за всички хора. Защото видя майка и дете, които бяха умрели заедно и оставаха заедно в земята на мрака. Но детето не тичаше, нито плачеше и майката не го държеше, даже не го поглеждаше. А онези, които бяха загинали от любов, се разминаваха по улиците.

Грънчарското колело бе неподвижно, станът — празен, печката — студена. И песента — замлъкнала.

Мрачни улици между мрачни къщи се простираха безконечно и те бродеха из тях. Звукът от стъпките им бе единственият шум. Беше студено. В началото Арен не усети този студ, обаче той пропълзя в душата му, която тук бе и негова плът. Чувстваше страховтно

изтощение. Бяха изминали толкова дълъг път. Защо да продължават, мислеше си момчето и взе да изостава.

Внезапно Гед спря и се обърна към един мъж, застанал на кръстопътя между две улици. Той бе висок и строен; Арен си помисли, че е зървал някъде лицето му, но не успя да си спомни къде. Гед му заговори — и това беше едничкият глас, който наруши тишината, откакто бяха прекрачили каменната стена:

— О, Торион, приятелю, как дойде тук?! Магьосникът разтвори ръце към Повелителя на призоваването от Роук.

Торион не направи никакъв отведен жест. Стоеше неподвижен, с неподвижно лице. Ала сребрилата светлина от жезъла на Гед потъна дълбоко в засенчените му очи, като хвърли лек проблясък в тях или го отрази. Гед взе ръката, която не се протегна към него, и продължи:

— Какво правиш тук, Торион? Ти още не принадлежиш на това царство! Върни се!

— Аз последвах безсмъртния. И загубих пътя. — Гласът на Призователя бе тих и глух като на човек, говорещ насън.

— Нагоре, към стената — каза Гед и посочи пътя, по който двамата с Арен бяха дошли — дългата, тъмна, наклонена улица. При тия думи лицето на Торион трепна, сякаш у него нахлу надежда, като нетърпимо пробождане на сабя.

— Не мога да открия пътя, повелителю, не мога да открия пътя — повтори той.

— Може би ще го откриеш — рече Гед, прегръщайки го, и те продължиха нататък. Торион остана на пресечката зад тях.

Както вървяха, на Арен се струваше, че в този безвременен мрак наистина няма нито напред, нито назад, нито изток, нито запад; нямаше никакъв път. Съществуваше ли начин да се излезе? Той си спомни как се бяха придвижвали по хълма, все надолу, накъдето и да се обърнеха. И в мрачния град улиците само се спускаха, тъй че, за да се върнат до каменната стена, трябваше постоянно да се изкачват и нейде на върха на хълма биха я намерили. Обаче те не се обърнаха. Продължаваха да вървят един до друг. Дали той следваше Гед? Или го водеше?

Излязоха извън града. Царството на неизброимите мъртви беше празно. Ни дърво, ни трън, ни стръкче трева не растеше в тая каменна земя под неугасващите звезди.

Хоризонт нямаше, понеже окото не можеше да вижда толкова надалеч в тъмнината. Но в дълъг участък пред тях небето бе изпразнено от ситните неподвижни звезди и това беззвездно пространство бе назъбено като планинска верига. Докато вървяха, очертаванията ставаха все по-ясни: високи върхове, незасегнати от дъжд и ветрове, без сняг, който да проблясва на светлината на звездите. Бяха съвсем черни. Тази гледка вля безутешност в душата на Арен. Той отмести взор. Ала вече ги бе видял, разпознаваше ги и те отново привличаха погледа му. Всеки път, щом ги зърнеш, усещаше хладна тежест в гърдите и едва не губеше самообладание. Но продължаваше да крачи все надолу, защото земята чезнеше и се снишаваше към планинските подножия. Най-накрая попита:

— Повелителю, какво е... — принцът посочи към планините, без да довърши; гърлото му бе пресъхнало.

— Те граничат със света на светлината — отвърна Гед. — Както каменната стена. Единственото им име е Болка. През тях минава път, който е забранен за мъртвите. Не е дълъг, обаче е горчив.

— Жаден съм — едва промълви Арен, а приятелят му отговори:

— Тук утоляват жаждата с прах.

И те продължиха нататък.

На Арен му се стори, че спътникът му леко е забавил походката си и от време на време се колебае. Самият той не изпитваше колебание, макар че го налягаше още по-голяма умора. Трябваше да вървят все по-надолу, все по-натам. И те вървяха.

Понякога преминаваха през други градове на мъртвите, чиито тъмни ъгловати покриви се очертаваха на фона на звездите, застинали завинаги отгоре. След градовете отново идваше пуста земя, където нищо не растеше. Щом излезеха от някой град, той потъваше в мрака. Нищо не се виждаше напред или назад освен планините, които все повече се приближаваха и се извисяваха пред тях. От дясната им страна чезнеше безформеният склон, както тогава — колко отдавна беше? — когато прекосиха каменната стена.

— Какво има нататък? — промърмори Арен, защото бе закопнял за човешка реч, но жреецът само поклати глава:

— Не зная. Това е може би един безкраен път. Натам, накъдето отиваха, наклонът сякаш още повече се سماляваше. Под краката им земята рязко скриптеше като пясък. Обаче те крачеха неотклонно. И

Арен вече съвсем не мислеше за туй как ще се завърнат. Нито пък за спиране, макар да беше много уморен. Опита се в един момент да освети слепия мрак, изтощението и ужаса у себе си с мисъл за своя роден дом. Ала не успя да си спомни как изглежда светлината на слънцето, нито лицето на майка си. Нищо не можеше да се направи, само да се върви напред. И той вървеше.

Усети под стъпалата си края на земята, а Гед до него се колебаеше. После и жрецът спря. Дългото спускане беше свършило — това бе финалът. Нямаше път напред. Нямаше нужда да продължават.

Бяха в долината пред самите Планини на Болката. В подножието им имаше скали и около тях — големи обли камъни, твърди като шлака, сякаш тази тясна долчинка бе пресъхналото корито на някогашна река или втвърден огнен поток от вулканите, които извисяваха своите черни, безмилостни върхове в небето.

Неподвижен, Арен стоеше там, в мрака на тясната долина, и също тъй неподвижен, Гед беше застанал до него. Те приличаха на мъртвите — лишени от смисъл, втрещени в нищото, безмълвни. Арен си каза с малко страх: „Дойдохме твърде далеч.“

Сега това не изглеждаше особено важно.

Гед даде глас на мислите му:

— Стигнахме доста далеч, за да се върнем. Гласът му бе тих, но ехото му не бе напълно заглушено от огромната мрачна пустош, която ги заобикаляше, и Арен леко се стресна. Нима не бяха слезли дотук, за да срещнат оногова, когото търсеха? В мрака някой произнесе:

— Дойдохте твърде далеч. Арен му отвърна:

— Само твърде далеч е достатъчно.

— Достигнахте Сухата река — каза гласът. — Не можете да се върнете обратно до каменната стена. Не можете да се върнете обратно в живота.

— Не по същия път — рече Гед в тъмата. Арен едва го виждаше, макар да стояха един до друг, защото планините пред тях скриваха половината звездно небе и изглеждаше, че коритото на Сухата река бе самият мрак.

— Но ние ще узнаем твоя път. Не се чу никакъв отговор.

— Тук се срещаме като равни. Ако си сляп, Коб, то знай, че сме тук, в тъмното. Пак не се чу отговор.

— Тук ние не можем да те нараним, нито да те убием. От какво се страхуваш?

— Не се страхувам от нищо — изрече гласът в тъмнината.

И после бавно, в слаб проблясък на светлина като този, който понякога блещукаше около жезъла на магьосника, мъжът се появи малко над Гед и Арен сред огромните смътно очертани камънаци. Беше висок, с широки рамене и дълги ръце, както оная фигура, дето им се бе явила на дюната, на брега на Селидор, но по-стар. Косата му бе бяла и гъста над високото чело. Така изглеждаше духът му в царството на мъртвите, необгорен от огъня на дракона, неосакатен. Ала не беше цялостен. Очните му кухини оставаха празни.

— Не се страхувам от нищо. От какво може да се страхува един мъртвец?

Той се разсмя. Звукът на гласа му отекна толкова фалшив и неестествен там, в тясната каменна долина сред планините, че за миг Арен почувства как се задушавя. Принцът се хвана за мечата си и продължи да слуша.

— Не зная от какво може да се страхува мъртвецът — отвърна Гед. — Положително не от смъртта? И все пак, изглежда, ти се боиш от нея. Затова си намерил начин да я избегнеш.

— Наистина. Аз съм жив. Моето тяло е живо.

— Не съвсем — отвърна сухо жрецът. — Възрастта може да се прикрие с илюзия. Но Орм Ембар не бе нежен към това тяло.

— Аз мога да го излекувам. Зная тайни за лечение и подмладяване, които не са илюзии. За какъв ме вземаш? Само защото те наричат Върховен жрец, ти ме смяташ за селска баячка. Мене, който сред всички магьосници единствен открих Пътя към Безсмъртието, досега неоткрит от никого!

— А може би не сме го търсили — каза Гед.

— Търсили сте го! Всички сте го търсили, обаче не сте смогнали да го намерите. Затуй сте измислили дълбокомъдрени слова за съдбата, която трябва да се приема, за Хармонията и Равновесието на живота и смъртта. Но това са само думи — лъжи, предназначени да скрият вашия провал, да потулят страха ви от смъртта! Кой не би живял вечно, ако можеше? А аз мога. Аз съм безсмъртен. Постигнах онова, което вие не успяхте — ето защо съм ваш господар. И ти го знаеш. Искаш ли да разбереш как го направих, Върховни жрецо?

— Да, искам.

Коб пристъпи напред. Арен забеляза, че макар да нямаше очи, той не се държеше съвсем като сляп. Изглежда, усещаше твърде точно къде стояха Гед и Арен и долавяше присъствието и на двамата, въпреки че не извърна нито веднъж глава към принца. Сякаш притежаваше магическо второ зрение, подобно на онова, което имат духовете и привиденията: нещо помагащо им да се ориентират, без да виждат истински.

— Отидох в Палн — обърна се той към Гед, — след като в своята горделивост ти помисли, че си ме унизил и си ми дал урок. О, ти наистина ми даде урок, обаче не онзи, който си въобразяваше! Там аз си казах: ето че видях смъртта и няма да я приема. Нека цялата глупава природа следва своя глупашки ход, ала аз съм човек, по-висш от природата, по-добър от нея! И няма да вървя по този път, няма да изменя на себе си! Взел това решение, пак отгърнах Палнийския завет, но там намерих само намеци и бръцолевения за онова, което ми трябваше. И аз го съставих наново, пресътворих го и създадох закилинание — най-великото, което някога е било създавано. Най-великото и последното!

— И създавайки това заклинание, ти умря.

— Да! Умрях. Имах смелостта да умра, за да открия онуй, което вие, страхливците, не успяхте — пътя, извеждащ обратно от смъртта. Аз отворих вратата, която е стояла заключена от началото на времето. И сега идвам тук свободно и свободно се връщам в света на живите. Единствен между хората, единствен във времето аз съм Господар на двата свята. Вратата, която отключих, е отворена не само тук, но и в съзнанието на живите, в глъбините и непознати кътчета на техните същества, където всички сме едно в мрака. Те знаят това и идват при мен. Мъртвите също са принудени да ми се подчиняват, всички мъртви, защото аз не съм загубил магическите умения на живите. Те трябва да се прехвърлят през каменната стена, когато им заповядам — всички души: господари, магьосници, надменни жени, — по моя заповед трябва да преминават отсам или оттатък, от живота към смъртта и от смъртта към живота. Всички са длъжни да вървят след мен — и живите, и мъртвите, — след мен, който преминах в смъртта и останах жив!

— Къде идват при теб, Коб? На кое място се намираш?

— Между двата свята.

— Но това значи нито в живота, нито в смъртта. Какво е животът, Коб?

— Власт.

— Какво е любовта?

— Власт — повтори непоколебимо слепият, като присви рамене.

— Какво е светлината?

— Мрак!

— Какво е твоето име?

— Аз нямам име.

— Всички в тази земя носят истинските си имена.

— Каж ми тогава твоето.

— Казвам се Гед. А ти? Слепият се поколеба и отвърна:

— Коб.

— Това бе името, с което те наричаха. Какво е станало с истинското ти име? С истинската ти същност? В Палн, където умря, ли я остави? Твърде много си забравил, о, Господарю на двата свята. Забравил си светлината и любовта и собственото си име.

— Сега обаче притежавам твоето и имам власт над тебе, Върховни жрецо Гед — Гед, който приживе беше Върховен жрец.

— Моето име няма да ти е от полза — каза Гед. — Над мене ти нямаш никаква власт. Аз съм жив човек. Тялото ми лежи на брега на Селидор, под слънцето, върху топлата земя. А когато това тяло умре, аз ще бъда тук — ала само по име, само като сянка. Нима не разбираш, ти, който си повикал толкова сенки от мъртвите, който си призовавал толкова духове на загинали, дори и на моя повелител Ерет-Акбе, най-мъдрият измежду всички ни? Не разбра ли, че и той, даже и той е само сянка и име? Неговата смърт не прави живота по-малко значим. Нито самия него. Той е там — там, не тук! Тук няма нищо, само прах и сенки. Там той е в земята и светлината, в полета на орела и в зеленината. И всички, които са умрели някога, продължават да живеят — те се прераждат безконечно и не ще дойде краят им. Всички освен теб. Защото теб няма да те споходи смъртта. Ти си се лишил от нея и си се лишил от живота, за да спасиш себе си. Себе си! Своето безсмъртно аз! Какво е то? Кой си ти?

— Аз съм си аз. Моето тяло няма да се разложи и да умре...

— Живото тяло изпитва болка, Коб. Живото тяло старее, умира. Смъртта е цената, която плащаме, за да сме живи. И за да съществува животът.

— Аз няма да я платя! Аз мога да умра и в същия миг отново да оживея! Не мога да бъда убит, безсмъртен съм. Единствен аз съм аз завинаги!

— Кой си ти тогава?

— Безсмъртният.

— Как се наричаш?

— Кралят.

— Кажете моето име. Чу го само преди минута. Произнеси го.

— Ти не си истински. Нямах име. Съществувам единствено аз.

— Ти съществуващ без име и без форма. Продад си земната зеленина, слънцето и звездите, за да съхраниш себе си. Но ти нямаш същност. Продад си само себе си. Дал си всичко, за да получиш едно нищо. И сега искаш да смучеш света, светлината и живота, които си загубил, та да запълниш това нищо. Обаче то не може да бъде запълнено. Всички земни песни и всички небесни звезди не могат да запълнят празнотата, която зее у теб.

Гласът на Гед отекваше твърд като стомана там, в хладната долина в подножието на планините, и слепият се сви, сякаш да се предпази от него. Вдигна лице и бледата звездна светлина го озари. Изглеждаше разплакан, ала нямаше сълзи, защото нямаше очи. Устата му се отваряше и затваряше, пълна с мрак, но от нея не долитаха слова, а само някакво стенание. Накрая пророни една дума, като едва я изговори през разкривените си устни, и тази дума беше: „Живот.“

— Бих ти дал живот, ако можеш, Коб. Обаче не мога. Ти си мъртъв. Но мога да ти дам смърт.

— Не! — високо простена слепият и пак повтори: — Не, не!

Падна долу, превит от ридания, макар бузите му да оставаха сухи като каменистото речно корито, където течеше единствено мрак и никога вода.

— Не можеш. Никой не може да ме освободи. Аз отворих вратата между двата свята и не мога да я затворя. Никой не може да я затвори. Тя никога вече няма да се затвори. Тя влече, влече ме. Трябва да се върна при нея. Трябва да мина през нея и да се върна обратно тук, в праха и студа, в мълчанието. Тя ме засмуква. Не мога да си отида от

нея, не мога да я затворя. Накрая ще погълне цялата светлина на света. Всички реки ще заприличат на Сухата река. Няма сила, която да затвори вратата, която отворих аз!

Много странна бе тази смесица от отчаяние и мъст, от суета и ужас, звучаща в думите му.

— Къде е тя? — попита кратко Гед.

— Натам. Не е далеч. Можеш да стигнеш до нея. Но не ще успееш да сториш нищо. Не можеш да я затвориш. Дори да вложиш цялата си сила в това действие, няма да бъде достатъчно. Нищо не ще бъде достатъчно.

— Може би — отвърна Гед. — Ти си избрал отчаянието, ала помни, че ние още не сме направили този избор. Заведи ни там.

Слепият вдигна лице, върху което бе изписана борбата между страха и омразата. Омразата надделя.

— Няма да го сторя — каза той.

При тези думи Арен пристъпи напред и рече:

— Ще го сториш.

Слепият замръзна на мястото си. Обкръжаваше ги хладното безмълвие; мракът на царството на мъртвите обкръжаваше думите им.

— Кой си ти?

— Името ми е Лебанен. Гед заговори:

— Щом наричаш себе си крал, не можеш ли да разпознаеш кой стои пред тебе?

Коб отново остана напълно безмълвен. После, дишайки тежко, произнесе:

— Но той е мъртъв... Вие сте мъртви. Не можете да се върнете обратно. Оттук няма излизане. Вие сте хванати в капан!

Докато говореше, слабото сияние около него се стопи и те чуха как той се обърна и бързо потъна в тъмата.

— Освети пътя ми, повелителю — извика Арен и Гед издигна жезъла си над главата му, тъй че бялата светлина разцепи стародавния мрак, пълен със сенки и скали. Между тях бързаше високата, приведена фигура на слепеца, която се катереше нагоре по коритото на реката със странна, невиждаща, непоколебима походка.

Принцът го последва с меч в ръка; след него тръгна Гед.

Скоро Арен изпревари своя другар и светлината стана много слаба, препречвана от камъните и завоите на речното корито. Но

шумът от крачките на Коб и усещането за неговото присъствие бе достатъчен пътеводител. Той изостана с увеличаването на наклона, вече беше по-близо. Те се изкачиха по стръмна клисура, задръстена от каменни късове. Сухата река, стеснявайки се към началото, се виеше между отвесни брегове. Скалите трополяха под краката и ръцете им, защото се налагаше да се катерят пълзешком. Арен долови, че е дошъл краят на теснината, втурна се с огромен скок към Коб, хвана ръката му и го задържа — там, сред нещо като скален басейн, широк пет-шест стъпки, който вероятно е бил езеро, ако тук някога е имало вода. Над него личеше урва от скали и камънаци, а сред тях се чернееше дупка — изворът на Сухата река.

Коб не се опита да се отскубне от него. Стоеше напълно неподвижен, докато приближаващата светлина от жезъла на Гед озаряваше сляпото му лице, извърнато към Арен.

— Това е мястото — изрече той накрая с подобие на усмивка върху устните. — Това е мястото, което търсите. Виждате ли го? Тук можете да се преродите. Трябва само да ме последвате. Ще получите безсмъртен живот. И ние ще царуваме заедно.

Арен погледна сухата, тъмна дупка, извора от прах, средицето, където една мъртва душа, пропълзяла в пръстта и мрака, се раждаше отново мъртва. Стори му се отвратително и с пресипнал глас, борейки се с ужасното гадене, той произнесе:

— Нека се затвори!

— Да се затвори! — каза Гед, който стигна до тях.

Ръцете и лицето му излъчваха светлина, сякаш беше звезда, паднала в безконечната нощ. Сухият извор, вратата зееше отворена пред него. Бе широка и куха, но дълбока или плитка — не можеше да се определи. В нея нямаше нищо, където да кацне светъл лъч, който да зърнат очите. Бе празна. През нея не минаваше светлина, нито мрак, нямаше живот, нито смърт. Тя беше нищото. Път, който не извежда никъде.

Гед вдигна длани и произнесе нещо.

Арен продължаваше да държи ръката на Коб. Слепецът се бе облегал с другата си ръка върху една канара. И двамата стояха неподвижно, приковани от заклинанието.

Цялото си умение, придобивано през живота, всичката пламенна страст на сърцето си вложи Гед, за да затвори тази врата, да възвърне

отново целостта на света. И под властта на гласа и жестовете му скалите с усилие се задвижиха една към друга, за да се съединят, да се срещнат; и се доближиха. Но в същото време светлината все повече отслабваше, гаснеше от ръцете и лицето му, гаснеше от тисовия жезъл, докато по него остана само бледо сияние. На това мъждукане Арен видя, че вратата е почти затворена.

Слепият усети как скалите се задвижват изпод ръката му, как се съединяват. И почувства, че го напускат изкусността и мощта, чезнат, губят се. Той внезапно изкрещя:

— Не! — Отскубна се от Арен, хвърли се напред и сграбчи Гед в мощна сляпа хватка. Повали го под тежестта си и здраво склучи пръсти около шията му, за да го удуши.

Тогава момчето вдигна меча на Сериад и с всички сили стовари острието му право върху приведения врат със сплъстена коса.

Духът на живия притежава сила в света на мъртвите, а сянката на неговия меч — острота. Той отвори огромна рана, пробождайки гръбнака на Коб. Рукна черна кръв, осветена от сиянието на меча.

Но безполезно е да убиваш мъртвеца, а пък Коб бе мъртъв, мъртъв от години. Раната се затвори, поглъщайки кръвта си. Слепият се изправи в цял ръст и протегна дългите си ръце към Арен с лице, сгърчено от ярост и омраза — сякаш едва сега беше разбрал кой е истинският му враг и съперник.

Ужасно бе това съживяване след смъртоносния удар, тази невъзможност да умреш, толкова по-ужасно бе от всяка смърт, че у Арен лумна безумен гняв и като вдигна меча си, той отново го стовари със страшен напечен удар. Коб падна с разцепен череп и лице, оплискано с кръв, ала принцът веднага се спусна отгоре му, за да удари пак, преди раната да се затвори, да удря, до-като убие...

До него Гед, който се опитваше да се изправи на колене, произнесе някаква дума.

Чувайки неговия глас, Арен се сепна, сякаш нечия ръка спря меча му. Слепият, който беше почнал да се надига, също замръзна. Гед застана на крака, като леко се олюляваше. Когато успя да се задържи прав, Върховният жрец се обърна към скалите.

— Бъдете съединени! — произнесе той с ясен глас. Жезълът му очерта с огнени линии в процепа между камъните един знак — руната Агнен, Руната на края, която затваря пътищата и се изписва върху

капака на ковчезите. И тогава проломът изчезна, стопи се кухнята сред мрачните скали. Вратата се затвори.

Сухата земя потрепера под нозете им, силен гръм разтърси празното, неизменно небе и постепенно отзвуча.

— Със слово, което не ще бъде изречено до края на времето, те призовах. Със словото, изречено при Сътворението, сега те пускам на свобода. Върви свободен!

— И като се наведе над проснатия в краката му слепец, Гед прошепна нещо в ухото му, скрито под бялата сплъстена коса.

Коб се изправи. Бавно се озърна наоколо си, прогледнал. Видя Арен, после жреца. Не каза нито дума, но продължително стоя втренчен в тях с тъмните си очи. Неговото лице не изразяваше гняв, нито омраза, нито тъга. Обърна се полека, пое надолу по коритото на Сухата река и не след дълго се скри от погледа.

Светлината бе угаснала от жезъла на Гед и от лицето му. Той стоеше, потънал в мрак. Щом Арен се приближи, магьосникът хвана ръката му, за да се задържи прав. Внезапно го разтърси глухо ридание.

— Всичко свърши — промълви той. — Бе сторено.

— Да, сторено бе, скъпи повелителю. Трябва да вървим.

— Да. Да се връщаме у дома.

Гед изглеждаше объркан и изтощен. Последва Арен надолу по речното корито, пристъпяйки бавно и с усилие сред камъните и скалите. Арен го изчакваше. Когато бреговете на Сухата река се снижиха и наклонът не бе така стръмен, принцът се насочи към пътя, по който бяха дошли — дългия, безформен склон, извеждащ нагоре в мрака. След туй се обърна.

Гед нищо не каза. В момента, когато спряха, той се беше свлякъл върху една канара от лава, преизтощен, обвесил глава.

Арен бе разбрал, че пътят, по който се движеха, се затваряше след тях. Можеха да вървят само напред. Трябваше да изминат целия склон. „Дори твърде далеч не е достатъчно“ — помисли си момчето. Погледна черните върхове, студени и безмълвни на фона на застиналите звезди, ужасяващи. И още веднъж онзи потаен ироничен глас у него безмилостно заговори: „Насред пътя ли ще спреш, Лебанен?“

Той отиде до Гед и нежно му рече:

— Трябва да продължим, повелителю.

Жрецът не отвърна, но се изправи.

— Струва ми се, че трябва да вървим през планините.

— По твоя път, момчето ми — дрезгаво прошепна Гед. — Помогни ми.

И те се закатериха по билото от прах и шлага. Арен крепеше приятеля си, доколкото можеше. Пълен мрак обвиваше рътлините и склоновете и принцът трябваше да опипва пътя, тъй че му беше трудно да подкрепя Гед. Тежко, непосилно се вървеше, ала още по-тежко стана нагоре по стръмното. Коравите скали деряха ръцете като назъбено желязо. А ставаше и студено, все по-студено към върха. Мъчително бе да докосваш тази земя. Тя пареше като жив въглен, сякаш отдолу гореше огън. Обаче въздухът бе мразовит и мрачен. Нямаше ни звук, ни вятър. Острите скали се ломяха под нозете им, изплъзваха се изпод ръцете. Черни и отвесни бяха хребетите, бездните наоколо тънеха в сляп мрак. Долу зад гърба им чезнеше царството на мъртвите. Горе над тях се извисяваха върхове до звездите. И нищо не се помръдваше на дълж и шир из тези черни планини освен двете смъртни души.

Гед често се препъваше и от преумора губеше почва под краката си. Дишаше все по-трудно и когато ожулваше длани в скалите, се задъхваше от болка. Сърцето на Арен се свиваше, щом дочуеше стенанията му. Опитваше се да го задържи да не падне. Но пътеката често бе твърде тясна, за да вървят един до друг, и момчето минаваше напред и търсеше местата, където да стъпват. Ала накрая, на високия склон, стигащ до звездите, магьосникът се подхлъзна, свлече се и повече не стана.

— Повелителю — коленичи до него Арен и изрече името му: — Гед!

Той не се помръдна, нито проговори. Принцът го взе на ръце и го понесе по стръмнините. Най-сетне стигна до някакво равно пространство. Положи тялото на жреца и падна до него изтощен, целият в болки, загубил всяка надежда. Това бе пределът между двата черни върха, към който се беше стремил. Това бе проходът, финалът. Накрая на равното се издигаше ръбът на една скала — и отвъд нея цареше вечен мрак, а ситните звезди висяха неподвижни в черната бездна на небето.

Издръжливостта може да надживее надеждата. Когато събра сили, той упорито запълзя напред. Надзърна отвъд ръба на мрака. И под него, току отдолу, видя брега с цвят на слонова кост, белите и кехлибарени вълни, които се издигаха и разбиваха с пяна в пясъка, а над морето — слънцето, залязващо в златна омара.

Арен погледна назад към тъмата. Върна се, повдигна Гед, колкото можа, и пое с усилие нататък дотогава, докато не можеше повече. Скоро всичко свърши — жаждата и болката, и мракът, и светлината на слънцето, и шумът на развълнуваното море.

13. КАМЪКЪТ НА БОЛКАТА

Когато Арен се събуди, гъста мъгла скриваше морето, дюните и хълмовете на Селидор. Вълните с глух ромон се надигаха от мъглата и с шепот се връщаха обратно в нея. Имаше прилив и крайбрежната ивица бе много по-тясна, отколкото когато стъпиха тук за първи път. Дантелите от пяна по края на всяка вълна галеха отпуснатата лява ръка на Гед, който лежеше проснат с лице върху пясъка. Косата и облеклото му бяха мокри, а дрехите на Арен прилепваха ледени към тялото му, сякаш морето го бе обляло поне веднъж. Нямаше и следа от мъртвото тяло на Коб. Може би вълните го бяха отнесли навътре във водата. Но извърнеше ли глава, Арен виждаше зад себе си в мъглата огромното смътно туловище на Орм Ембар, приличащо на разрушена крепост.

Той се изправи, целият треперейки от студ. Едва стоеше на нозе, замръзнал, замаян от слабост, каквато те наляга, когато дълго си лежал обездвижен. Заклатушка се като пиян. Щом овладя краката си, отиде до Гед и го придърпа по пясъка малко по-далеч от вълните, обаче туй беше всичко, което успя да направи. Гед му се струваше много студен и много тежък. Той го бе пренесъл през границата от смъртта към живота, ала може би напразно. Долепи ухо до гърдите му, но не можеше да спре треперенето на крайниците и тракането на зъбите си, за да долови ударите на сърцето му. Стана и затъпка на едно място, за да се стопли, а сетне, тътрейки крака като старец, взе да дири вързопите. Бяха ги оставили до малък поток, който се спускаше от хребета на хълма, още отдавна, когато приближиха къщата от кости. Сега затърси това поточе, понеже в ума му имаше само една мисъл: вода, прясна вода.

Потоъкът се изпречи пред него съвсем неочаквано, вит и разклонен сякаш сребърно дърво по пясъка към морето. Той се свлече на земята и пи с лице, потопено във водата, с ръце, потопени във водата, поглъщайки я с цялата си душа и тяло.

Накрая се изправи и съзря отсреща огромен дракон.

Беше надвесил почти над него главата си с цвят на желязо и ръждивочервени петна около ноздрите, очните кухини и челюстите. Ноктите му се впиваха дълбоко в мекия влажен пясък край потока. Свитите криле едва-едва се виждаха, подобни на платна, а краят на тъмното му тяло се губеше в мъглата.

Не помръдваше. Може би стоеше там от часове, от години, от векове. Бе като излят от метал, изваян от скала — ала очите, в които не се осмеляваше да погледне, очите, приличащи на мазни кръгове върху вода, на жълтеникав дим зад стъкло, прозрачните, дълбоки, златисти очи наблюдаваха Арен.

Нищо не можеше да се направи. Той се вдигна на крака. Ако страшилището реши, ще го убие. Ако ли не, ще помогне на Гед, в случай че може да му се помогне. Принцът пое нагоре край малкия поток, за да търси вързопите.

Драконът не предприе нищо. Седеше неподвижно и наблюдаваше. Арен откри вързопите, напълни с вода меховете и се върна по пясъка при Гед. Отдалечил се едва на няколко крачки от потока, драконът изчезна в гъстата мъгла.

Арен даде на Гед да пие, обаче не можа да го повдигне. Жрецът лежеше отпуснат и студен, главата му тежко се оброни върху ръката на момчето. Мургавото му лице бе посивяло, носът, скулите и отдавнашните белези рязко се очертаваха. Тялото също изглеждаше отслабнало и догарящо, полумъртво.

Арен седна върху влажния пясък, положил главата на приятеля си върху своите колене. Мъглата ги обви в мек, смътен пашкул, който се избистряше над тях. Там някъде беше мъртвото туловище на Орм Ембар, а живият дракон ги чакаше край потока. На един друг бряг на Селидор стоеше лодката „Взор“, изпразнена от всякакви провизии. И по-нататък, на изток — морето. Отдалечени бяха може би на триста мили от най-близката земя на Западния разлив и на хиляда от Вътрешно море. Това бе твърде далеч. В Енлад обичаха да казват: „Далеч, колкото до Селидор.“ Легендите и приказките, които разказваха на децата, започваха така: „Някога, много отдавна, отдавна, колкото цялото време и далеч, далеч, колкото до остров Селидор, живял един принц...“

Той самият бе принцът. Но всичко в легендите само започваше така, а за него тук свършваше.

Не беше сломен. Въпреки умората и тревогата за другаря си не изпитваше горчивина или съжаление. Ала нямаше какво повече да се направи. Всичко бе направено.

Когато силите му се възвърнаха, реши да се опита да хване риба с въдицата, която лежеше във вързопа му. Защото, щом утоли жаждата си, започна да изпитва мъчителен глад, а пък всичката храна бе свършила с изключение на един корав хляб. Него щеше да пази, понеже като го размекне във вода, би могъл да нахрани Гед.

Само това му бе по силите. Всичко по-нататък изглеждаше неясно, обвито в сянка.

Той прерови джобовете си така, както седеше с Гед на колене в мъглата, за да види дали няма да открие някакъв полезен предмет. В единия джоб на дрехата си напипа нещо кораво и островато. Извади го и го огледа озадачен. Беше малко камъче, черно, поресто и твърдо. Едва не го захвърли. Но сетне усети колко ръбесто бе то в дланта му, колко яко и парещо, и колко тежко и разбра какво представляваше — скален отломък от Планините на Болката. Беше се търкулнал в джоба му, когато се е катерил нагоре или когато е пълзял по ръба на предела с Гед. Задържа в ръка този вечен спомен, камъка на Болката. Стисна го в юмрук, запази го. После се усмихна с усмивка тъжна и радостна, познал за първи път сам в живота си, без ничии похвали, тук, на края на света, победата.

Мъглите се раздвижиха и изтъняха. Далеч отвъд тях се провидя слънцето над открито море. Дюните и хълмовете се явяваха и чезнеха, безцветни и уголемени под воалите мъгла. Слънчевата светлина огря тялото на Орм Ембар, величествено в своята смърт.

Драконът с желязочерен цвят се бе свил неподвижно на отсрещния бряг на потока.

Следобед слънцето стана ясно и топло и прогори последните останки от мъгла във въздуха. Арен свали мокрите си дрехи, остави ги да се сушат и тръгна гол, препасан само с меча си. Остави и одеждите на Гед да съхнат на припек. Но макар че топлината го обгръщаше, лековита и упоителна, и бе огрян от слънце, Гед продължаваше да лежи неподвижен.

Чу се звук като от стържене на кръстосани шпаги. Драконът с метален цвят се надигна на кривите си крака. Раздвижи се и прекоси потока, влачейки по пясъка дългото си тяло с глух съсък. Арен зърна

гънките на раменните му стави и шипестата броня, прорязана от белези като ризницата на Ерет-Акбе, съзря пожълтелите, притъпени зъби. Във всичко това, както и в уверените тежки движения, в дълбокото му, внушаващо страх спокойствие, той видя знака на възрастта — на преклонната възраст, на безпаметните години. И когато драконът спря на няколко стъпки от магьосника, Арен застана помежду им и попита на хардийски, защото не знаеше Древната реч:

— Ти ли си Калесин?

Нито дума не пророни страшилището, но като че ли се усмихна. После, навеждайки огромната си глава с опъната напред шия, погледна към Гед и произнесе името му.

Имаше могъщ и мек глас, дъхът му напомняше ковашка пещ.

Проговори още веднъж и още веднъж и на третия път жрецьот отвори очи. След малко се опита да се повдигне и да седне, ала не успя. Арен коленичи до него и го подкрепи. Тогава Гед промълви:

— Калесин, сенванисен ар Роук.

Нямаше повече сила след тези думи. Отпусна глава на рамото на Арен и притвори клепачи.

Драконът не отвърна нищо. Той се сви както преди, без да помръдва. Мъглата отново прииждаше, забулвайки слънцето, което се спускаше над морето.

Принцът се облече и зави Гед с наметалото. Отливът бе последван от нов прилив и той реши да пренесе спътника си върху посухи дюни, защото почувства, че силите му се възвръщат.

Но когато се наведе да вдигне Гед, драконът протегна люспестия си крак и почти го докосна. Кракът притежаваше четири извити нокти и един заден шип, какъвто имат петлите, обаче този беше челичен, дълъг колкото острието на коса.

— Собриост — изфуча драконът като януарски вятър в замръзнали тръстики.

— Остави повелителя ми на мира! Той спаси всички ни, жертвайки силата и може би живота си! Остави го на мира!

Арен говореше разпалено и властно. Бе твърде потиснат, преизпълнен от уплаха и ужас, беше му дошло до гуша и искаше да се отърве от него. Разгневен бе на дракона заради огромните му размери и мощ, заради несправедливото му преимущество. Бе видял смъртта, беше вкусил смъртта и никаква заплаха нямаше власт над него.

Старият дракон Калесин го изгледа със своето продълговато, ужасно, златисто око. Неизмерими векове се таяха в дълбините на това око. Утрото на света светеше на дъното му. Макар да не срещна този поглед, Арен го усещаше отправен към себе си, дълбок, нежен и донякъде весел.

— Аро собриост — рече страшилището и изду ръждивите си ноздри, тъй че стаеният, задушен огън в тях просветна.

Принцът бе прихванал с ръка раменете на Гед, за да го повдигне, когато Калесин го спря с движението си и сега Гед извърна леко глава и прошепна:

— Той казва: „Качи се тук.“

Арен остана известно време неподвижен. Всичко това беше глупост. Но пред очите му бяха огромният ноктест крак, прострян, за да стъпят на него, и по-нагоре гънката на лакътя, а още по-нагоре издаденото рамо и мускулатурата на крилото, започващо от плешката: четири стъпала като на стълба. И там, току пред крилете и първия твърд като желязо шип на гръбначната броня, във вдлъбнатината на шията оставаше място, колкото да седнат двама души. Стига да бяха луди, загубили всяка надежда и разсъдък.

— Качи се! — произнесе Калесин на речта на Сътворението.

Принцът стана и помогна на приятеля си да се изправи. Гед държеше главата си вдигната и воден от ръката на Арен, се изкатери по тези странни стъпала. Двамата се настаниха в извивката на грубоватия врат на дракона. Момчето седна отзад, готово да подкрепи Гед при нужда. И двамата почувстваха как ги облъхва благотворна топлина като топлината на слънцето там, където се докосваха до кожата на дракона — животът гореше огнен под твърдата сякаш желязо броня.

Арен забеляза, че бяха забравили тисовия жезъл на жреца полузаровен в пясъка. Морето се опитваше да го отнесе. Той тръгна да слиза, за да го вземе, но Гед го спря.

— Остави го, Лебанен. Аз отдадох цялата си магическа сила край сухия извор. Вече не съм магьосник. Калесин се обърна и ги погледна отстрани. Древен смях се четеше в погледа му. Дали беше мъжки или женски дракон, не можеше да се каже. Какво мислеше, също не можеше да се узнае. Крилете му бавно се разпериха. Не бяха златни като на Орм Ембар, ами червени, тъмночервени като ръжда или кръв, като пурпурната коприна на Лорбанъри. Драконът издигна внимателно

тези подобия на платна, за да не събори немощните си пътници. Предпазливо се сви и скочи подобно котка във въздуха, а пурпурните му криле заплющяха и ги понесоха отвъд мъглите, стелещи се над Селидор.

Калесин загреба вечерния въздух, изви се над открито море и полетя на изток.

В средата на лятото над остров Ули бе забелязан огромен дракон, който летеше ниско. След туй го видяха над Усидеро и северно от Онтуего. Макар че драконите всяват паника у населението от Западния разлив, което твърде добре ги познава, след като това страшилище отлетя и местните хора напуснаха укритията си, съзрелите го казаха:

— Не всички дракони са мъртви, както мислехме. Може би и не всички магьосници са мъртви. Полетът му бе прекрасен и величествен — изглежда, че е най-старият от всички дракони.

Никой не видя къде кацна Калесин. По тия далечни острови имаше гори и диви хълмове, рядко посещавани от човек, където дори спускането на едно чудовище може да остане незабелязано.

Но на Деветдесетте острова се вдигнаха писъци и олелия. Мъжете гребяха с лодките на запад между малките островчета и крещяха:

— Крийте се! Крийте се! Драконът от Пендор е нарушил дадената дума. Върховният жрец е загинал, а драконът е дошъл, жаден за жертви!

Без да се приземи, без даже да погледне надолу, грамадното желязночерно влечуго прелетя над малките островчета, градчета и ферми и не удостои дори с огнена струйка тези дребни риби. Премина над Гит и Серд, прекоси проливите на Вътрешно море и наближи Роук.

Човек не помни, едва ли и легендите помнят дракон, който се е осмелил да прехвърли видимите и невидимите стени на укрепения остров. Ала Калесин не се поколеба. Той се понесе на огромните си криле над западния бряг на Роук, над селищата и полята и тежко се спусна над зеления хълм край град Туил. После плавно се насочи към земята, разпери и отново сгъна червените си криле и се настани върху билото на Роукската могила.

Момчетата тичешком излязоха от Големия дом. Нищо не би могло да ги спре. Но въпреки младостта си те бяха по-бавни от своите учители и стигнаха могилата подир тях. Щом пристигнаха,

Повелителят на градежа бе вече там, излязъл от своята Горска обител, светлата му коса грееше на слънцето. С него беше и Повелителят на промените, който преди две нощи се бе завърнал във вид на огромен морски орел, изтощен и с наранени криле. Прикован в тази форма от собствените си заклинания, той възвърна вида си чак след като стъпи в Горската обител през нощта, когато Хармонията се възстанови и проломът се съедини. Бе дошъл и Призователят, изпит и немощен, едва преди ден надигнал се от постелята. До него стоеше Вратарят. Тук бяха и другите учители от Острова на мъдреците.

Всички наблюдаваха как пътешествениците слизат, като единият подкрепяше другия. Видяха ги как се оглеждат със странно задоволство, сериозност и удивление. Драконът се сви и застина подобно камък, докато те се спуснаха от гърба му и се изправиха до него. Той извърна глава към Върховния жрец, който му говореше нещо, и му отвърна кратко. Посрещачите успяха да зърнат отстрани израза на това златисто, студено, насмешливо око. Онези, които разбираха, чуха как драконът каза:

— Доведох младия крал в неговото кралство и стария човек в неговия дом.

— Той е малко по-далеч, Калесин — промълви Гед. — Още не съм стигнал там, където трябва да отида.

Жрецьт погледна надолу към покривите и кулите на Големия дом, озарени от слънцето, и леко се усмихна. После се извърна към Арен, който стоеше висок и строен в протритите си дрехи и едва се държеше на крака от умора след дългия полет и от удивление след всичко преживяно. Гед коленичи пред него и сведе посивялата си глава пред очите на всички.

Сетне се изправи и целуна младежа по бузата с думите:

— Когато се възкачиш на трона си в Хавнър, скъпи мой приятелю и повелителю, царувай дълго и мирно.

След това погледна учителите и младите магьосници, момчетата и градските люде, скупчени по склоновете и в подножието на могилата. Лицето му бе спокойно, а очите му се смееха почти като очите на Калесин. Обърна се и отново се изкачи по крака и рамото на дракона, за да възседне шията му, макар и без юзди между огромните дъги на крилето. Тогава те се разпериха с грохот и старият Калесин подскочи във въздуха. Драконовата паст гръмко избълва огън и дим,

заплющяха крилете му. Страшилището възви в кръг над хълма и полетя на североизток към онази част на Землемория, където се намира планинският остров Гонт.

Повелителят на вратата каза усмихнат:

— Неговото дело е свършено. Той се завръща у дома.

И всички гледаха след дракона, който се рееше между морето и слънцето, докато се загуби от погледа.

В „Подвизите на Гед“ се говори, че някогашният Върховен жрец отишъл на коронацията на Единния крал на всички острови в Кулата на меча в Хавнър, сърцето на света. Пее се в песента, че когато церемонията свършила и пиршествата започнали, той си тръгнал и се спуснал сам към хавнърското пристанище. Там, във водата, чакала една стара, обрелена от бури и протрита от годините лодка, празна и без платно. Гед повикал лодката с името ѝ „Взор“ и тя дошла при него. Щом се качил в нея, Гед обърнал гръб на сушата и лодката поела без вятър, платно или весла. Понесла го надалеч от пристан и уют, на запад покрай островите, през морето. И повече нищо не се чуло за него.

Ала на остров Гонт разправят историята по-различно. Казват, че младият крал Лебанен самичък дошъл в Гонт да покани Гед на коронацията. Обаче не го намерил нито на гонтийското пристанище, нито в Ри Алби. Никой не можал да му каже къде е, знаели само, че бил тръгнал през горите към планината. Казват, че често ходел там и с месеци не се завръщал и никой не познавал пътищата на неговата самота. Някои предложили да го потърсят, но Единният крал им забранил с думите:

— Той владее по-велико царство от моето.

И тъй, кралят напуснал планината, качил се на кораба и се завърнал в Хавнър, за да получи короната.

Източник: <http://sfbg.us>

Издание:

ЗЕМЛЕМОРИЯ III: НАЙ-ДАЛЕЧНИЯТ БРЯГ. 1993. Изд. Аргус, София. Биб. Фантастика, No.1. Фантастичен роман. Превод: от англ. Мария КРЪСТЕВА [The Farthest Shore / Ursula le GUIN (1973)]. Предговор: За тези, които не са чели „Землемория“ I и II [резюме] — Александър КАРАПАНЧЕВ — с.6–8. Художник: Боб ЕГЛИТЪН (1990). Графика: Камен АТАНАСОВ [портрет на писателката]. Формат: 70×100/32 (17 см). Печатни коли: 14. Тираж: 20 000 бр. Страници: 224. Цена: 18.00 лв. ISBN: 954-570-002-5.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.